Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 9, številka 2

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen
JUNIJ 2014

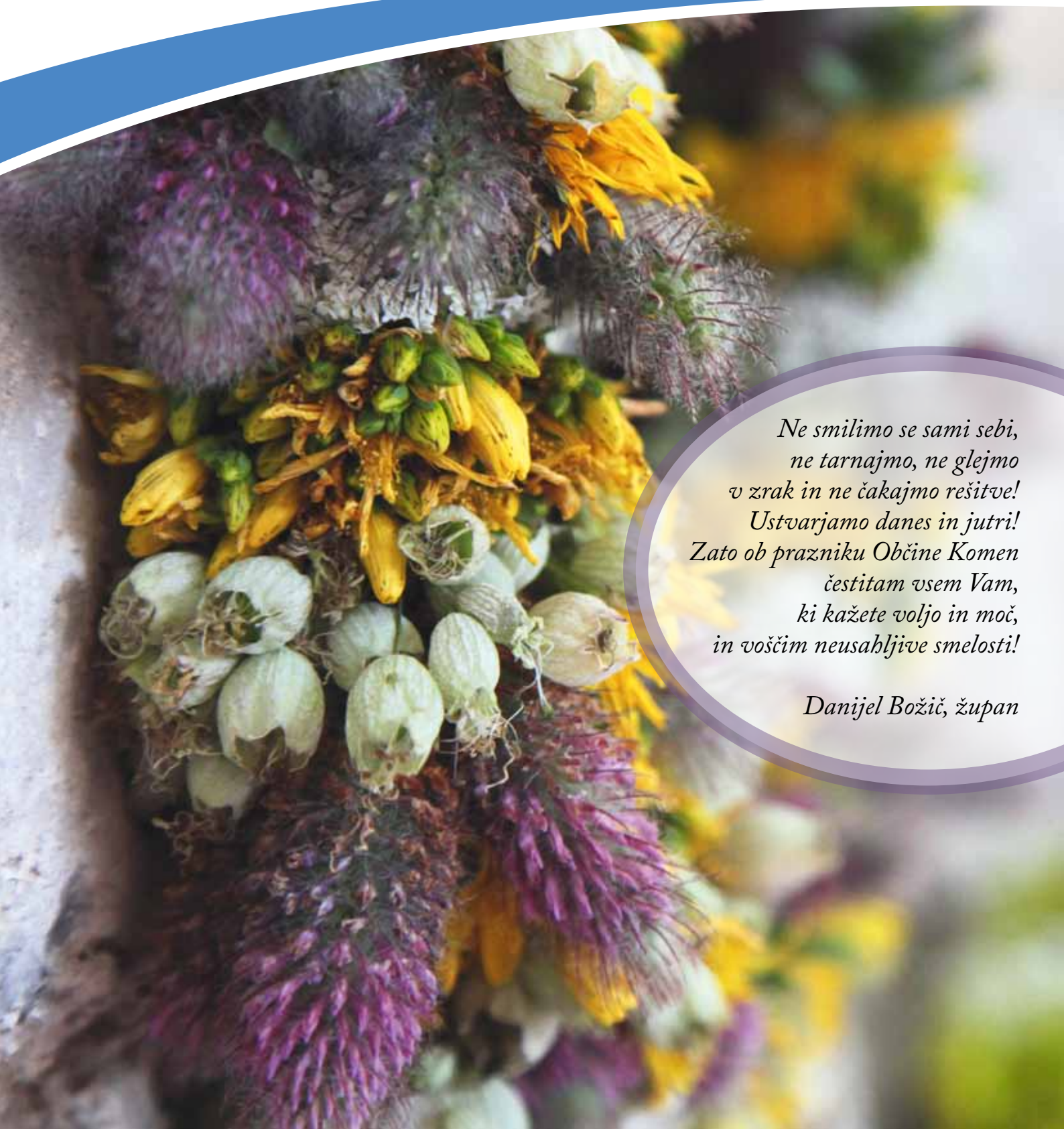

Ne smilimo se sami sebi,
ne tarnajmo, ne glejmo
v zrak in ne čakajmo rešitve!
Ustvarjamo danes in jutri!
Zato ob prazniku Občine Komen
čestitam vsem Vam,
ki kažete voljo in moč,
in voščim neusahljive smelosti!

Danijel Božič, župan

Občina Komen praznuje

Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen bo v petek, 20. junija 2014, ob 19. uri v Zadružnem domu v Komnu.

Podelili bomo priznanje Občine Komen za leto 2014 ter priznanja za najboljša vina v Občini Komen.

Prireditve ob občinskem prazniku

Petek, 20. junij 2014, ob 19. uri
(Zadružni dom Komen)
Slavnostna seja Občinskega sveta Občine Komen

Sobota, 21. junij 2014, ob 20. uri (Gorjansko)
Rock na Krasu (White Wall in Stane Bakan Rock Gang)

Nedelja, 22. junij 2014 (Gorjansko)
Od 16. do 19. ure: odprtje prireditvenega prostora in tržnice z domačimi pridelki

Ob 18. uri: prikaz veščin PGD Komen

Ob 19. uri: osrednja prireditev
Ob 20. uri: zabava z Nušo Derenda in narodno-zabavnim ansamblom Polet

Vljudno vabljeni!

Uredniški uvodnik

Ne sprašuj, kaj bo zate storila domovina – vprašaj raje, kaj lahko sam storiš zanjo!
(John Fitzgerald Kennedy)

Imam znance, ki so pred leti začeli opravljati samostojno dejavnost na področju gradbeništva. Pri svojem delu so se držali pravil, izdajali račune v skladu z izstavljenimi ponudbami, samo delo je bilo opravljeno tako, kot je treba. Zaposlenih je bilo ducat delavcev, plača je bila redna; poravnani so bili vsi prispevki in davki. Znanci so na račun dobrega dela tudi dobro zaslužili, v nekaj letih so uspeli zgraditi hišo, dvakrat letno so si privoščili družinske počitnice.
Z recesijo se je vse to spremenilo. Naročil za dela je bilo vedno manj, izostajala pa so tudi plačila za tista redka dela. Ker so bili prihodki vedno nižji, je bilo potrebno pričeti z odpuščanjem delavcev. Na sodišče so vložili predloge za izvršbo tistih plačil, ki so zapadla. Situacija se je tako poslabšala, da imajo podjetja sedaj le še enega zaposlenega in ogromno vloženih predlogov za izvršbe na sodiščih. Preprostemu laiku se kaj takega zdi skoraj nemogoče. Pa si poglejmo, kaj se je dejansko zgodilo.
Določeno podjetje je bilo, lahko bi rekli, dobro stoječe. Znanci so prispevali k blaginji države z zaposlovanjem delavcev, rednim plačilom plače, od katere so živele tudi družine delavcev. Sami so si uspeli ustvariti dobro življenje, zgradili so hišo, ki je urejena, za katero so plačevali storitve - sedaj vse stroške in davke -, denar je krožil.

Foto: J. Štok

S poslabšanjem gospodarske situacije so delavci pristali na zavodu za zaposlovanje, kjer je možnost, da bi dobili ustrezno delo, majhna. Od države prejemajo nadomestilo za brezposelnost, zmanjšali so se tudi prihodki celotne družine. Od znančeve družine je prav tako eden moral na zavod za zaposlovanje; prejema sicer nadomestilo, a poslabšal se je ekonomski položaj celotne družine. Namesto da bi znanci preko davkov in prispevkov dajali državi, ta pa bi imela več sredstev za socialno šibke, so se sami znašli na seznamu pomoči potrebnih in prejemajo pomoč preko nadomestil, socialne pomoči in podobno, kar vključuje tudi posledice za družine delavcev.
Sodišče je pri izvršilnih postopkih praktično nemočno. Neplačniki se poslužujejo vseh mogočih načinov, da se izognejo plačilu zapadlih računov, praksa ustanavljanja novih podjetij in prenos premoženja na družinske člane je pri nas že prava tradicija.

Če so ljudje pred leti dobro delali, je od tega imela korist tudi država. Odgovornost države je, da ustvari take pogoje, ki bodo omogočali dobro delo za tiste, ki bodo hoteli delati, tako da bodo prosperirali posamezniki, družba in država. Je država zatajila? Kdo natančno? Eden mojih znancev potem pravi: »Ja, ampak saj naša sodišča so tista, ki ne sodijo prav …!« Ali res? Sodišča sodijo v skladu z zakoni. Zakone sprejema državni zbor. Državni zbor sestavljajo poslanci. Poslance volijo državljani. Mi vsi.

Leto 2014 je super volilno leto. Pretekli teden smo volili poslance v Evropski parlament, junija bo izveden zakonodajni referendum, kasneje pa še državnozborske in lokalne volitve. Volimo odgovorno!

mag. Andreja Štok,
odgovorna urednica

Burja

Glasilo Občine Komen
Letnik 9, številka 2, junij 2014

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: burja@komen.si

Naklada: 1.420 izvodov
Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v Občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.
Odgovorna urednica: mag. Andreja Štok
Uredniški odbor: Tanja Bratina Grmek (pomočnica odg. urednice), Ana Godnik, Helena Uršič, Mojca Železnik Buda
Lektoriranje: Tanja Bratina Grmek (razen oglasnih sporočil)
Priprava za tisk: DTP Studio Sežana, Čeh Damjan, s. p., Partizanska 82, 6210 Sežana
Tisk: Print Luin, Dušan Luin, s. p., Sveto 58, 6223 Komen
Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila dobite na tel. št. 05 7310 452.
Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov burja@komen.si najpozneje do 25. avgusta 2014. K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji.
Vabimo tudi vse fotografe ali fotografe kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili.
Naslednja številka občinskega glasila izide septembra 2014.
Fotografija na naslovnici: pomladno cvetje
Foto: Polona Makovec

Praznovanje

Ob občinskem prazniku se obrnemo nazaj, se vprašamo, kako smo z občino gospodarili in kaj načrtujemo. Štejejo dejstva in ne izgovori ali samohvala. Zato zapis ne prinaša vzhičenosti in velikih besed. Poleg tega pa se izteka štiriletno obdobje, ki ga boste kmalu ocenili sami.

Od novembra 2010, ko sem prevzel odgovornost za vodenje Občine Komen, se nismo zadolžili niti za evro. Ne zato, ker ne bi prišlo prav kakšno posojilo, temveč zato, ker je bila občina že dovolj zadolžena in je bilo potrebno zadolžitev zmanjšati. V teh treh letih in pol smo poplačali 851.187,84 evrov glavnice in obresti in do konca letošnjega oktobra bo ta znesek presegel 900.000 evrov. Prav tako nismo povečali proračunskega primanjkljaja, in lansko leto zaključili s 157.582 evrov presežka. Ker vlagamo v komunalno opremo starega Štanjela (kanalizacija, vodovod …) in od pol milijona naložbe prispeva država 300.000 evrov, nam likvidnost hitro kopni. Država bo denar prispevala šele dva meseca po dokončani izgradnji in pridobitvi pravnomočnega uporabnega dovoljenja. Denar pričakujemo oktobra in zato nas čaka premostitveno posojilo.

V Štanjelu so delavci Elektra Primorska povezali in priključili električno napajanje iz Vipavske doline čez Podlase. Tako so zaključena večletna prizadevanja za zagotovitev boljše preskrbe z električno energijo od vzhodnega dela Komna do Kobdilja. Izpadov napajanja bo poslej znatno manj, povsem pa bo oskrba z elektriko urejena, ko bo povezan daljnovod pri Renčah, ki ne deluje že več let. Na razplet spora pa Občina Komen ne more vplivati.

Velik uspeh sta prenova in dograditev komenske Livarne. Družba Letrika (nekdaj Iskra Šempeter) je vložila 2.000.000 evrov v razvoj in tako ohranila delovna mesta, proizvodnjo in razvojne možnosti. Brez naložbe bi konkurenca v dokaj kratkem času livarno potopila. Vodilni so zagotovili, da bodo število zaposlenih postopno povečali. Srečno!

V tem mandatu smo prenovili ceste Komen–Škrbina, križišče Gorjansko–Brje, Tomačevica–Coljava in Štanjel–Podlasi. Krožišče pri komenski šoli še čaka, ker so izvedbo zavrli žled in dotrajani mostovi po Sloveniji. Naš del denarja smo zagotovili, država pa ga še ni, čeprav je izvajalec del že izbran. Zaustavljena je tudi preplastitev proti Dovcam. Urejenih je tudi veliko makadamskih poti, ki služijo domačinom, kolesarjem, pohodnikom.

Vrtec v Komnu je prenovljen in dvakratno povečan. Smo v postopku odkupa zemljišča, ker bomo za šolo in vrtec uredili približno dvajset parkirišč in dodatno otroško igrišče. Z menjavami zemljišč in nakupom smo zagotovili zemljišče za športno igrišče v Štanjelu; zgrajeno bo letos. Namenjeno bo otrokom vrtca, šole in krajanom. Letos bomo prenovili tudi dom v Kobdilju in stanovanje nad njim. Gradbenega dovoljenja še nimamo, ker je v postopku. Ker smo gradbeno dovoljenje za vodovode Rubije–Sveto–Zagrajec, Rubije–Komen–Volčji Grad–Gorjansko, stari Štanjel in dolino Branice pridobili, bomo letos zgradili rezervoar v Zagrajcu, da aktiviramo gradbeno dovoljenje za deset let. Če dobimo še kaj denarja od države, kar izvemo jeseni, bo gradenj več. Glavni vodovod iz Klaričev proti Rodiku pa se še vali skozi mline »pravne države« in ni izgledov, da bi gradbeno dovoljenje kmalu pridobili. Sedaj so zapleti s pridobivanjem služnosti, ker je več lastnikov neznanih ali pred desetletji preminulih, dedni postopki pa niso izvedeni. Za vsako služnost ali prodajo mora podpisati lastnik, in če ga ni, upravna enota zavrne izdajo gradbenega dovoljenja.

Do konca leta bo prenovljena javna razsvetljava v vseh naseljih naše občine.

Ker spremljate dogajanja v občini, ne bom podrobno našteval, kaj je bilo narejeno v vsaki vasi. V večini vasi je bilo veliko postorjenega tudi z udarniškim delom. Večji zalogaji so bili:

- asfaltiranje po Brjah in dokončna ureditev igrišča;
- ureditev okolice šole, odvodnjavanja v jamo Dolenco in nakup starega bencinskega servisa v Brestovici;
- izgradnja vodovoda in optike od Klanca v Majerje in Vale;
- posodobitev športnega igrišča v Gorjanskem, prenova napajališča pod vasjo, ureditev Štrekljeve sobe in info centra ter odkup pokopališča;
- peta faza izgradnje komunalne opreme v Komnu, odkup zemljišč in priprava dokumentacije za obvozno državno cesto pri Alukomnu in obrtno cono, prenova in dograditev vrtca, večja vzdrževalna dela na zadružnem in zdravstvenem domu, ureditev dostopa do lekarne;
- v Tomačevici ima vaški dom novo streho;

Dobro je vedeti

Občinska uprava Občine Komen
Telefon: 05/73 10 450
Fax: 05/73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 8.00 do 12.00 ure
sreda od 8.00 do 12.00 ure in od 15.00 do 17.00 ure

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana
Telefon: 05/73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure: ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00 ure
sreda od 7.30 do 11.00 ure in od 12.00 do 16.00 ure

Krajevni urad Komen
Telefon: 05/ 76 68 510
Uradne ure: vsako drugo in četrto sredo v mesecu od 8.00 do 12.00 ure.
Za nujne primere se obrnite na sedež Upravne enote v Sežani,
tel. št. : 05/73 12 700.

Policijska pisarna Komen
(v prostorih Krajevnega urada Komen, Komen 86)
Telefon: 05/76 68 122
Uradne ure: sreda od 14.00 do 17.00.

Knjižnica Komen
Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05/76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@siol.net
Delovni čas: torek in petek od 11.00 do 18.00 ure
sreda od 8.00 do 14.00 ure

Zdravstvena postaja Komen / Splošna ambulanta Komen
Telefon: 05/73 11 460

Lekarna Komen
Telefon: 05/73 11 790
Delovni čas: ponedeljek od 8.30 do 15.30 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15.00 ure
sreda od 9.00 do 18.00 ure

Zbirni center Komen
torek: od 9. do 13. ure
četrtek: od 14. do 17. ure
sobota: od 9. do 13. ure

Zavetišče Oskar Vitovlje
Telefon: 05/ 30 78 570
Najdba zapuščene (brez skrbnika) ali izgubljene živali

- Gabrovica in Coljava sta poleg prenovljene ceste pridobili čakalnici, parkirišče in otroško igrišče;
- v Škrbini je bilo poleg ceste vloženo v staro šolo in igrišče;
- v Malem Dolu so urejali središče vasi;
- v Kobjeglavi je bilo največ vloženega v prenovo in vzdrževanje dvorane, prekritje cerkve;
- v Hruševici je novo športno igrišče;
- v Ivanjem Gradu je bilo največ vloženega v igrišče pri domu;
- v Volčjem Gradu se je nadaljevala prenova Mržkove domačije;
- v Svetem poteka projektiranje vaškega doma z igriščem;
- v Štanjelu je novo pokopališče za Štanjel, Kobdilj in Lukovec, v starem jedru komunalna oprema, potekjo urejanje Ferrarijevega vrta, nakupi stavbnih zemljišč, prenovljena je cesta mimo Polja, urejene makadamske ceste, označbe;
- v Kobdilju potekajo priprave na prenovo vaškega doma;
- v Kodretih so bila vlaganja v urejanje vasi in zaselkov;
- v Lisjakih so bila vlaganja v vasi in priprava gradnje mostu čez Branico.

V več vaseh so bili očiščeni in prenovljeni vaški vodnjaki. Veliko več zemljišč smo odkupili kot prodali, geodetsko smo uredili večino cest, uredili lastništva in plačali odškodnine.

Večina društev deluje zelo dobro in nekatera dosegajo tudi na državni in mednarodni ravni vidne uspehe. Posebej velja pohvaliti gasilsko društvo, ki nesebično pomaga po vsej občini tudi pri posegih in delih, ki niso v njihovi temeljni dejavnosti.

Proračun občine se iz leta v leto krči. Več kot polovica je namenjenega »družbenim dejavnostim«. Izdatna sredstva gredo za predšolsko in šolsko vzgojo (subvencije vrtca, prevoz otrok, doplačevanje v domovih za ostarele, plačevanje za naše otroke v vrtcih in šolah izven občine, stroški za otroke v posebnih programih in zavodih, subvencioniranje stanarin, plačevanje odvoza smeti in obveznega zdravstvenega zavarovanja za socialno ogrožene, za javna dela itd.).

Vem, da je zapis površen, premalo podroben in ne odgovarja na številna vprašanja, ki se vam porajajo. Na spletni strani občine in v Burji je veliko zapisanega, kar lahko poda celovitejšo in kritično podobo vsakdana.

Prijetno praznovanje voščim in bolj spodbudne čase!

Danijel Božič, župan

Štrekljeva nagrada 2014 magistru Igorju Cvetku

Kadar se znanstvenik in umetnik srečata v eni osebi, gre za razumevanje stvari in pojavov v kar najbolj senzibilni obliki, preverjeno v lastnem odkrivanju fizičnega in duhovnega sveta, kar sega daleč prek uveljavljenih znanstvenih norm in izraža močno osebnostno noto.

Igor Cvetko je umetnik in znanstvenik. V prepletu in dopolnjevanju različnih področij je svoje institucionalno in svobodno delovanje posvetil etnomuzikologiji, lutkovnemu gledališču, ilustratorstvu, pedagogiki in varovanju duhovne kulture.

Pomembno področje njegovega prizadevanja so otroško izročilo, pesmi, igre, zvočila. V središču njegove pozornosti je zvok kot ena najobčutljivejših povezav in odnosov med naravo in človekom ter med ljudmi v različnih družbenih okoljih; zaznavanje, ustvarjanje in podoživljanje zvoka zlasti v otroški dobi, v ogledalu današnjega časa, toda z vedenjem in izkušnjami rodov pred nami. Njegovo terensko delo, zbiranje in raziskave so omogočili izdajo več publikacij za otroke, denimo zbirko ljudskih pesmi ***Trara, pesem pelja*** (2004), v kateri je otrokom namenil ne samo notne zapise otroških ljudskih pesmi, ampak tudi zvočne posnetke, pa svoje ilustracije z bogato zbirko otroških glasbil, zvočil in zvočnih igrač s preprostimi, a zelo natančnimi navodili za izdelavo le-teh. Cvetkove raziskave ljudskega izročila in objave odstirajo tudi bogastvo najmanjših otroških iger, prstnih iger – tudi v obliki gledališča (***Veliko malo prstno gledališče,*** 2010) – ter pogled v najintimnejši del otroškega sveta, med slovenske ljudske uspavanke (***Aja, tutaja, slovenske ljudske uspavanke***, 2005).

Zvok, kot polje komunikacije, je povezovalna prvina tudi pri raziskovanju ljudskega pesnika in igralca Jurija Vodovnika s Pohorja (***Jest sem Vodovnik Jurij. O slovenskem ljudskem pevcu : 1971–1858,*** 1988), kjer je odprl vprašanja ljudskega, avtorskega, teorijo o anonimnem ustvarjalcu iz skupnosti pa postavil pod vprašaj. Cvetkov pogled na literarno in glasbeno vsebino in obliko Vodovnikovih pesmi, na družbeni položaj pevca, tedanje zgodovinske in socialne razmere ter na današnjo aktualnost pesemskih sporočil govorijo tudi o njegovi etični drži, ki se z velikim razumevanjem do ustvarjalca – posameznika oddaljuje od marsikaterih znanstvenih dogm in človeškega napuha ter govori v prid zdravi pameti.

Cvetka je senzibilnost zvoka prevzela tudi ob srečanju s tibetansko kulturo (***O zvočni mandali***, 1996). Vloga zvoka ga je vodila tudi pri raziskovanju ljudskih glasbil in godčevstva pri nas: temu je postavil ogledalo na razstavi v Slovenskem etnografskem muzeju (***Zvoki Slovenije : od ljudskih godcev do Avsenikov,*** 2007). Zgodovinsko široko, vsebinsko razgibano in slikovito je predstavil izbrane slovenske instrumentalne zvočnosti. Ob tem je spontano prikazal zgodovinski spoj ljudske in narodno-zabavne glasbe. Ta razstava je bila ena izmed redkih priložnosti, ki je postavila narodno-zabavno glasbo na ogled neobremenjeno, ji s tem kot zgodovinski glasbi dala strokovno veljavo in jo umestila med osrednje slovenske zvočnosti.

Mnogi se še spomnijo godčevske zasedbe ***Trinajsto prase***, ene zgodnejših skupin slovenske preporodne ljudske glasbe, v kateri je svoje terenske izkušnje in ustvarjalne zamisli ter odnos do poustvarjanja kot godec prispeval tudi Igor Cvetko.

Močan izziv pa Igorju Cvetku ponuja gledališče lutk. Skupaj s soprogo Jeleno Sitar sta že v devetdesetih letih ustanovila lutkovno gledališče ***Zapik***, s pomočjo katerega otrokom, tudi najmlajšim, posredujeta in približujeta zgodbe našega in časa naših prednikov. V tem njegovem delu se združujejo izkušnje znanstvenika in občutljivost umetnika na poljih zvoka, giba in scenografije in v duhu naše, slovenske identitete, o kateri je leta 1996 napisal razpravo ***Ljudska glasba in slovenska identiteta.***

Dobitnik
14. Štrekljeve nagrade

za dosežke na področju zbiranja in ohranjanja slovenskega ljudskega izročila je

mag. Igor Cvetko.

Čestitke!

Seznanite se z delom Občinskega sveta Občine Komen ter obiščite spletno stran www.komen.si

Pomembnejši sklepi in splošni akti, sprejeti na 25. redni seji (16. april 2014):

- Sklep o seznanitvi z Letnim poročilom koncesionarja o izvajanju gospodarske javne službe urejanje in vzdrževanje pokopališč v Občini Komen za leto 2013,
- Sklep o seznanitvi z Letnim poročilom Komunalno stanovanjskega podjetja, d. d., Partizanska cesta 2, 6210 Sežana, o izvajanju gospodarske javne službe zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov v Občini Komen za leto 2013,
- Sklep o vrednosti točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Občine Komen za leto 2014,
- Sklep o sprejemu sprememb in dopolnitev Statuta Občine Komen v prvi obravnavi,
- Sklep o sprejemu sprememb in dopolnitev Poslovnika Občine Komen v prvi obravnavi,
- Sklep o sprejemu Zaključnega računa proračuna Občine Komen za leto 2013,
- Sklep o podelitvi Priznanja Občine Komen za leto 2014 Marku Adamiču.

Pomembnejši sklepi in splošni akti, sprejeti na 26. redni seji, (21. maj 2014):

- Sklep o izdaji soglasja k številu in vrsti oddelkov ter sistemizaciji delovnih mest v javnem vzgojno-izobraževalnem zavodu Vrtec Sežana v šolskem letu 2014/2015,
- Sklep o izdaji soglasja k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica,
- Sklep o ponovnem posredovanju podatkov o namenski rabi zemljišč brez podatkov o zemljiščih za gradnjo stavb na Geodetsko upravo RS,
- Sklep o izdaji soglasja k razporeditvi presežka prihodkov nad odhodki javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Antona Šibelja Stjenka Komen,
- Sklep o sprejemu Sprememb in dopolnitev Statuta Občine Komen,
- Sklep o sprejemu Poslovnika Občinskega sveta Občine Komen,
- Sklep o ukinitvi statusa grajenega javnega dobra na parc. št. 1382/5 k. o. Tomačevica,
- Sklep o seznanitvi s popisom grobov, katerih oskrbniki niso znani.

Kako smo volili – volitve v Evropski parlament 2014

V nedeljo, 25. maja 2014, smo volili poslance iz Republike Slovenije v Evropski parlament. Volilna udeležba v 2. volilni enoti, 6. volilnem okraju (Sežana) je bila 27,02 %, kar pomeni, da je volilo 5850 volilnih upravičencev od skupaj 21.648 vpisanih v volilni imenik. Na območju Občine Komen je bila volilna udeležba 37,94 %, največja na volišču v Volčjem Gradu (50 %), najnižja pa na volišču v Svetem (22,65 %).

Največji delež glasov volivcev z območja Občine Komen je prejela Slovenska demokratska stranka (SDS), ki je prejela največje število glasov na vseh voliščih v Občini Komen, razen na voliščih v Škrbini, Ivanjem Gradu in Hruševici.
(vir: neuradni rezultati volitev)

Besedilo: Andreja Štok

Novica o investiciji v elektroomrežje

Kablovod je bil zgrajen za boljšo in čim manj moteno oskrbo Štanjela z okolico z električno energijo.
Prejšnje napajalno omrežje je Štanjel napajalo iz Komna, vse skupaj pa iz razdelilne transformatorske postaje v Vrtojbi. Ker so razdalje precej dolge in je na taki trasi električno omrežje izpostavljeno mnogim zunanjim okoljskim in vremenskim pojavom, je zelo težko zagotoviti kakovostno napajanje z električno energijo. Zato smo se odločili za izgradnjo nove kabelske povezave med obstoječo transformatorsko postajo Podlasi in obstoječo transformatorsko postajo Štanjel 2, ki je naselje Štanjel povezala z razdelilno transformatorsko postajo v Ajdovščini. Razdalje so se precej zmanjšale in Štanjel je sedaj napajan iz dveh napajalnih točk.

Zaradi tega je dobava električne energije bolj stabilna, prav tako pa tudi lažje izvajamo naša vzdrževalna dela, ker za napovedana dela ne motimo odjemalcev z odklopi električne energije.
Celotna trasa kablovoda je dolga 1380 m, na njej je razporejenih devetnajst kabelskih jaškov različnih dimenzij. V delu trase kablovoda (cca. 680 m) se je uporabilo staro traso vodovoda, ki se je uporabljala za dobavo vode za parne lokomotive za železniško postajo v Štanjelu, v ostalem delu pa je trasa kablovoda speljana na novo.
Za povezavo je uporabljen trižilni srednjenapetostni kabel proizvajalca Ericsson, tipa AXAL-TT PRO 3x95%25mm2. Celotna investicija znaša cca. 80.000,00 evrov brez DDV-ja.

Besedilo: Tomaž Kompara

Obvestilo o zaprtju KU Komen v času poletnih počitnic

Obveščamo vas, da bo **KU Komen v juliju in avgustu 2014 zaradi koriščenja letnih dopustov in drugih odsotnosti zaprt.**

V tem času si lahko zadeve uredite na sedežu Upravne enote v Sežani, Partizanska cesta 4, Sežana, oziroma pokličete na telefon 05 73 12 700 (centrala), 05 73 12 740 ali 05 73 12 739 (matičarki na sedežu Upravne enote Sežana).
S 1. 9. 2014 pa bo krajevni urad za stranke posloval po dosedanjem urniku, in sicer vsako drugo in četrto sredo v mesecu od 8.00 do 12.00 ure.

Kdo je letošnji občinski nagrajenec?

Občina Komen je v januarju 2014 objavila Razpis za zbiranje predlogov za podelitev priznanj Občine Komen za leto 2014. Na razpis so do 25. marca 2014 prispeli štirje predlogi. Komisija za podelitev priznanj je Občinskemu svetu Občine Komen predlagala, da Priznanje Občine Komen za leto 2014 prejme Marko Adamič. Občinski svet je Sklep o podelitvi priznanja sprejel na 25. redni seji, tj. 16. aprila 2014. Župan Danijel Božič bo priznanje podelil na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Komen, ki bo v petek, 20. junija 2014.

Marko Adamič (predlagatelj PGD Komen)

Marko Adamič je v Prostovoljno gasilsko društvo Komen vstopil leta 1982 kot pionir in že takrat je pokazal, da nosi v sebi občutek odgovornosti in srčnosti. Rastel je z društvom na vajah, tekmovanjih in neposrednih akcijah in bil leta 2000 imenovan za namestnika poveljnika PGD Komen. Pet let se je uspešno potrjeval v tej funkciji, dokler mu ni bila leta 2005 zaupana funkcija poveljnika in člana poveljstva Kraške gasilske zveze Sežana. Posegi v gasilski dom, večja vlaganja v opremo in vozni park – to so uspehi PGD Komen, pri katerih je aktivno sodeloval tudi Marko, ki je v letu 2010 prevzel funkcijo predsednika PGD Komen in postal član upravnega odbora Kraške gasilske zveze. V preteklem letu je Marko prevzel poveljstvo Obalno-kraške regije in članstvo v poveljstvu Gasilske zveze Slovenije. V PGD Komen se veselijo uspehov in napredka Marka Adamiča, ki predstavlja prihodnost gasilstva na tem področju. Ti uspehi in napredek so plod tako osebnostnih vrlin kot tudi strokovnega znanja.

Foto: Polona Makovec

Pravniški kotiček

Varstvo osebnih podatkov

Tema, s katero se trenutno ukvarjam in ki bi jo rada predstavila tudi vam, je varstvo osebnih podatkov. Zaradi afere Wikileaks in Edwarda Snowdna se je svet v zadnjih letih mnogo bolj začel zavedati, kako enostaven je dostop do naših najbolj osebnih podatkov. Vlade držav v svojih bazah shranjujejo toliko informacij o nas, da so sposobne rekonstruirati skoraj vsak delček našega življenja – od tega, kaj smo včeraj zajtrkovali, do kroga naših najožjih prijateljev.

A niso le vlade tiste, ki vsakodnevno upravljajo z našimi podatki, procesirajo jih tudi številne multinacionalke. Pred kratkim je v javnosti izbruhnila vest o vdoru v računalniški sistem spletno nakupovalnega velikana Ebaya, pri katerem naj bi bilo ukradenih več kot 100 milijonov uporabniških gesel. Trenutno zadevo preiskujejo ameriški, luksemburški in angleški tožilec. Predvsem jih zanima, ali je Ebay varstvu podatkov namenil dovolj pozornosti in jih primerno zaščitil pred morebitnimi zlorabami.

Evropska podjetja (tudi slovenska!) so pred velikimi izzivi. Slediti morajo novim tehnologijam, ki so vedno bolj invazivne do zasebnosti, in se hkrati ravnati po silnicah trga, kjer osebni podatki veljajo za izjemno dragocene (denimo v primeru spletnega marketinga, ko podjetja sledijo našemu brskanju po internetu in nam nato pošiljajo oglase, prilagojene individualnemu zanimanju). Vendar so podjetja dolžna spoštovati tudi interese nas, posameznikov, in našo pravico do zasebnosti. V Listini EU o temeljnih pravicah je namreč Evropejcem zasebnost zagotovljena kot ena izmed temeljnih človekovih pravic. Evropska komisija je v lanskem letu pripravila nov pravni dokument, uredbo, ki bo poenotila in poostrila varstvo podatkov v EU. Med predlaganimi novostmi sta, denimo, uvedba pravice biti pozabljen (to pomeni, da posameznik od spletnega brskalnika zahteva izbris nerelevantnih zadetkov, v katerih se pojavlja njegovo ime) in uvedba pravice do prenosljivosti podatkov (od podjetja, ki upravlja z našimi podatki, lahko zahtevamo, da nam jih izroči na USB-ključku in tako omogoči prenos k nekemu drugemu podjetju). Predlog uredbe zahteva, da so upravljavci podatkov s podatki dolžni ravnati transparentno in odgovorno. Z našimi podatki bodo lahko upravljali samo, če bodo od nas prejeli eksplicitno privolitev. O morebitnih zlorabah naših osebnih podatkov bomo morali biti obveščeni v 24 urah od neljubega dogodka.

Čeprav se pravo trudi, da bi v kar največji meri preprečilo morebitne zlorabe osebnih podatkov, lahko za svojo varnost največ naredimo sami. Redno spreminjajmo svoja gesla, pozorno preberimo določbe o varstvu zasebnosti na internetnih straneh in poskušajmo vsaj v določeni meri zamejiti količino osebnih podatkov, ki jo brez kakršnihkoli preprek delimo s svetom.

Besedilo: Helena Uršič, univ. dipl. pravnica

Mitja Miklavec novi predsednik Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Krasa in Brkinov

Na skupni redni konferenci članov sežanskega Območnega združenja slovenskih častnikov in na volilnem občnem zboru Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo Krasa in Brkinov, ki sta se odvijala 28. marca v Sežani, so pregledali opravljeno delo in sprejeli program dela v bodoče.

Programa obeh združenj se skoraj pokrivata, prav tako je tudi s poročili, saj je pretežno število članov vključenih v obe veteranski organizaciji. Za veteransko združenje je bil zbor tudi volilni, saj je dolgoletni predsednik Janez Pajer, ki je veteransko organizacijo vodil štiri mandate vse od njene ustanovitve leta 1998 dalje, predal funkcijo polkovniku Mitji Miklavcu z ministrstva za obrambo z dolgoletnimi izkušnjami v vojaški karieri. Podpredsednik je postal major Dejan Stančič, ki je obenem tudi predsednik OZSČ. Podelili so tudi dva naziva zaslužnim članom, starejšim od 80 let. Priznanji sta prejela Smiljan Groznik in Alojz Trampuž. Na zboru so podelili tudi srebrni plaketi ZVVS, ki sta šli v roke Milivoju Štreklju in Vladimirju Koroščcu. Na glavnem zboru ZVVS v Sevnici sta zlati plaketi ZVVS prejela Istvan Ravbar in Miro Špacapan.

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Krasa in Brkinov, ki je bilo ustanovljeno leta 1998 in je ob ustanovitvi štelo 284 članov, danes šteje že blizu 730 članov. Organizacija si želi, da bi se članstvo približalo številki 1006. Toliko je bilo namreč leta 1991 aktivnih borcev za osamosvojitev Slovenije. V tem času so po poročilu predsednika Janeza Pajerja postavili šest spominskih obeležij (Sežana – Fernetiči, Sežana – Lipa, Klariči, Divača, Kozina in Laže), spominske plošče (na Železniški postaji Sežana) in sedem spominskih plošč hraniteljem orožja iz obdobja 1990–91 (Ivan Dujc, Zavrhek; Jožef Mingot, Podgrad; Arnold Lukač, Velike Loče; Anton Tomažič, Kozjane; Jože Rolih, Potoče; Davorin Kukanja, Komen in Davor Jagodič, Avber).

»Povezujemo se s sorodnimi veteranskimi in domoljubnimi organizacijami, kot sta borčevska organizacija in Policijsko veteransko združenje Sever, s katerima smo junija 2001 v Ankaranu svečano podpisali Dogovor o medsebojnem sodelovanju za uresničitev skupno dogovorjenih nalog. Tesno sodelujemo z Območno organizacijo slovenskih častnikov Sežana, s katero imamo skupen program dela, kajti pretežni del članov te organizacije tvorijo veterani in člani naše organizacije,« je v poročilu poudaril Pajer, ki je sodeloval pri oblikovanju veteranske organizacije, bil aktiven član te zveze in v obdobju od 2008 do 2012 tudi predsednik Zveze veteranov vojne za Slovenijo.

Združenje skrbi za pridobivanje in hrambo slikovne in druge dokumentacije iz časov osamosvajanja. Veliko gradiva imajo že zbranega, v pripravi je zbornik o delovanju 45. Območnega štaba teritorialne obrambe v vojnem času. Srečujejo pa se s prostorskimi problemi. Aktivni so pri organizaciji in sodelovanju na prireditvah, proslavah in svečanostih, ob obletnicah dogodkov iz osamosvojitvene vojne in zgodovinskega obdobja delovanja TIGR in NOB. Že vrsto let prirejajo praznovanje ob dnevu državnosti ob spomeniku Dan prej v Divači in nato pohod na Kokoš, ki se ga udeleži več kot 500 udeležencev, in srečanje veteranov ob zaključku leta. Ob vzdrževanju spominskih obeležij seznanjajo tudi učence in dijake o procesu osamosvajanja in vojnem dogajanju in tako svoje izkušnje prenašajo na mladi rod.

Besedilo in foto: Olga Knez

Društvo diabetikov Sežana – prve dejavnosti v letu 2014

Društvo diabetikov Sežana je pričelo s svojimi dejavnostmi že kar v začetku letošnjega leta.

Prvi sklop so predstavljale učne delavnice na temo Okvare na očeh in ledvicah, ki so se odvijale v prvih mesecih v Komnu, Sežani in Divači, tudi za člane iz Občine Hrpelje – Kozina. Vodila jih je diplomirana medicinska sestra Klara Peternelj iz Zdravstvenega doma Sežana. Delavnice so bile dobro obiskane.

Drugi sklop sta predstavljala pohoda v Brestovici pri Povirju, kjer smo si po obisku vodnih kalov ogledali tudi udorno jamo. Vodila nas je Darinka Stojkovič. Na koncu smo si ogledali še etnografsko razstavo pri Jožetu Stojkoviču v Brestovici. Drugi pohod je sledil po Čičariji, kjer smo obiskali vas Golac in njeno okolico. Pohod smo zaključili na Turistični kmetiji pri Cepčovih, kjer smo se okrepčali. Ker je bil ravno dan žena, smo ženskam izročili nageljne.

Besedilo: Jože Volovec

Srečanje upokojenk nekdanje Občine Sežana ob dnevu žena

Kako veselo in prijetno je bilo srečanje upokojenk in njihovih partnerjev ob 8. marcu – dneva žena na Kmetiji Mahnič – Pr› Šuščevih na Grahovem Brdu, bodo vedeli povedati le tisti, ki so se tega srečanja udeležili.
Društvo upokojencev Sežana je na pobudo svojega člana Marjana Sardoča ob 8. marcu prvič organiziralo srečanje upokojenk iz štirih Društev upokojencev, in sicer iz Komna, Divače, Hrpelj - Kozine in Sežane na kmetiji na Grahovem Brdu, kjer je znana osmica pri Šuščevih. Udeležba je bila nadvse lepa, saj je bilo prisotnih več kot 170 članic in članov iz omenjenih društev. Veliko upokojenk in upokojencev se je srečalo po dolgem času, saj so bili marsikateri včasih sodelavci in občani iste občine. Prav prisrčno je bilo videti številne objeme, klepete in pozdravljanja ter obujanje spominov na nekdanje čase.

Zaradi opravičene odsotnosti predsednika DU Sežana Miroslava Kluna je prisotne pozdravil in nagovoril podpredsednik DU Sežana Branko Kjuder, ki je med drugim izrazil zadovoljstvo ob takšnem srečanju in pozval vse ostale predsednike in njihove člane, da se vsaj enkrat letno srečamo v takšnem ali še večjem obsegu. Po pozdravu so člani DU Sežana vsaki ženi poklonili nagelj. Druženje je ob prijetni glasbi, dobri kapljici in hrani potekalo sproščeno in veselo še dolgo v noč.

Ob slovesu so bile številne upokojenke nad srečanjem in pozornostjo navdušene in so spodbujale, da se še kdaj dobimo.

Besedilo: Branko Kjuder

Iz komenske knjižnice

Pomen čustev v odnosih – zakonska in družinska terapija

Taša Cucek, magistra zakonskih in družinskih študij, je svoj študij zaključila z magistrsko nalogo z naslovom Motnje hranjenja in teorija navezanosti v obdobju najstništva. V času študija je sodelovala z mladimi v okviru Rdečega križa Slovenije na Debelem rtiču in Medobčinskega društva prijateljev mladine v Sežani. Pred kratkim je začela delovati na področju zakonske in družinske terapije, zato smo jo povabili v komensko knjižnico z namenom, da bi nam to terapijo tudi predstavila. Svoje predavanje je Taša povzela v naslednjem prispevku.
Psihoterapija je danes vse bolj vsakdanja in koristna, če se za to odločimo. Pod vsakodnevnimi pritiski službe, družine, sorodnikov in nepričakovanih dogodkov se večkrat znajdemo v stiski in pod stresom. Včasih se z zakoncem skregamo, ne da bi res vedeli, zakaj se je to zgodilo in kasneje ne vemo, kako bi odnos ponovno zgladili. A vendarle živimo naprej. Védenje o odnosih in o čustvenem svetu svojega partnerja in nas samih nam lahko prinese veliko osebnega zadovoljstva in pristnih odnosov.
Relacijska družinska terapija, model dr. Christiana Gostečnika, nam zakonski odnos postavi na sistemsko raven. Prikaže nam, kako prejšnje generacije vplivajo na naše sedanje odnose, predvsem na čustveni ravni.
Nepredelana čustva prihajajo na plano v naših odnosih v upanju na razrešitev. Ko dva mlada vstopata v odnos, mislita, da v odnos vstopata sama. Večkrat lahko slišimo, kako mlado dekle reče, da nikoli ne bo tako, kot je bila njena mama. V odnose vstopamo s svojimi družinami, čeprav družinski člani niso fizično prisotni. Zato je smotrno, da odnose iz otroštva predelamo. Kar smo v otroštvu pogrešali, česar nismo marali, nas je motilo, jezilo, spravljalo v slabo voljo, zaradi česar smo od tam želeli pobegniti, vse to smo prinesli s seboj v nov odnos. Za nas bi bilo dobro, če bi to ozavestili in se o tem z nekom pogovorili. Terapevt nam to v varnem okolju postavi v neko smiselno celoto. Pomaga nam razumeti, zakaj se je to dogajalo, od kod to prihaja in kako se lahko s tem soočimo. Do nerazumevanja svojega partnerja lahko pride, ko nastalih nestrinjanj ne razrešujemo tam, kjer so nastala. Skregaš se s partnerjem, to te razjezi, potem pa se zneseš nad nekom drugim, npr. otrokom ali pa nad sodelavci v službi.

Delo na sebi je tako pomembno kot obisk pri zdravniku. Dr. Christian Gostečnik pravi: »Skrb zase mora postati naša vsakodnevna mentalna higiena«. Le-to nam lahko omogoči kakovostne odnose.
Delujem v okviru Družinskega centra Sveta Gora in pripravljam skupino za samopomoč za motnje hranjenja. Zavedati se moramo, da so odvisnosti obrambni mehanizmi, s katerimi preživimo, ko se znajdemo v stiski. Večkrat zmotno mislimo, da je težava v sami hrani in prehranjevanju in tako se v družini vse vrti okrog tega. V kontekstu psihoterapije pa vidimo, da je to le pokazatelj družinskih odnosov. Otrok je grešni kozel, ki je prevzel nase nerazumevanja v zakonskem odnosu. Meje med zakonskim in starševskim podsistemom so porušene, otrok prevzema nase nekaj, kar ni njegovo. S tem se ne zna spoprijeti in tako začne čustva uravnavati s pomočjo hrane. S tem obrambnim mehanizmom preživi. Razreševanje le- tega pa nas pripelje do zgoraj napisanega vzroka, ki je vse to sprožil. Zavedanje kompleksnosti odnosov nam omogoči, da se s tem soočimo na primeren način in zaživimo pristne odnose.
Za prijavo v skupino ali za več informacij se obrnite na Družinski center Sveta Gora ali pa na elektronski naslov: tukajsem.zate@gmail.com.

Besedilo: Marija Umek in Taša Cucek

Zajčkova hišica s knjižničarko Marijo in komenskimi glasbeniki

»Se vidimo, kajne?« »Itak!« smo v prejšnji številki kozinskega glasila zaključili članek o novi, zadnji glasbeno-ustvarjalni urici v maju 2014 v kozinski knjižnici. Pa mislite, da je bilo tako? Komenska knjižničarka Marija Umek in enajst gojencev sežanske enote Glasbene šole Komen so pravzaprav zaigrali le majhnemu številu poslušalcev. Pa vam je lahko žal! Ker mi smo se imeli tako pojasto (tako simpatično menda rečejo na bližnjem Krasu) in tako glasbuljasto in tako zajčjelisičjemedvedjepetelinčkasto, da si ne morete misliti. Kaj se je dogajalo, ne bomo pisnili. No, mogoče samo malo: na tamburin je igral Martin Štolfa, na kahon Gaber Kobal, na klavirju so igrali Lenart Kobal, Lucija Godnič in Sinja Spasenič Likar, na kitari Klara Stantič, flavto sta igrali Neža Guštin in Julija Poplašen, na klarinetu je bil Vito Peric, v tubo je pihal Enej Rener, na harmoniko pa je igral Danej Tavčar, ki mi je prišepnil, da ima z nekaj prijatelji celo že lasten bend. Kaj pa se ni dogajalo? Jah, zajček je obdržal svojo hišico. Brezdavčno hišico. Petelinček mu je pomagal. Ja, petelinček. Komenska knjižničarka nam je potihem zaupala, da je bil prej kokoška. No, ja, čudna so pota … Na pobudo podružnične glasbene šole iz Komna, da bi s Kosovelovo knjižnico sodelovali pri predstavitvi posebne pravljične urice, ki bi postala glasbena in pojasta pa še kaj, je seveda knjižničarka Marija stopila v akcijo in tako je nastala ta pravljica

z naslovom Zajčkova hišica. Z njo so obiskali že vrsto vrtčevskih otrok, pa še jih bodo, ker je menda dobro ime poletelo celo čez kraški rob, obiskali so tudi že vrsto knjižnic in predstavili različne pesmi, glasbila in vse to ob simpatičnem in srčnem pripovedovanju komenske bibliotekarke. Tistih nekaj pridnih pobalinčkov, ki so si pravljico ogledali skupaj s starši, so nedvomno prevzeli, saj so strumno in veselo vsi skupaj zapeli z mladimi glasbeniki in pripovedovalko. Odlična pravljica za odlične poslušalce!

Besedilo in foto: Patricija Dodič

Kosovel in mladi

Na večeru z naslovom (O) Srečku Kosovelu so nam dijaki Gimnazije Nova Gorica pod mentorstvom Nejca Ivančiča predstavili, kako sami vidijo Kosovela. Veliki pesnik, ki je bil komaj kaj starejši od njih, ko je ustvarjal, jim predstavlja vzornika, ki jim »je blizu, ga čutijo, čeprav ga ne razumejo povsem«. Posebej jih je zanimalo njegovo ljubezensko razmerje (seveda bolj dekleta), raziskali so pomen dreves v njegovi poeziji, nekaterim so bliže impresionistična dela, drugim konsi, skratka, navdušili so nas tako s poznavanjem njegovega življenja in dela kot tudi s poezijo, ki jo ustvarjajo sami. Večer v komenski knjižnici je predstavljal le zaključni del njihovega potepanja po Krasu, saj so si dopoldne ogledali Kosovelovo domačijo in uživali v pripovedi gospe Dragice Sosič, obiskali pa so tudi tomajsko pokopališče, kjer je pesnik Krasa pokopan.

Besedilo: Marija Umek
Foto: Bogdan Macarol

Izlet v Posočje in Kanalsko dolino

Lepo majsko pomladno vreme kar vabi na izlet. Tudi petdeset članov študijskih krožkov S knjižnim nahrbtnikom na potep in Iz knjižnice v svet, ki delujeta v Kosovelovi knjižnici in s številnimi potopisnimi predavanji tekom študijskega leta privabljata številne poslušalce, je soboto, 17. maja 2014, izkoristilo za obisk prelepih krajev v Julijskih Alpah. Podali smo se na odkrivanje zgornjega Posočja in sosednje Kanalske doline v Italiji, se posvetili sledem krvavih bojev na soški fronti, od katerih bo prihodnje leto minilo natanko sto let, in se predali posebnemu vzdušju, ki vlada v štirijezičnem Trbižu in okoliških vaseh.

Naša prva postaja je bila kostnica pri cerkvi svetega Antona nad Kobaridom. Kar nekako težko je razumeti, da so se sredi najlepših gora nad smaragdno Sočo odvijale strahote, ki so vzele preštevilna mlada življenja fantov z vseh koncev Italije na eni in vseh dežel nekdanje prostrane avstro-ogrske monarhije na drugi strani. In še danes nas presune misel na prerokbo, ki jo je v pesmi Soči izpovedal goriški slavček, pesnik Simon Gregorčič. »Tod sekla bridka bodo jekla in ti mi boš krvava tekla…«
Ob Soči smo pot nadaljevali do Bovca in si ogledali trdnjavi pri strateško pomembnih Klužah. Posebej zanimivo se je bilo povzpe-

Naš Andrej budno pazi na vse potnike

ti do precej razrušene zgornje trdnjave Fort Hermann, za katero marsikdo, ki se pelje po ozki cesti ob reki Koritnici, niti ne ve. Podobno skrit je star rudniški predor, ki povezuje Log pod Mangartom z Rabljem na drugi strani prelaza Predel. Med vojno so skozenj ropotali rudniški vlaki, ki so na fronto prevažali strelivo in vojake. Vojake, med katerimi so mnogi za vedno ostali na pobočjih gora nad »dolino stoterih slapov«. Rombon, Jerebica, Loška stena, Mangart in Jalovec kraljujejo nad slikovitim Logom, ki se je po grozljivem plazu pobral in živi novo, uspešno turistično zgodbo.

V Logu pod Mangartom

Skupinska fotografija v Ratečah

Na drugi strani Predela se začne druga zgodba. Še voda odtod teče proti Donavi in ne proti bližnjemu Jadranu. Ustavili smo se ob prelepem Rabeljskem jezeru in občudovali še skoraj zimsko podobo Belopeških jezer pod severno steno Mangarta. Čudovita narava oblikuje podobo Kanalske doline in krajev, kjer se stikajo tri države in štirje narodi. Le zapuščena rudarska poslopja v Rablju jo malce kazijo, a vseeno pričajo o pomembni preteklosti doline, ki je nekoč dajala kruh tudi marsikomu iz zgornjega Posočja.

Mesto Trbiž je zgodba zase. Ustavili smo se tam, kjer je nekoč množica kupcev iz cele nekdanje Jugoslavije kupovala usnjene jakne, danes pa turizem piše uspešno zgodbo pod znamenitimi romarskimi Višarjami. A Trbiž ima tudi svoje zgodovinske privlačnosti. Cerkev, ki so jo z obzidjem in obrambnimi stolpi zavarovali pred Turki, je bila zagotovo vredna tudi postanka naše skupine.

Obisk krajev, ki so nam sicer blizu, a hkrati tudi daleč, je udeležencem izleta prinesel kakšno novo odkritje in vabilo za še kakšen obisk prelepih dolin na tej ali oni strani izginjajoče meje v Julijskih Alpah.

Besedilo: Andrej Bandelj
Foto: Heidi Vrčon in Lilijana Petelin

Bachova cvetna terapija

»Če bi sledili svojim občutkom, svojim resničnim srčnim željam, svojim resničnim hrepenenjem, svojim lastnim mislim, potem ne bi spoznali nič drugega kot veselje in zdravje.«

Edward Bach

»Cvetno terapijo je v tridesetih letih prejšnjega stoletja oblikoval dr. Edward Bach, zdravnik in homeopat, ki je verjel, da izhajajo resnični vzroki bolezni iz negativnih čustvenih stanj, kot so jeza, obup, malodušje, strah. Verjel je tudi, da lahko zdravilo za takšna stanja najdemo samo v naravi. Tako je v neokrnjeni naravi odkril cvetlice in drevesa, katerih cvetove je po preprosti metodi, s pomočjo vode in sonca, pripravil kot cvetne esence. Te nam s svojo vitalnostjo na naraven, blag in neškodljiv način pomagajo, da se osvobodimo občutkov strahu, nezaupanja, jeze in jih preoblikujemo v občutke zaupanja, ljubezni, radosti, samozavesti in s tem ustvarimo pogoje, da ohranimo oziroma si ponovno povrnemo zdravje.« Tako nam je Eva Humar Faganel iz Brestovice (www.evaesence.com) predstavila Bachovo cvetno terapijo. Na pre-

davanju pa nam je predstavila 39 esenc, njihove učinke, način pobiranja cvetov in pridobivanja esence. Tako je na primer esenca bukve za človeka, ki je pretirano kritičen in ima netolerantno

držo, esenca oljke za tiste, ki se počutijo telesno in duševno izžete, esenca cikorije za posesivne osebe in tako naprej. Vsakdo najde nekaj zase, esenco, ki odseva njegov značaj, njegova čustva.

Besedilo: Marija Umek
Foto: arhiv komenske knjižnice

Bachovih cvetnih esenc je 38 in prav toliko je čustvenih stanj, ki jih le-te lahko uravnotežijo. Tako nam npr. cvetna esenca šipka, ki pravkar cveti, ponovno prebudi notranjo motivacijo; cvetna esenca sončeca ali popona nam pomaga razviti pogum in umirjenost, ko nas preplavi panični strah; cvet oljke nam pomaga regenerirati naše moči, ko se počutimo popolnoma izmučene. Bachove cvetne esence nam na blag, a učinkovit način pomagajo uravnotežiti naša čustva in s tem v nas vzpostavljajo harmonično stanje, zaradi katerega lahko naravna obramba organizma laže opravi svoje delo. Njihova uporaba je preprosta, nimajo stranskih učinkov. Primerne so tudi za otroke in nosečnice ter enako pozitivno vplivajo na živali in rastline. Sama sem se z Bachovimi kapljicami srečala ob bolezni v družini in resnično lahko rečem, da sem se z njihovo pomočjo laže soočala s stresi, ki jih takšna bolezen prinese. Lahko so v pomoč ob vsakodnevnih stiskah, zelo pa pomagajo tudi v ekstremnih situacijah.

Besedilo: Eva Humar Faganel

Podjetno

Letrika Komen odprla novo proizvodno halo tlačnega liva

Pomembna lokalna pridobitev na Krasu je odprtje nove hale tlačnega liva v podjetju Letrika v Komnu, s katero sta omogočena tako nadaljnji razvoj kot tudi napredek družbe. Dva milijona evrov vredna naložba poleg nove hale vključuje še posodobitev obstoječe.

Letrika Komen je proizvodna družba v skupini Letrika, ki proizvaja ulitke iz aluminijevih zlitin s tehnologijo tlačnega liva in se ponaša z več kot 50-letno tradicijo v livarstvu. »V zadnjih petnajstih letih se je dejavnost razširila tudi na mehansko obdelavo in druge operacije, s katerimi se izdelek dokonča, s tem pa se povečuje dodana vrednost. Večji del proizvodnje je namenjen zadovoljevanju potreb visokozahtevne avtomobilske industrije ter druge proizvodnje vozil, zlasti na področju aluminijskih delov za avtoelektrične komponente. Družba pridela približno 1300 ton aluminija letno in ima certifikat kakovosti ISO 9001:2000. S preko 90 zaposlenimi, ki prihajajo večinoma s Krasa in okolice, igra pomembno vlogo tudi na socialnem področju, saj daje kruh številnim družinam na tem demografsko ogroženem območju,« je poudaril direktor komenske Letrike Klavdij Čehovin.

Rezanje traku (z leve): Samo Hribar Milič, Edvin Sever in Klavdij Čehovin

Ogled tovarne in novih pridobitev

Vrednost investicije, ki jo sestavljata nova moderna hala velikosti tisoč m^2 ter obnovljena proizvodna hala iz leta 1985, velikosti 800 m^2, znaša dva milijona evrov. Investicija vključuje tudi posodobitev nekaterih novih strojev, kot so talilna peč, stroj za tlačni

liv, vakuumski uparjalnik, CNC stružnica z gnojnimi orodji, rentgen in 3D merilnik. Posodobitve so pomembne tako za družbo kot za celotno skupino Letrika, ki šteje 14 podjetij in ima zaposlenih več kot 2500 ljudi, in lokalno okolje, kar je na odprtju 23. maja poudaril komenski župan Danijel Božič.
»Poleg ohranjanja delovnih mest – v naslednjih petih letih naj bi povečali število zaposlenih na 140 – pomeni posodobitev Livarne Komen tudi velik tehnološki napredek, saj so se s tem izboljšali produktivnost, varnost pri delu, zadovoljstvo zaposlenih in ekološki vidik proizvodnje. Sedaj pridelamo 1300 ton aluminija letno, načrtujemo, da bi to številko povečati do 1800 ton,« je poudaril predsednik uprave Letrika Edvin Sever. Celotna družba Letirka obvladuje trg v približno šestdesetih državah na svetu; vse do Kitajske, Belorusije, Indije in Brazilije.
Direktor Čehovin je ob slavnostnem odprtju še dejal: »V našem podjetju smo sedaj veliko bolje pripravljeni na boj s hudo konkurenco na globalnih trgih, vseeno pa potrebujemo tudi okolje, ki razume in podpira zdrava in uspešna podjetja, kot je naše.« Livarna Komen si tako s tradicijo, znanjem, tehnološkim napredkom in z jasno vizijo pod okriljem skupine Letrika želi uspešno poslovno pot v skladu s trajnostnim razvojem tudi v bodoče. To pomeni tudi ohranjanje delovnih mest, ob ugodnih tržnih razmerah pa tudi možnost odpiranja novega zaposlovanja.
Čehovin in Sever sta v družbi predsednika Gospodarske zbornice Slovenija Sama Hribarja Miliča slavnostno prerezala trak in tako v uporabo predala pomembno investicijo za komensko območje. Odprtje nove proizvodne hale so v kulturnem programu popestrili člani trobilnega ansambla domačega pihalnega orkestra in mladinskega pevskega zbora komenske osnovne šole. Sledil je ogled novih prostorov in druženje udeležencev.

Besedilo in foto: Olga Knez

Vsak dan novi izzivi

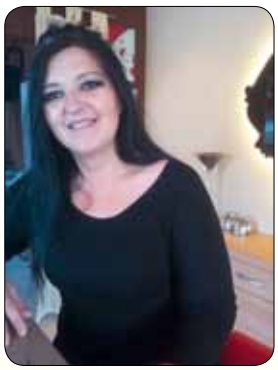

V trenutnih, gospodarsko kriznih časih sta vsaka novost ali pozitivna sprememba še kako dobrodošli, ker samozaposlitev predstavlja novo zaposlitev oziroma neko izboljšavo za posameznika in okolico. Zato smo veseli prenovljene in na novi lokaciji odprte picerije Na placu v Komnu. Lastnica je Danijela Brumat, s katero sem izmenjala nekaj besed.

Kdaj in zakaj ste se odločili za gostinsko dejavnostjo?
Za to dejavnost sem se odločila takoj po končanem šolanju, in sicer iz čistega veselja do tovrstnega poklica. Gostinstvo je, kljub temu da je včasih naporno, zelo razgibana dejavnost, kjer se vsak dan srečuješ z novimi izzivi, ki ti prinesejo veliko različnih življenjskih izkušenj.
Kaj vse nudite v vašem lokalu?
Pri nas vam postrežemo z okusnimi picami, primernimi za različne okuse, z dunajskimi zrezki in ocvrtimi kalamari s prilogo ocvrtega krompirčka ter hamburgerji. Po jedi se lahko posladkate z domačim tiramisujem, v poletnem času pa z odličnim točenim sladoledom.

V čem vidite prednosti in v čem slabosti samostojnega podjetništva?
Prednost je vsekakor v tem, da si pri opravljanju dela sam svoj gospodar. Poleg tega lahko nudiš tudi drugim zaposlitev. Slabost je v tem, da so za vse podjetnike težki časi. Potrebno je veliko truda in prilagajanja. Pomembno je, da strankam ponudiš kakovost po sprejemljivih cenah.

Katera je vaša najbolj podjetna odločitev v vseh teh letih?
Odprtje lastnega lokala, s čimer sem naredila korak naprej v svoji poklicni karieri.

Ali čas recesije vpliva na vašo dejavnost?
Ti časi podjetnikom niso ravno naklonjeni. Upamo, da bodo kmalu za nami.
Kaj bi svetovali mladim, ki končujejo osnovno šolo in se odločajo za nadaljnje šolanje?
Pomembno je, da si izberejo šolo, ki jim bo nudila široko znanje in jim bo odprla poti do delavnega mesta, ki si ga želijo. Služba zavzame več kot polovico našega življenja, zato je prav, da nam je všeč, saj jo le tako z veseljem opravljaš.
Kakšna je vaša vizija?
Želim si obdržati stare stranke, pridobiti nove, mogoče sčasoma razširiti ponudbo in ohraniti kakovost že obstoječe. Potrudila se bom, da dosežem cilj, ki sem si ga zadala.
Pa še za konec. Katero vašo pico nam priporočate?
Hišno, seveda. Vsekakor pa se za vsakega nekaj najde. Vabljeni!

Intervjuvala: Mojca Železnik Buda

Slovenske znamenite trte na priložnostnih znamkah Pošte Slovenije

Vinska trta - Vitis vinifera izvira iz starih geoloških dob, o čemer pričajo fosilni ostanki. Človek je grozdje uporabljal že v starejši kameni dobi. Zanesljivi dokazi o gojenju vinske trte pa segajo v bakreno dobo. Razcvet gojenja vinske trte na območju današnje Slovenije se razvije s prihodom Rimljanov. Živ dokaz tradicije vinogradništva v Sloveniji so stare trte, še več, najstarejša trta na zemlji.

Združenje slovenskega reda vitezov vina je zato predlagalo Pošti Slovenije, da bi to naravno kulturno dediščino obeleži na znamkah. Pošta je ta predlog potrdila in po dveh letih so bile letos v mesecu marcu izdane priložnostne znamke z motivi sledečih starih znamenitih trt v Sloveniji:

Maribor, Lent – najstarejša trta na svetu, rdeča sorta žametovka,
Merče, Kovačeva domačija (Škrinjar), trta refoška,
Šepulje, domačija Turk, trta refoška in
Brje pri Komnu, Smodinova domačija (Kosmina), vitovska grganja.

V Vinorodnem okolišu Štajerska raste v srednjeveškem delu mesta Maribor na Lentu več kot 400 let stara žlahtna trta žametovka (žametna črnina, modra kavčina). Je najstarejši primerek žlahtne vinske trte na našem planetu. Zato so »staro trto« kot dragulj naravne dediščine leta 2004 počastili z vpisom v Guinnessovo knjigo rekordov. Njene potomke rastejo širom po svetu. V njeno čast potekajo številne prireditve. Ob njej je Hiša stare trte in njeno vino je dragoceno protokolarno darilo.

Vinorodni okoliš Kras je bogat s starimi trtami, ki se pred burjo in

časom skrivajo po borjačih kraških vinogradnikov. O njih smo že pisali, jih razmnoževali, odbirali, da bi dobili najboljše trte za pridelavo našega vinskega posebneža terana PTP in ostalih domačih sort. Že leta 1986 je bil v Komnu posajen vinograd refoška in vitovske grganje s cepljenkami potomk preko sedemdesetih posameznih starih trt.

Na Kovačevi domačiji v Merčah raste po ustnem izročilu refoškova trta, stara okrog 300 let in nekoč so bili nanjo privezani konji Napoleonove vojske. Rodovi Kovačeve domačije vestno skrbijo za to mogočno trto, ki se je pred stoletjem razraščala na 120 kvadratnih metrih in nekoč obrodila celo 360 kilogramov temnordečega grozdja. Kljubovala je hudi zimi 1929 in gospodarju dala vino za celotno praznovanje njegove poroke. Ob njej sedaj raste njena potomka, ki jo je zasadila mlada družina Škrinjar.

V Šepuljah na Turkovi domačiji se na obnovljenem latniku razprostira še ena refoškova trta, stara preko 230 let. Njeno starost je opisoval in ugotavljal že profesor Lojze Hrček z Biotehniške fakultete Ljubljana. Tudi ob njej od leta 2009 rastejo potomke. Staro trto skrbno negujeta sestri Turk.

Vinarstvo na Krasu je omenjeno že v začetku našega štetja, ko rimski pisec Plinij omenja vino »Pucino«, pridelano iz sorte Omnium niggera – najbolj črne vinske sorte. Kot vino teran pa je omenjeno v 13. stoletju.

Vitovska grganja je žlahtna bela vinska sorta in da je doma na Krasu, pričajo tudi stare trte. Ena najstarejših raste v Brjah pri Komnu na Smodinovi domačiji. Več kot 130 let stara trta bele žlahtne vinske sorte vitovska grganja kljubuje času, trsni uši in kraški burji. Razteza se visoko v latnik in njen pridelek domači ponudijo na osmici.

Poštne znamke »Znamenite slovenske trte« so oblikovali Irena Gubanc in Mateja Škofič ter fotograf Vito Jerman. Ker znamke potujejo širom po svetu, upam, da bodo tja ponesle tudi našo tradicijo ter sloves vinogradništva in vinarstva.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD NOVA GORICA

Besedilo: Majda Brdnik

Pozeba v Brestovici

V zgodnjih jutranjih urah v sredo, 16. aprila 2014, je Brestovico, nižje predele Brij pri Komnu in Gorjansko prizadela pozeba. Prizadetih je bilo, po navedbi Kmetijsko svetovalne službe, med 80 in 100 % kultur.

Besedilo in foto: Majda Brdnik

Tradicionalno ocenjevanje vin v Občini Komen

Vinorodni okoliš Kras šteje po zadnjih uradnih podatkih 597 hektarjev in je posajen z 1,9 milijona trtami, kjer zajema refošk 74,7 % vseh vinogradov. Žal se površine zadnja leta zmanjšujejo.

Vir : MKO, Register pridelovalcev grozdja in vina, marec 2014
Za tako majhen vinorodni okoliš, specifičen glede sortimenta, tal, klime, vse to pa ustreza pridelavi avtohtonega vina teran PTP, je potrebno še večje povezovanje in skupno promoviranje vin. Na pobudo komenskih vinogradnikov in vinarjev se vsako leto organizira ocenjevanje vin z glavnim namenom izobraževanja vinarjev pa tudi promocije. Na letošnje ocenjevanje je prispelo znatno manj vzorcev, kot smo bili navajeni.
Strokovna vinarska komisija, ki jo je vodila Tamara Rusjan – svetovalka specialistka za vinarstvo pri Kmetijsko gozdarskem zavodu Nova Gorica, je ocenila 28 vzorcev: 8 vzorcev belih in 20 vzorcev rdečih vin. Ocenjevanje vin je potekalo v Špacapanovi hiši v Komnu.
Večina vzorcev, tj. 82 %, je bila ocenjena po Buxbaumovem sistemu z oceno 16,1 in več, kar pomeni kakovostni razred (dve vrhunski vini z 18,1 in več), nobeno vino ni bilo izločeno, kar je zelo pohvalno.

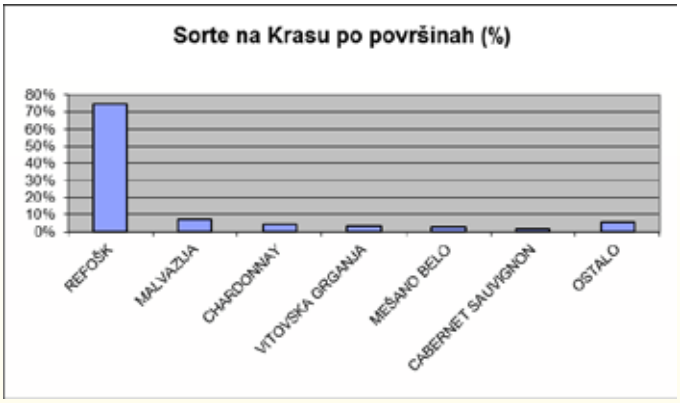

Rezultati ocenjevanja
Belo vino:
Borut Kralj, Kobdilj 22 , chardonnay 2013,
Vinarstvo Rebula, Brestovica pri Komnu 32, malvazija 2013,
Bojan Uhelj, Štanjel 119, zelen 2013.

Teran PTP 2013:
Vinarstvo Rebula, Brestovica pri Komnu 32, teran PTP 2013,
Anton Abram, Tupelče 4, teran PTP 2013,
CV Colja vina, Coljava 10, teran PTP 2013.

Posebno priznanje (predlog komisije): najvišja ocena ocenjevanja vin Občine Komen 2014
vinar CV Colja vina, Coljava 10, vino QV – rdeča zvrst 2011, ocena 18,20.

Letos mineva 10 let, odkar smo Kraško vinsko turistično cesto na novo označili z vsemi potrebnimi označbami in na njej je preko 170 ponudnikov. Mogoče bi bilo prav, da so ti ponudniki aktivni in ne le označeni s tablami.

Besedilo: Majda Brdnik

Dobitniki priznanj na 25. razstavi Dobrote slovenskih kmetij 2014 na Ptuju

Jubilejne, že 25. razstave Dobrote slovenskih kmetij, ki je potekala od 15. do 18. maja 2014 na Ptuju, so se udeležili tudi kmetovalci z našega območja in prejeli kar nekaj priznanj.
Na letošnji razstavi je sodelovalo 650 kmetij iz Slovenije in zamejstva s 1230 izdelki in kar 1097 jih je prejelo priznanja.
Strokovne komisije so ocenjevale mesne izdelke, vina, sadjevce, žganja, sokove, marmelade, kompote, suho sadje, kis, konzervirano zelenjavo, olja, mlečne izdelke in izdelke iz žit.
Podeljenih je bilo 582 zlatih, 319 srebrnih in 196 bronastih priznanj. Kdor pa je tretje leto zapored prejel zlato priznanje, si je letos prislužil znak kakovosti in takih je bilo na letošnji razstavi kar 87.
Z območja Krasa in Brkinov je bilo podeljenih 7 znakov kakovosti. Znak kakovosti za brkinski slivovec je letos prejela Sadjarska kmetija Morelj iz Buj, za žganje iz grozdja kmetija Strajnar iz Gorenj pri Divači, kar dokazuje, da so naša žganja odlične kakovosti. Za izbrani teran ptp so znake kakovosti prejeli kmetija Cotič - Komel iz Škrbine, kmetija Vrabec iz Pliskovice in David Štok iz Dutovelj, ki je prejel še znak kakovosti za grozdni sok teranovka. Za vino iz sušenega grozdja vitovske grganje je znak kakovosti prejelo Vinarstvo Rebula iz Brestovice pri Komnu.
Za izbrani teran ptp so si zlato priznanje prislužili še Ivo in Primož Švagelj iz Štanjela in Vinarstvo Rebula iz Brestovice pri Komnu, za teran ptp Vinogradništvo Gec iz Ponikev. Vinska klet Gulič iz Koprive je prejela zlato priznanje za Quvee Gulič.
Za penino iz malvazije in penino iz terana je zlato priznanje prejelo Vinarstvo Rebula, za teranov liker ptp David Štok .
Srebro za vina so si prislužili: Vinarstvo Rebula za malvazijo, Vinogradništvo Gec za vitovsko grganjo in malvazijo ter Vinska klet Gulič in Vinogradništvo Gec za teran ptp.
Za žganje brkinski slivovec so zlato prejeli Angel Segulin in Franc Jelušič iz Slop, Franc Klun iz Gradišča pri Materiji in kmetija Čepar iz Barke.

Srebrno priznanje si je za brkinski slivovec prislužila kmetija Zorke in Borisa Klemna iz Nove Sušice.
Tudi med jabolčnimi žganji so dobitniki priznanj z našega območja, in sicer sta srebrno priznanje prejeli kmetija Zorke in Borisa Klemna ter kmetija Čeparjevih iz Barke, bronasto priznanje pa Angel Segulin in kmetija Biščak iz Buj.

Zlato priznanje za tepkovo žganje, kraški brinjevec in rožičevo žganje si je prislužil Franc Jelušič, za stari vinjak pa Dušan Rebula. Med dobitniki srebrnih priznanj za žganje je tudi Kmetija Strajnar za domači brinjevec, med dobitniki bronastih pa sta Angel Segulin in družinska kmetija Biščak za jabolčno žganje, Franc Klun za brinjevec. Med ocenjenimi likerji je komisijo prepričal liker iz žajblja kmetije Vrabec, saj so mu dodelili zlato priznanje.
Med suhimi slivami so visoko oceno in zlato priznanje prejele slive Sadjarske kmetije Morelj.
Ekološka kmetija Božeglav iz Štorij, ki je na ocenjevanje dala mlečne izdelke, je za vse tri izdelke prejela priznanja. Za biomaslo in albuminsko skuto srebrno, za poltrdi biosir pa zlato priznanje.
Vsa podeljena priznanja dokazujejo, da smo na pravi poti in da se lahko s kakovostnimi pridelki in izdelki kosamo s komerkoli. Vsem nagrajencem iskreno čestitamo!

Besedilo: Milena Štolfa

Sveže balkonske kombinacije

Klub Gaia

Z zasaditvijo cvetličnih korit in posod z balkonskimi rastlinami se naši balkoni in terase z malo truda in domišljije lahko spremenijo v prave cvetlične oaze. Rastline, ki jih posadimo v bližino doma, nam olepšajo naše bivanje, hkrati pa skrbijo za boljši zrak in za naše dobro počutje.

V prejšnjih sezonah smo izbirali močno nasprotujoče si kontraste v dveh ali več različnih barvah.V tej dinamiki našega življenja pa se zasaditve umirjajo in postajajo vse bolj enotnih barv. Zasadimo lahko več različnih vrst rastlin, odločilna pa naj bo le ena barva v različno močnih odtenkih (npr. močno rdeča, svetlordeča – skoraj oranžna).
S takšno barvno usklajenostjo cvetov (večji, manjši) in s strukturnimi rastlinami lahko ustvarimo čudovito harmonijo.

Oranžna za energijo: oranžna nemezija, dalija in miljon zvončki v objemu temnolistnih strukturnih rastlin sladkega krompirja in trifoliuma. Izbira glinene cvetlične posode popestri oranžna cvetlična kompozicija za sončno mesto. Prednost glinenih posod in cvetličnih korit je, da v vročih mesecih ostanejo korenine na hladnem.

Dišeče in koristno
V cvetličnih koritih lahko gojimo tudi koristne rastline, kot so npr.: zdravilne rastline, začimbe in dišavnice. Takšno užitno korito lahko postavimo na kuhinjsko okno, k bazenu ali ob našem piknik prostoru. Zeliščna korita so lahko tudi zelo uporabna, saj imamo na dosegu rok posajena zelišča za vsak dan. Zasadimo pa jih lahko tudi tematsko: npr. za kuhinjsko okno drobnjak, peteršilj, viseči origano, šetraj, ob žaru zasadimo rožmarin, žajbelj in česen, za rezanje pa citronsko travo in sivko.

Kombinacija dišeče pelargonije ter pisanolistnih žajblja in timijana.Tako korito s svojim vonjem odganja nezaželene insekte (komarje, klope …). Pri izbiri korit ne smemo pozabiti, da lepe rastline pridejo do izraza le, če so posajene v posode, ki se prilagajajo okolju.

Kaj v senco?
Velikokrat se težko odločimo, kaj posaditi na senčno lego. Za rastline so glede svetlobe zahtevni prostori nadstrešnic in mesta, kjer jim delajo senco bližnje stavbe. Čeprav imamo takšen prostor, ki ga sončni žarki komajda dosežejo, si lahko ustvarimo

razgiban nasad s strukturnimi rastlinami. Namesto cvetenja pa izkoristimo obarvanost listov.

Uporabimo bršljanolistno grenkuljico, okrasne koprive mix, viseči bambus.

Pred izborom je zelo pomembno, da izbiramo rastline, ki so primerne za lego našega balkona. Le redke, ki so primerne za senčne lege, bodo uspevale na pripeki in obratno. Rastline, vzgojene v lokalnem območju, bodo lažje prenesle klimatske razmere. Balkonsko cvetje, ki prihaja iz tropskih krajev, sadimo na prosto šele, ko so višje tudi nočne temperature.

Pravilna oskrba balkonskih zasaditev

Izbira pravega substrata je zelo pomembna. Nikakor ga ne uporabljajmo več let zapored, saj bomo zaradi varčevanja dobili le skromno cvetenje in ustvarili pravi raj za škodljivce in bolezni. Idealne

pogoje za rast balkonskega cvetja dobimo z uporabo petkomponentne zemlje iz najkakovostnejših huminskih šot, guana, obogatena z biorastlinskimi vlakni za zadrževanje vlage in dolgo delujočimi gnojili ter aktivatorji cvetenja. Prvi mesec po sajenju gnojenje ni potrebno, potem začnemo z rednim gnojenjem. Sprva izmenično gnojimo s tekočimi gnojili za balkonsko cvetje, ki je obogateno z vitamini in hranili za dolgotrajno bujno cvetenje. V drugi polovici poletja dodajamo predvsem gnojilo za cvet. Prehod rastlin iz rastlinjaka na naš balkon ali teraso je povezan z določeno mero stresa, zato ob presajanju uporabite naravni vitaminski pripravek vita, ki krepi rastline in povečuje odpornost na vremenske razmere in stres. Rastlin ne izpostavljajmo takoj soncu, ampak jih privajajmo dva ali tri dni v blagi senci, pomaknjene proti zidu.

Besedilo: strokovnjaki Kluba Gaia

Kar burja prinese

Brestovica znova v znamenju špargljev

Številni telefonski klici informacij željnih pohodnikov, kolesarjev in ljubiteljev špargljevih jedi so bili neke vrste napoved velikega obiska letošnje prireditve. Moram priznati, da nas je vseeno malce presenetilo, vendar smo bili ne samo dobro, temveč odlično pripravljeni. Ker je ekipa že uigrana, posebnih napotkov niti ne potrebujemo. Vsak ve, kje mu je mesto, kje bo najbolj koristen in seveda kje bo pokazal svoje najboljše sposobnosti. Za letos smo se še posebej lepo oblekli. Gospodinje so na razstavi in pokušini svojih jedi oblekle nove zelene predpasnike z znakom društva, ostali pa smo imeli nove majice in brezrokavnike. Tako smo tudi s pomočjo oblačil kot ekipa delovali enotno. Šparglji so se ravnali po muhastem vremenu, ki je letošnjo prireditev sicer zaznamovalo s soncem, vendar je s soncem pretiravalo tudi poprej, zato so naše, nam tako ljube rastlinice že skoraj pognale v cvet. Pa vendar smo se približali običajnim količinam.

Na sobotni večer pred prireditvijo smo šparglje tehtali, delali šopke in pripravljali prostor, tako znotraj kot zunaj. Gospodinje, prave kuharske umetnice pa so medtem že pripravljale svoje specialitete dolgo v noč ali zgodnje jutro.

Brestovica se je v nedeljsko jutro prebudila v soncu, medtem ko je še v temi od doma odrinila večja skupina kolesarjev in pohodnikov s Koroške, ki je k nam prišla že tretjič, od najbolj daleč in tudi najštevilčnejša. Dobre pol ure je trajal vpis kolesarjev, ki so tokrat prejeli nove priložnostne majice za Koloosmico. Janez jih je popeljal po progi, ki jo je tudi tokrat dan prej označil s svojo ekipo. Na osmici pri Antoničevih v Cerovljah pa so znova toplo

sprejeli in pogostili naše kolesarje. In če povzamem, Koloosmica kot organizirana kolesarska prireditev v okviru akcije Slovenija kolesari je zagotovo našla svoj krog zadovoljnih rekreativcev, ki se vsako leto vrača in najde še nove pristaše.

Pohodniki so se glede na lansko leto podvojili. Pot smo obrnili, da bi preizkusili še druge poti in veliko število pohodnikov, ki jih je letos vodilo šest vodnikov, je bilo zadovoljnih, pa čeprav precej utrujenih na 14 km dolgem pohodu. Smer: Brestovica–Komarji–Medja vas–Cerovlje–Brestovica. Ob njihovi vrnitvi se je Špargljada že polno razživela. Kolesarji so si že nekoliko opomo-

gli od 27 km dolge poti, najbolj lačni ljubitelji špargljevih jedi pa so tudi že potešili svoje gurmanske užitke.
In je trajalo vse tja do osmih zvečer. Vmes pa razglasitev kralja in kraljice špargljev, ugibanje teže pršuta in izvrsten duo glasbenikov iz zamejstva, ki je razpoloženje ves čas držal na vrhuncu. Čas brez glasbe je v celoti zapolnil povezovalec programa Jurij, ki je vsako leto boljši. Tu so še komenski gasilci, brez katerih tudi ne gre več, pa predstavnik TIC Štanjel, ki je imel svojo stojnico lepo obiskano, in župan Danijel Božič, ki nam prijazno posodil stojnice, klopi in mize, a ga tokrat žal ni bilo med nami.
Verjamem, da so Br'stovska špargljada, Koloosmica in Špargljev pohod prireditve, ki lahko služijo kot model, kako zadovoljiti vse okuse in potrebe enodnevnih obiskovalcev in jih animirati tako, da so deležni tako rekreacije kakor kulinaričnih užitkov, predvsem pa še neodkritih kotičkov in poti kraške pokrajine. Tradicionalnost prireditve in odmeven obisk nam dajeta zagon za nove podvige.
Hvala vsem obiskovalcem prireditve, PGD Komen, TIC Štanjel, komenskemu županu in še enkrat velika pohvala vsem prizadevnim članom turističnega društva Brest! Verjemite, skupaj nam gre veliko bolje!

Besedilo: Stane Švigelj
Foto: Kaja Sajovic

Eni ste domovino čistili, drugi smo celili njene odprte rane

Mesec april je čas, ko se ljudje običajno lotimo najrazličnejših čistilnih akcij in pogosto je akcija Očistimo Slovenijo med občani dobro sprejeta. Tudi to je oblika druženja, čeprav si vsi srčno želimo, da bi se dobivali v čistem okolju, na travnikih, gmajnah in v gozdovih, v katerih bi se zrcalila naša kultura. Vsaka odvržena pločevinka ali polivinilasta vrečka je podoba naše neosveščenosti, nemarnosti in nizke stopnje kulture duha. V soboto, 4. aprila 2014, je na komenskem Krasu potekala občinska čistilna akcija. Bila je uspešna kljub neprijaznemu vremenu in hvala vsem, ki ste v njej sodelovali.
Na komenskem placu je bilo ta dan živahno, saj je bil sejem, na katerem so sejmarji dokazali, da kljubujejo tudi vremenu, le kupcev je bilo malo. Takšno ali drugačno trgovanje odseva vsak dan težje finančne razmere naših ljudi in kar je najhuje, načenja že otroke v šolah in vrtcih. Zato smo prostovoljke Krajevne organizacije Rdečega križa Komen skupaj z Osnovno šolo Antona Šibelja Stjenka Komen tudi letos izvedle dobrodelno akcijo Drobtinica. Z njo smo pred marketom TUŠ v Komnu na stojnici, ki nam jo je brezplačno oskrbela uprava Občine Komen, zbirali prostovoljne prispevke. Denar bo dobil domovanje v šolskem skladu za pomoč otrokom, ki ne zmorejo več plačevati kosila. Ob tem dejstvu bi rada razkrila še drugo plat medalje. Ko se tu in tam pomujam v šolski avli, opažam, da so malice zavržene, pa tudi pri kosilih ostaja veliko hrane. Starše in učitelje vabim, da se z otroki pogovorijo o problemu, ki spet kaže rano naše družbe. Z akcijo Drobtinica smo se odzvali klicu potrebnih pomoči, dosegli smo pa tudi to, da so učenke Alja Dulič, Klara Stantič, Tinka Terčon in Kaja Žerjal ob pomoči prostovoljke RK Alme Švagelj in ob nadzoru učiteljice Mirjam Rončelj zamesile in spekle ajdove žemlje. Tako smo vsakemu obiskovalcu naše stojnice za prispe-

vek ob besedi hvala podarili še žemljo. In glejte, nabrali smo 327 evrov tudi ob pomoči Jelke Rener, lastnice picerije Na Brdu, ki nam je spekla lep zalogaj ajdovih kruhkov. Za ajdovo moko je poskrbela naša ambasadorka zdrave prehrane in zdrave pridelave Katarina Pleško, ob stojnici pa smo prijazno besedo podajale učenke Tina Švara, Hana Štrekelj in Evelin Čehovin ter prostovoljke KO RK Komen Darinka Čotar, Sabina Godnič in Ana Godnik. Z nami je bila tudi mentorica Mirjam Rončelj. Vsem sodelavcem akcije hvala, posebna hvala pa vam, spoštovani darovalci, ki ste v teh negotovih in težkih časih pokazali svoj čut do sočloveka, posebej do otrok.
Veseli bomo, če bomo dočakali dan, ko bomo v Komnu spet pognali kakšen industrijski obrat in odprli delovna mesta in z njimi pot prihodnosti generacijam, ki rastejo v deželi odprtih ran.

Besedilo: Ana Godnik

Medobčinski otroški parlament

V torek, 25. 3. 2014, je v Kosovelovi knjižnici v Divači potekal medobčinski otroški parlament, ki ga vsako leto organizirajo osnovne šole Krasa in Brkinov, in sicer predstavniki iz Osnovne šole Dutovlje, Osnovne šole Dragomirja Benčiča Brkina Hrpelje - Kozina, Osnovne šole Antona Šibelja Stjenka Komen, Osnovne šole Srečka Kosovela Sežana ter Osnovne šole dr. Bogomirja Magajne Divača ob spremstvu in skrbni pripravi svojih mentorjev in Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana. Letos so naši mladi parlamentarci že štiriindvajsetič prišli do besede in na podlagi svojih stališč, razmišljanj in izkušenj oblikovali predstavitve na temo Razmere v družbi.
V prvem delu zasedanja so učenci predstavili dejavnosti in aktivnosti, ki so jih izvajali na posameznih osnovnih šolah. V drugem delu pa so se udeleženci razdelili v sedem delovnih skupin, kjer

so iskali vzroke in posledice trenutnih razmer v družbi ter podali svoje rešitve oziroma izboljšave trenutnega stanja v današnji družbi. Razpravljali so o zdravju, kakovosti življenja, sodobni tehnologiji, družinskem življenju, potrošništvu, enakosti med spoloma ter o tem, kako današnje družbene razmere vplivajo na mlade.
Učenci so bili zelo kritični glede današnjih razmer v družbi ter so mnenja, da so za boljšo prihodnost potrebne spremembe. Kljub zavedanju, da živimo v kriznih časih in da razmere v družbi niso rožnate, pa so mnenja, da lahko vsak izmed nas stori nekaj za lepši jutri nas samih in drugih.
Razmišljanja in sklepe medobčinskega parlamenta je predstavnica OŠ Divača ponesla na nacionalni otroški parlament, ki je bil 7. 4. 2014 v Ljubljani.

Besedilo: Barbara Skalec Volk
Foto: Ana Pangos

Na Vrheh ocenjevali salame in klobase

V okviru čezmejnega projekta Enjoy tour – Dober tek na čezmejnih poteh okusov, ki ga od enajstih partnerjev iz Slovenije in Italije vodi Kmetijsko gozdarski zavod iz Nove Gorice, smo na Vrabčah organizirali že osmo ocenjevanje salam in klobas. K sodelovanju so bili letos povabljeni pridelovalci salam in klobas s cele Primorske, vendar je najverjetneje zaradi slabših uspehov pri sušenju teh izdelkov, k čemur je pripomoglo slabo vreme, prispelo le 51 vzorcev. Kljub temu pa dve komisiji nista imeli lahkega dela. Prvi komisiji je predsedoval Srečko Horvat iz Kmetijske svetovalne službe Sežana, ki deluje v okviru Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica, drugi pa strokovnjak na tem področju Stojan Ščuka. Ocenjevanje je potekalo na kmetiji Boža Škapina.

Komisiji sta ocenili 22 klobas in 29 salam. Ocenjevali smo zunanji izgled, vonj, sestavo in barvo prereza, teksturo in okus. Največ izdelkov je bilo iz mesa domačega prašiča, nekaj pa tudi iz mesa divjega prašiča in konjskega mesa. Srečko Horvat je po ocenjevanju povzel, da so bili izdelki glede na slabe vremenske razmere za sušenje z veliko dežja in toplim vremenom, kar dobre kakovosti. Pri nekaterih vzorcih se je videlo, da so bili problemi tudi pri premalo ohlajenem mesu že na začetku, kar je v nadaljnjem postopku vplivalo na slabši izdelek.
Ocenjevanje smo zaključili s komentarjem o ocenjenih izdelkih in s podelitvijo priznanj za najboljše salame in klobase.
Za klobase so bila podeljena 4 zlata, 10 srebrnih in 4 bronasta priznanja.
Zlata priznanja so prejeli: Ivan Ukmar iz Ponikev, Boris Škapin iz Sela, Zvonko Sedmak iz Klanca pri Kozini in Branko Mohorčič iz Ponikev.
Pri salamah pa smo podelili 9 zlatih, 10 srebrnih in 4 bronasta priznanja.
Zlatih priznanj so se veselili: Boris Škapin iz Sela, Ljubo Mrevlje iz Branika, Dušan Ukmar iz Kobolov, Igor Ukmar iz Dolancev, Stojan Skok iz Štorij, Ivan Ukmar iz Ponikev, Zdravko Bandelj z Vrabč, Jože Černigoj iz Lokavca in Slavko Može iz Velikega Polja.
Udeleženci prireditve so vse izdelke lahko pokušali in izmenjali izkušnje, kar je tudi namen tovrstnih dogodkov.

Besedilo: Milena Štolfa

Zbor prostovoljcev Rdečega križa

V Območnem združenju Rdečega križa Sežana so konec marca izpeljali programsko in volilno skupščino. Prostovoljke in prostovoljci krajevnih organizacij Rdečega križa z območja občin Sežana, Divača, Komen in Hrpelje - Kozina so pregledali delo in poslovanje v preteklem letu, izvolili organe za naslednji štiriletni mandat ter si zastavili naloge za naprej.
Pri pregledu opravljenega dela v preteklem letu se je pokazalo, da je bil pretežni del dejavnosti združenja namenjen socialnim programom. Materialno pomoč v hrani in higienskih pripomočkih, vredno 39.089 evrov, je prejelo 553 ljudi. Poleg tega so razdelili še za 11.928 evrov finančnih pomoči družinam in otrokom. Ljudem so vse leto pomagali tudi z rabljeno obleko, obutvijo, posteljnino … Z Rdečim križem je na Debelem rtiču brezplačno letovalo 24 otrok in 6 starejših ljudi.
Rdeči križ že tradicionalno izvaja vrsto programov za boljšo kakovost življenja starejših ljudi. Na našem območju so lani že trinajsto leto delovale skupine starih ljudi za samopomoč, ki so bile namenjene druženju starejših ljudi. Skupine so se srečevale v Dutovljah, Krepljah, Sežani, Divači, Štorjah, Lokvi, Povirju in Hrpeljah, vsaka pod vodstvom voditeljskega para iz vrst naših

prostovoljk in prostovoljcev. Prostovoljke krajevnih organizacij so se ob različnih priložnostih spomnile na starejše ljudi tako doma kot tudi v domovih upokojencev. Samo v prazničnem decembru so v občinah Hrpelje - Kozina, Sežana, Komen in Divača obiskale 910 ljudi. V Domu upokojencev Sežana so stanovalcem pripravili več družabnih srečanj. V programe za starejše so vključili tudi mlajšo generacijo. V medgeneracijskem družabništvu v domu upokojencev je sodelovalo 12 dijakinj in dijakov.
Rdeči križ opravlja tudi več nalog iz javnih pooblastil, ki jih je država zaupala tej organizaciji. V letu 2013 je minilo 60 let, odkar Rdeči križ v Sloveniji organizira krvodajalske akcije. Območno združenje RK Sežana v Sežani letno organizira tri dvodnevne krvodajalske akcije. Vmes pa z različnimi aktivnostmi pridobivajo nove mlade krvodajalce in spodbujajo ljudi k darovanju krvi. V letu 2013 so našteli 751 krvodajalcev, ki so dali kri skupno 1385-krat. Med njimi je bilo 113 takih, ki so kri darovali prvič.
Na tečajih prve pomoči za voznike motornih vozil in podjetja so za nudenje prve pomoči usposobili 264 kandidatov. V prostovoljnem Gasilskem društvu Materija so izvedli tudi 70- urni tečaj za bolničarje, ki ga je uspešno zaključilo vseh 16 gasilcev.
Celo leto se je pod okriljem Območnega združenja RK Sežana in s finančno pomočjo Občine Hrpelje - Kozina vestno urila ekipa prve pomoči Rdečega križa Občine Hrpelje - Kozina. Ekipa se je udeležila regijskega preverjanja usposobljenosti ekip prve pomoči in dosegla odlično drugo mesto. Sodelovala je tudi na evropskem prvenstvu v košarki kot pomoč ekipi nujne medicinske pomoči v enem izmed tekmovalnih dni.
V programu za leto 2014 si je združenje zastavilo podobno obsežen program dela, ki pokriva vsa področja delovanja Rdečega križa.

Vodenje združenja so prostovoljke in prostovoljci še naprej zaupali predsednici Saši Likavec Svetelšek. Na mestu podpredsednice je ostala dr. Ljubislava Škibin. V devetčlanski območni odbor so bili izvoljeni: Zdenka Furlan, Ana Godnik, Stanka Cergonja, Sonja Prelec, Neva Filipčič, Marija Godnič, Marija Turk, Anica Ban in Minka Kos.

Besedilo in foto: Dora Sedmak

Jan in Tomi Zavadlal – dva gimnastičarja in eden od njiju še kolesar po strminah navzdol

Oba zelo uspešna gimnastičarja od mladih nog, eden od njiju pa izjemno nadarjen kolesar po čim bolj strmih brezpotjih. Nazadnje sta prejela priznanja, eden za športnika Krasa in oba pa za športnika Goriške – seveda v njunih kategorijah. Na steni, kamor obešata osvojene medalje, počasi zmanjkuje prostora.
Brata Jan in Tomi Zavadlal sta člana ŠD Partizan Renče in pri tem zelo uspešno zastopata klub in vsaj tako uspešno tudi svojo Občino Komen. Tekmujeta tako posamezno kot skupinsko. Oba

sta nosilca pokala Slovenije, Tomi pa je večkratni državni prvak v svoji disciplini in kategoriji, redno se uvrščata na zmagovalne stopničke na številnih tekmovanjih, ki se jih udeležujeta. Pa preverimo, kako to gre!
Kako sta začela?
Tomi: Športno društvo Partizan iz Renč je svojo dejavnost razširilo še v Komen. Ko so iskali začetnike, sem se na preizkusu po besedah trenerja izkazal za perspektivnega. Povabil me je v svojo skupino malih začetnikov. Sprva sem hodil le na treninge v Komen. Kmalu so nas peljali na prvo tekmo in sledila je prva Sokolčkova medalja. Zato so sledili dodatni treningi v Renčah. Problem pa je bil voziti se v Renče, kar je le precej dlje od Komna. Mene to ni skrbelo, starše pa. Stroški, bencin, čas ... Pa so prišli rezultati. Očetu smo tako vzeli vse argumente proti, ostali so samo še tisti za. Mama, ki naju je večinoma prevažala naokoli, je s seboj vozila še ostale prijatelje in družba je bila zagotovljena. Seveda so se tudi ostali starši organizirali v prevozih.
Kako sta gimnastiko vzljubila?
Jan: Razveselil sem se številnih različnih telovadnih orodij; kot posameznik si nekako neodvisen od drugih, pa vendar z vsemi povezan. Predvsem pa v tem športu velja stroga disciplina, ki jo uveljavlja trener s svojo avtoriteto. Zato ima veliko zaslug pri tem predvsem tvoj trener.

Pa vendar je bilo eno orodje najbolj zanimivo?
Tomi: Res je. Najprej so bila skoraj vsa. Že kmalu se mi je priljubila mala prožna ponjava, ostajajo pa seveda še velika prožna ponjava, parter, bradlja, drog in preskok. Pomembno je še nekaj malega svobode pri treningu. Za tekmo so potrebni štirje različni liki; za salto, ki se ji za finale pridružita še dva lika, je potrebno nekaj resnih mesecev dela, potem pa več let piljenja in nadgrajevanja.
In tvoja največja ljubezen?
Jan: Parter! Veliko svobode v smislu prostora in tudi drugače, nisi omejen. Program sicer sestavi trener, vendar v dogovoru s tekmovalcem. So pa potrebni vztrajnost, dolgi treningi, zahteven program. Za nekaj minut nastopa je lahko potrebno tudi leto treninga.
Treningi so naporni, za to sta potrebna vztrajnost in odrekanje. Kako to gre?
Tomi: Nekoliko trpi šola, prosti konci tednov postajajo redkost, zabave in praznovanja izpustiš. Pozimi je lažje, ker je krajši dan in slabše vreme, poleti pa je večji problem. Poleg tega imamo doma še kmetijo. Če se prav organiziraš, zmoreš vse. Podpora staršev je tukaj osnova.
Kakšen je odnos s tvojim trenerjem?
Jan: Predvsem je tu v prvi vrsti veliko zaupanje. Trener je tvoj varuh, ki ves čas stoji ob tebi. Če ga ni, si skoka ali podobnega zahtevnega gimnastičnega elementa ne upaš izvesti, kakor bi ga sicer. Sta disciplina in red. Trener ti je v telovadni dvorani neke vrste drugi starš. Prav zaradi tega dejstva precej gojencev odpade, ker se ne podredijo redu in se ne zgradi pravega zaupanja. Gimnastika je svojevrstna šola za življenje. Je pa tu še klubsko življenje, letovanje na morju, nastopi: Texas, Srbija.
Tomi ti se ukvarjaš še z enim športom?
Tomi: Ja, s kolesom se zapeljem po strmem, običajno gozdnem klancu navzdol. Prej si dol, boljši si. Spust downhill s posebnim, za to prilagojenim kolesom!
Kako si se tega domisli in kaj te pri tem navdušuje?
Tomi: V šoli smo imeli izpit za kolo. Brez čelade ne moreš opravljati izpita, zato je bilo treba ponjo v trgovino. Tam mi je v oči padlo tisto kolo. Bilo je nekaj posebnega in takoj je pritegnilo mojo pozornost. Ker tako kolo ni najbolj poceni, sem ga dobil na preizkus in to me je še bolj utrdilo v moji želji. Ko se voziš po gozdnih brezpotjih, dobiš poseben občutek adrenalina, nekako te potegne in te ne spusti. Sprva je seveda nezaupanje staršev, češ kaj ti bo to, se boš potolkel, pa tudi cena ni bila nizka. Ob tem pa še dodatna oprema za varnost, ščitniki in še in še …
Je nevarno?
Tomi: Če imaš vso zaščitno opremo, brez katere ne smeš nikamor, je zelo zabavo in vznemirljivo. Potrebuješ še nekaj samozavesti in telesne moči. To dvoje sem dobil pri gimnastiki, ki je podlaga za vse športe. Brez telesne pripravljenosti ne gre. Brez nič ni nič!
In dosežki?

Tomi: Udeležil sem se državnega prvenstva in prvenstva za pokal Slovenije. Obakrat sem zmagal, seveda sem bil zelo vesel! O težavnosti in zahtevnosti tega športa govori dejstvo, da sta vsak meter proge in vsak tekmovalec pod stalnim nadzorom. Tekmovanje traja od dva do tri dni.
Zakaj?
Tomi: Treba si je ogledati progo in to peš, meter za metrom. Sledijo poskusni trening, uradni trening za kvalifikacije in na koncu tekmovanje. Spet seveda vse pod nadzorom.
Te privlači še kakšen drug šport?
Tomi: Trenutno zadošča, adrenalina je dovolj!
Načrti za naprej?
Tomi: Lepo bi bilo še enkrat osvojiti državni naslov, pokal Slovenije, to me zelo zanima. Se bom zelo, zelo potrudil, da bom to dosegel. Skrita želja pa je, da se preizkusim še na mednarodnem tekmovanju. Je pa ob tem v prvi vrsti varnost. Paziti je treba, da se izogneš padcem in posledično poškodbam.

Hvala vama za pogovor in seveda veliko uspehov še v naprej! Pa na šolo ne pozabita!

Intervju in foto: Irena Švigelj

Ljudem neprijazen Štanjel

Trudim se, da bi kot nekaj nujno potrebnega sprejel prometni znak prepovedan promet za pešce, ki je postavljen na vrhu poti pod vhod Na vratih v stari Štanjel, tik pred vhodom v Ferrarijev vrt. Z znakom so pot zaprli po izgradnji fekalne kanalizacije. Prej je bila pot prehodna brez prepovedi in želel bi, da jo lahko uporabljamo brez umetnih ovir še naprej. Prometni znak onesnažuje pogled na naselje in s prepovedjo grozi ljudem, ki bodo pot uporabljali in s tem kršili zakon in bodo lahko kaznovani. To je zelo neprijazno, še posebej za turistični kraj. Pričakoval bi napor odgovornih za primerno ureditev pešpoti, po možnosti s kako klopco v zavetju na razgledišču in ne znaka, ki jih reši vsake odgovornosti. Sprašujem se, kako bodo vzdrževali fekalno kanalizacijo, če je po poti prepovedan promet za pešce in je dostop do številnih jaškov onemogočen še z dvema nasipoma zemlje. Če je v gradbenem dovoljenju predvidena taka rešitev, je z njim nekaj narobe.

Primerjam ureditev pri tem vhodu v Štanjel z onim drugim, kjer so tudi zgradili komunalno napeljavo. Ob drugem, glavnem vhodu v staro jedro, pri kaloni, ni nobenega prometnega znaka prepovedi, čeprav dostopna cesta nima nobene varovalne ograje, saj je tudi nikoli ni imela, kar pa je zelo nevarno. Lahko se zgodi, da kdo pade ali zapelje čez škarpo. In tudi parkiranje in vsako zadrževanje na platoju ob kaloni je izpostavljeno resni nevarnosti, ker bo nekega dne plato z občinsko potjo vred zgrmel v Šopov vrt.

Ko se je pojavil prometni znak prepovedan promet za pešce, sem napisal pismo in ga poslal na številne naslove. V pismu sem utemeljil svoje nasprotovanje ob zaprtju poti. Na pismo je odgovoril samo gospod Danijel Božič, župan Občine Komen. In tukaj je njegov odgovor na moje pismo.

Spoštovani g. Jože Švagelj!
Hvala za predloge, pobude, razmišljanja.
Si bomo vzeli čas za to, da bi vse skupaj uredili pametno in trajno. Kar je bilo sedaj storjeno, je bilo samo za to, da ne bi mi povzročili nesreče zaradi malomarnosti. V Štanjelu je več nevarnih točk in verjetno ste opazili, da jih pospešeno odpravljamo tudi ob pomoči stroke, inšpekcij, lastnikov. Zagotavljam vam, da bomo pot uredili in odprli. Na hitro pa ne bo šlo. Varnost je nad vsem.
Lep pozdrav in hvala za tvornost!
Danijel Božič
V spoštljivem odgovoru pa sem, žal, najbolj dojel stavek: »Na hitro pa ne bo šlo.«
Jaz pa pričakujem, da bo pot v kratkem urejena in odprta.

Besedilo: Jožef Švagelj

Samozadovoljni člani agrarne skupnosti

Rojena sem v Divčih pri Komnu, vasici, ki si je v letih samostojne Slovenije izborila svoje mesto v Vaški skupnosti Komen, morda tudi zato, ker se je pomladila. In je kot lastovica naznanila njeno pomlad pripravljenost domačinov, da poskrbijo za lepši izgled zaselka. Že vrsto let so Divski kal, njegovo okolico skrbno kosili. Spraševali so se tudi, kaj bi bilo mogoče postoriti za varnejši prihod v vas, saj je na poti od odcepa za zaselek Divči vrsta ovir za pešce in voznike. Vse, kar so dosegli, je ogledalo, ki ga je Agencija RS za ceste postavila prav na tem odcepu. Da se razumemo, domačini se še kako zavedajo pomembnosti trgovine Magro in vsega, kar je v tej stavbi, moti pa jih promet s kamioni oziroma dostava materiala. Tudi skladiščenje ni v ponos ne podjetju ne Komnu. Lani so v Divčih dobili vodovod po celotmo vasi, saj je Kraški vodovod Sežana skupaj z Občino Komen poskrbel za obnovo obstoječega in napeljavo do tam, kjer domačini še niso imeli priključka. To je bil zanje ob občinskem prazniku prav lep dogodek in so si takrat rekli: »Vodovod nas je zvabil na plan, imeli smo lepo druženje. Lahko bi ta začetek pomenil vsakoletno praznovanje majhne vasice prijaznih ljudi.« Pa se je že lani marsikaj zgodilo, kar jih ponovno spravlja v brezbrižen odnos do zunanje podobe njihovega kraja. Okolica vadi Divči je posejana z lastnino članov agrarne skupnosti, ki sicer nimajo pravice lastništva, temveč samo koriščenja. In prav ob tej pravici se lomijo interesi domačinov in tako imenovanih jusarjev – članov agrarne skupnosti. Strogo so se postavili v bran tej pravici koriščenja in gorja, če parkiraš svoj avto na njihovo parcelo. V takem primeru moraš z njimi skleniti najemno pogodbo in kdove, morda plačati parkirnino. Ob Divskem kalu so imeli domačini že pred leti postavljeno leseno mizico s klopco, na kateri so pogosto posedali kolesarji in romarji, ki jih je pot pripeljala od Device Marije čez Divski vrh. Zob časa je naredil svoje in so tako namestili klopco in korito cvetja, kar bi vas popeljalo v čas, ko se je vasice oprijelo ime Rožice. Pa nič od tega! Na zahtevo jusarjev so morali letos to pridobitev vaške skupnosti odstraniti in prestaviti drugam.

Škoda, saj se prav pri kalu začne vas in tovrsten pozdrav obiskovalcem bi bil veliko bolj prijazen, kot pa je sedaj z visoko travo in robido. Domačini so sklenili, da trave, četudi bo prerastla kal, ne bodo več kosili. To je vendar skrb jusarjev, ki sicer nimajo več ne drobnice ne krav, se pa obnašajo tako, kot da smejo pravico koriščenja izkoristiti samo za svoje koristoljubne namene.
Škoda, velika škoda, da ljudje ne mislimo širše, da nam je vseeno, kako so drugi in kakšne potrebe imajo, včasih res samo za trenutek parkiranja, samo da je nam dobro. In glejte, prav zato, ker se člani agrarnih skupnosti drugod po Sloveniji ne obnašajo tako egocentrično, se oglašam in vas vabim k premisleku, dragi jusarji. K premisleku o svojih početjih in zahtevah.

Besedilo: Ana Godnik

Pestro aprilsko dogajanje v Hruševici

Nam pa res ni nikoli dolgčas. Takoj na začetku meseca smo se mlade mamice odpravile na bowling v Novo Gorico. Nasmejale smo se in večer je hitro minil. Naslednji dan so z aktivnostmi nadaljevali moški. Sodelovali so v čistilni akciji, ki jo je organizirala Občina Komen. Čiščenju so se pridružili tudi otroci, ki so pod nadzorom čistili vse do bencinskega servisa v Štanjelu in do Tupelč. V skrbi za lepšo in bolj urejeno vas ter njeno okolico smo očistili in nasuli klance. Uredili smo tudi kotiček, kjer naši otroci preživijo veliko prostih uric. Dogajanje v aprilu smo zaključili s postavljanjem mlaja in prižigom prvomajskega kresa.

Besedilo: Tatjana, Emanuela in Mateja
Foto: Dimitrij Čigon

Hruševljanski pohod

V sončnem marčevskem nedeljskem jutru smo se Hruševljani zbrali v središču vasi in s hitrim korakom krenili proti Avberju. Pot nas je vodila skozi borov gozd in po mostu čez železniško progo. Občudovali smo mogočne kostanje v Zlatih dolinah in s soncem obsijane Ravnje. Prvi del pohoda smo zaključili na turistični kmetiji Pri Francinovih v Avberju, kjer smo si privoščili kraško kosilo. Predno smo zapustili Avber, sta nas prijazni domačinki povabili na kozarček dobrega terana. S polnimi želodci in po s soncem obsijanih kraških gmajnah smo prišli do sivkinega nasada v Brjah pri Koprivi. Najmlajši so si potepanje popestrili z ogledovanjem pastirskih hišk. Krožno pot smo zaključili v prelepi vasici Hruševica s piknikom.

Besedilo: Emanuela, Mateja in Tatjana
Foto: Robert Tavčar

2. Brska konjeniška fešta in pohod

Lansko leto ustanovljeno Društvo Kmunska š'tjrna iz Brij pri Komnu je v začetku maja organiziralo Brsko konjeniško fešto. V društvu imamo tri rekreativne konjenike, zato je ideja o organizaciji tovrstne prireditve hitro prišla na dan. Po zelo pozitivnih odzivih in pohvalah po lanski konjeniški fešti je bila motivacija za organizacijo letošnje prireditve toliko večja.
Brska konjeniška fešta je potekala dva dni. Dogodka se je udeležilo 20 konjenikov s Krasa, iz Vipavske doline ter iz zamejstva. Za konjenike je bil organiziran skupinski pohod in lov na zaklad. Ostali obiskovalci so prišli na svoj račun v popoldanskem času, ko so se konjeniki in njihovi lepotci pomerili v konjskih igrah, kjer so predstavili vse svoje spretnosti pri obvladovanju svojega ljubljenca. Na travniku poleg prireditvenega prostora so morali konji s konjenikom na hrbtu mimo različnih ovir: skok čez oviro, vijuganje mimo sodov, prenašanje zastavic iz enega soda v drugega, hoja skozi »tunel«, hoja mimo »zavese« ... Poleg spretnosti in obvladljivosti pa je bil pomemben tudi čas. Obiskovalci so se ob gledanju konjske trme in spretnosti njihovih gospodarjev

zelo zabavali. Prej so si namreč težko predstavljali, da so ovire, ki so na prvi pogled enostavne, za konja zahtevna stvar. V soboto zvečer je za prijetno vzdušje poskrbela country plesna skupina Prerijske Brščike.
V nedeljo zjutraj je bil za vse, ki radi uživajo v naravi, organiziran pohod iz Brij do jame Jerihovca pri Valah. Konjeniki so se med tem časom odpravili na lov na zaklad. Pred jamo nas je pričakal gospod Jože Terčon iz Klanca, ki nas je z veseljem seznanil z dogajanjem v času 1. svetovne vojne na tem območju ter nas popeljal v jamo. Pohodniki smo bili nad obiskom jame navdušeni.

Zaradi muhastega vremena (napovedano je bilo namreč slabše vreme) je bila udeležba pohodnikov majhna, vendar verjamemo, da nam bo vreme prihodnje leto bolj naklonjeno.
Društvo Kmunska š'tjrna je aktivno tudi na športnem področju. V juniju bomo organizirali še turnir trojk v košarki in nogometu ter celodnevni košarkarski turnir, 11. in 12. julija pa Brsko noč skupaj z nogometnim turnirjem.
Vabljeni na prihajajoče dogodke!

Besedilo: Helena Kosmina

Delavnice za mladostnike in starejše

V mesecu aprilu se je na območju Občine Komen odvil ciklus treh delavnic, ki sva jih vodili študentki 3. letnika socialne pedagogike na Pedagoški fakulteti v Ljubljani. Delavnice so potekale v okviru študijskega projekta, ki sva ga poimenovali Na kraški burji. Tako kot burja povzroči neke spremembe v okolju, obenem pa pozitivno vpliva na naše počutje, je bila prav sprememba bistvo najinega projekta. Z najinimi delavnicami sva želeli povezati mladostnike in starostnike, na koncu pa k sodelovanju povabiti še starše otrok, da bi si med seboj podelili vtise.
Cilja projekta sta bila kakovostno preživljanje prostega časa udeležencev ter ponudba priložnosti za razvoj ustvarjalnosti. Najina cilja pa sta bila pridobivanje izkušenj načrtovanja in izvajanja projektov, obenem pa tudi osebno in strokovno napredovanje na področju organiziranja in udejanjanja projektov.
V četrtek, 3. aprila, sva na Osnovni šoli Antona Šibelja Stjenka v Komnu izvedli prvo delavnico na temo računalniškega opismenjevanja. K sodelovanju sva povabili upokojence ter učence osnovne šole. Učili smo se osnov oblikovanja besedila in elektronske pošte. Čez natanko en teden je v prostorih kulturnega društva v Komnu potekala druga delavnica na temo izdelovanja pirhov. Nastali so res čudoviti izdelki in niti vedeli nismo, da premoremo toliko umetniškega talenta. Naše druženje smo zaključili na predpočitniško soboto, 26. aprila, ko smo v okviru dneva šole na komenski osnovni šoli odšli na pohod po pastirski poti naših non in nonotov. Pohod smo zaključili z zavitkom in sokom ter z željo, da bi to druženje tudi v prihodnje nadaljevali.
Ob sklepu se iskreno zahvaljujeva vsem, ki ste nama kakorkoli, tako finančno kot tudi materialno, pomagali pri izvedbi najinega projekta, še posebej pa Občini Komen, Osnovni šoli Antona Šibelja Stjenka Komen ter Medobčinskemu društvu prijateljev mladine Sežana.

Besedilo: Nina Mezinec in Jasmina Hajdinjak

Kraški kapniki s počasnimi, a vztrajnimi koraki naprej

Za Kraškim klubom za bolnike po možganski kapi je pestro šolsko leto. V mesecu maju, na osrednjem in najlepšem srečanju, so strnili spomine na preteklo leto. Že začetek leta so pričeli aktivno, družili so se z lovcem iz zamejstva in z Justovimi dišavami nadzorovali sladkor, holesterol in tlak. Njihovo druženje močno zaznamuje prav vsakodnevna skrb za zdravje, zato se njihova skupina vsak teden ob sredah udeležuje fizioterapije v bazenu v Ajdovščini. »Ponosni smo, da uspešno sodelujemo s fizioterapevtko Klavdijo Kruševec. V vodi marsikatera težava izgine in premagovanje še tako težkih ovir je lažje,« je povedal predsednik društva Severin Mezinec. Poleg tega se lahko v društvu pohvalijo tudi z izkušnjami s hipoterapijo. To je terapija s konji, ki se je prav tako udeležujejo večkrat letno.

Kraški bolniki po možganski kapi in njihovi podporni člani se zbirajo prav v maju, saj je 10. maj dan možganske kapi. Vedno se spomnijo tudi medicinskih sester, ki svoj dan praznujejo dva dni kasneje, pa zvestih sopotnic obolelih in njihovih družin. Tudi letos je srečanje potekalo v koči pri Kraških gadih v Gorjanskem. Kapniki, kot sebe imenujejo člani Kraškega kluba za bolnike po možganski kapi, so si lahko ogledali kamnolom, kaverne in si nabrali svoj šopek špargljev. Poleg članov društva se je srečanja udeležil tudi župan Občine Komen Danijel Božič, ki je povedal, da so lahko člani društva s svojo vztrajnostjo vzor ostalim ljudem.

Besedilo: Andreja Mezinec

Foto: Kraški klub za bolnike po možganski kapi

Tekmovanje Svirél odkriva glasbene talente

Grad Štanjel je konec marca in aprila vnovič postal prizorišče glasbene manifestacije Svirél, ki nastaja pod umetniškim vodstvom Simona Perčiča. Na 6. Mednarodno glasbeno tekmovanje in festival Svirél se je prijavilo več kot 500 glasbenikov iz Slovenije in tujine. Tekmovanje je potekalo pred strokovno mednarodno žirijo (na celotnem tekmovanju je gostovalo osemnajst domačih in tujih uveljavljenih koncertantov in profesorjev) v Galeriji Lojzeta Spacala. Tekmovalci so nastopali tako, da so bili razdeljeni v šest različnih disciplin (solo ali komorne skupine v disciplini harmonika oziroma godala in brenkala ter pihala, trobila in tolkala). Številni učenci in učenke z Glasbene šole Sežana in podružnične Glasbene šole Komen so se udeležili tekmovanja in dosegli pohvalne uspehe. Med prejemnike posebnih nagrad se je uvrstil z zlatom nagrajeni rogist Sebastijan Buda iz Komna. Glasbena manifestacija Svirél je združila kraško-brkinsko in goriško regijo ter zamejstvo in ponudila bogato festivalsko dogajanje z več kot 300 nastopajočimi glasbeniki na sedemnajstih koncertih, katerim je prisluhnilo 2000 poslušalcev. V Občini Komen so bili štirje koncerti, med temi so bili trije res vrhunski v Galeriji Lojzeta Spacala. Na dveh večerih komorne glasbe so nastopili člani žirije in pripravili iskrive nastope. Žirant, violinist, Črtomir Šiškovič je s harfistko Simono Mallozzi pripravil poseben večer, posvečen preminulemu tržaškemu violinistu Francu Gulliju, čigar družina je izhajala iz Štanjela. V Kulturnem domu v Gorjanskem pa je potekal odličen tolkalski večer, ki je nastal v organizaciji profesorja tolkal Matije Tavčarja in žiranta, tolkalca iz Nemčije, Rainerja Römerja, pri katerem so se na delavnicah urili številni učenci. Prav ti tolkalci, združeni pod okrilje Zveze primor-

Kraški kvartet flavt (od leve proti desni): Irena Birsa, Ana Rojc, Lara Rojc, Tamara Tretjak, fotografirano na Dnevih kraške kuhinje na Turistični kmetiji Ostrouška Pelicon Coljava

Viteška dvorana Grad Štanjel – tekmovalke harfistke preizkušajo harfe na razstavi izdelovalca harf Salvi

skih glasbenih šol, so v Gorjanskem ponudili živahno glasbeno dogajanje, ki je povsem prepričalo številne poslušalce. Šesta različica Svirél je poleg festivala v ponudbo vključila tudi koncerte v prepletu s kulinaričnimi odkrivanji kraške kuhinje. Izbrani Svirél glasbeniki so zaigrali ob posebno izbranem meniju. Na turistični kmetiji Špacapanova hiša v Komnu je ob kosilu muziciral perspektivni harmonikar iz Ajdovščine Miha Grmek Seražin, pri Pepi s Krasa v Škrbini so goste razveseljevali mladi godalci ansambla Gross Upi iz Grosupljega, na Turistični kmetiji Ostrouška Pelicon na Coljavi pa nadarjene flavtistke Kraškega kvarteta flavt. Občine Nova Gorica, Šempeter - Vrtojba, Miren - Kostanjevica, Renče - Vogrsko, Sežana, Komen, Hrpelje - Kozina in Divača so bile podpornice nagradnega sklada tekmovanja za absolutne zmagovalce vseh disciplin. S podporo v finančni nagradni sklad so omenjene občine pripomogle k dvigu vrednosti nagrad in vplivale na ugled tekmovanja.

Tako je projekt Svirél 2014 pod svoje okrilje zbral 1000 glasbenikov in s tem odkrival talente, ki nas bodo v prihodnosti razveseljevali z glasbeno muzo s profesionalnih koncertnih odrov ali pa bodo v glasbeno pedagoških ustanovah poučevali mlade glasbene navdušence.

Besedilo: Metka Sulič

Spacalov pohod 2014

S Spacalovim pohodom smo letos zaključili prvomajske praznike. Lepa, ne pretopla pomladna nedelja je bila pravi razlog za dobrih sto udeležencev, ki so se zbrali na Spacalovi domačiji v Škrbini. Domačini so poskrbeli, da so se pohodniki okrepčali. Tanja Godnič jih je kot domačinka najprej pozdravila, nato pa prebrala prispevek o dogajanju v Škrbini v času prve svetovne vojne. Tema prve svetovna vojna je tudi na letošnji Spacalovi majici. Vodja pohoda Štefan Švagelj je pohodnike popeljal na pot proti Štanjelu. Postanki so bili kot običajno v Malem Dolu, kjer so nam domačini postregli s čajem, in v Kobjeglavi – letos prvič pri dvorani, kjer so nam Kobjeglavci ponudili tudi vino in osvežilne napitke. Pripravili so tudi priložnostno razstavo na temo prve svetovne vojne v Kobjeglavi. Pohodniki so po 14. uri prispeli na cilj v štanjelski grad.

Na grajskem dvorišču jih je čakala jota, ki jo je v italijanskem kotlu iz časa prve svetovne vojne skuhal Andrej Fric, novi najemnik štanjelskega gradu. Za vzdušje ob obedu in vesel pridih je poskrbel z glasbo tamburaškega dueta.

Pohodniki so bili zadovoljni, rekli so, da drugo leto spet pridejo. Naslednjič bo to tematski pohod s posebnim poudarkom na prvi svetovni vojni ob obeleževanju stote obletnice vojnega dogajanja na Krasu. Le da bo naslednje leto začetek v Štanjelu, zaključek pa v Škrbini.

Besedilo: Dušana Švagelj
Foto: Tanja Godnič

Svobodni kot metulji

Še eno šolsko leto se bliža koncu. Zadnje ure v razredu, zadnje domače naloge in sedenje pred knjigami doma. Vedno bolj nas na sveži, že skorajda poletni zrak vabijo toplo sonce, petje ptic in prebujena narava. Tako tudi šolarji štanjelske podružnice komenske šole vedno bolj nemirno kukajo skozi okna ter se veselijo počitniških dni na prostem, daleč stran od šolskih zvezkov, obveznosti in skrbi. Da bi začutili ta svobodni utrip poletja pred zadnjimi šolskimi preizkušnjami, so se odločili, da bodo pred vhodom v šolo in vrtec uredili skalnjak. Izbrali so si obliko metulja, ki spominja na svobodo in lahkotnost. K svojemu vrtnarskemu ustvarjanju so povabili tudi zaposlene in uporabnike Dnevnega centra Štanjel Društva za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »Vezi«. Tako smo se v petek, 23. maja 2014, srečali na šolskem dvorišču, športno oblečeni in pripravljeni zavihati rokave. Učenci 1. in 5. razreda so ob spremstvu učiteljic obiskovalcem razdelili delovne naloge: nekateri so okolico urejali s pletjem, čiščenjem, pometanjem in odnašanjem odpadkov, drugi so oblikovali izbrano obliko metulja z večjimi kamni, tretji nasipali zemljo in okrasno lubje, četrti zasadili nizko rastje – vsak je ponudil svojo roko ter pomagal po svojih zmožnostih. Po končanem delu smo se skupaj odžejali na šolskem dvorišču ter poklepetali. Da stik z zemljo in naravo človeku koristi in dobro dene, je lepo in kratko ubesedil učenec 5. razreda, ko je med najinim skupnim delom dejal: »Rad delam zunaj, z zemljo. To mi je všeč.« In prav zares še kako prija odložiti svoje običajno delo in skrbi ter začutiti pod svojimi prsti moč in dobrodejno energijo našega lepega planeta, ki ga prepogosto uničujemo, zaničujemo ter pozabljamo na to, da je večji in močnejši od nas.

Besedilo in foto: Ana Prosen

Festival prostovoljstva

Prostovoljci iz OŠ Komen so se 22. maja aktivno predstavili na 15. Festivalu prostovoljstva, ki je potekal na Prešernovem trgu v Ljubljani. Med več kot 100 različnimi organizacijami, med katerimi se je predstavilo le 13 osnovnih šol, so predstavili aktivnosti, ki so jih na področju prostovoljstva aktivno izvajali celotno šolsko leto. Poleg že utečenega sodelovanja z nevladnimi organizacijami iz okolja smo letos prostovoljske aktivnosti razširili. Predvsem gre omeniti dve glavni, in sicer program tutorstva smo nadgradili s celoletno medvrstniško pomočjo in druženjem, Simbiozo (računalniško opismenjevanje starejših) pa s celoletnimi računalniški uricami za starejše.

Na Festival prostovoljstva smo se podali skupaj s še tremi šolami: OŠ Divača, OŠ Sežana in OŠ Hrpelje - Kozina. Do sodelovanja je prišlo zaradi skupne vključenosti v okviru projekta ***Dvig socialnega in kulturnega kapitala,*** kjer prav aktivnosti na področju prostovoljstva predstavljajo eno glavnih razsežnosti delovanja. Celoletne dejavnosti so bile na vseh šolah podobne in zato smo se odločili, da se na Festivalu prostovoljstva predstavimo na skupni stojnici.

Skupna promocijska zloženka

Skupinska slika učencev iz vseh štirih šol

Iz vseh štirih šol se je Festivala prostovoljstva udeležilo več kot 50 učencev, ki so na stojnici v obliki skupnega promocijskega letaka predstavili aktivnosti, ki so jih na šolah izvajali celo leto. Poleg tega pa so festivalsko ponudbo za mimoidoče popestrili z raznovrstnimi aktivnostmi, kot sta na primer igranje različnih otroških in starih pastirskih iger, izdelovanje origamijev, mimoidoči so lahko izžrebali lepe misli in jih, napisane na balone, odnesli domov.

Udeležba na 15. Festivalu prostovoljstva je bila za učence priložnost, da se seznanijo z različnimi prostovoljskimi organizacijami, se družijo z učenci ostalih treh šol, z njimi delijo izkušnje in izmenjajo nasvete. Ne nazadnje pa je bil obisk Festivala prostovoljstva tudi nagrada za učence prostovoljce in za ure njihovega celoletnega udejstvovanje na področju prostovoljstva v šolskem okolju. Slednjih zagotovo ni bilo malo.

Besedilo: Tjaša Mezinec
Foto: arhiv OŠ Komen

Šicanje pirhov 2014 v Štanjelu

Z nekajletnim premorom smo na velikonočno nedeljo zopet izvedli šicanje pirhov. Tudi letos je malce nagajalo vreme, vendar ne toliko, da ne bi izpeljali dogodka. Ob 17. uri smo se ojunačili (13 odraslih in 1 otrok) in s starimi kovanci (za 5 dinarjev) začeli ciljati jajca, ki nam jih je skuhal »novi graščak« Andrej Fric. Tisti najboljši so osvojili pokale. In to ne prvič! Namreč vsi trije imajo doma že pokale s tekmovanj v preteklih letih. Osvojili so jih: Bojan Furlan (1. mesto), Severin Bele (2. mesto) in Borut Kralj (3. mesto). Čestitke!

Besedilo: Dušana Švagelj

O letošnji dobrodelni prireditvi Rdečega križa Komen

Otroci in srednješolke, vsi plesalci plesne skupine Be funky, z mentorico Matejo Terčon so nas popeljali v večer, ki smo ga prostovoljke KO Rdečega križa Komen poimenovale Vrnimo nasmeh v naše družine. To je bila dobrodelna prireditev, ki so nam jo podarile domače humoristke Lucija in Marička z Erno Stantič in Branko Guštin, Ema in Zofa z Vesno Grmek in Marico Grmek, Babura, ki ji je podobo vdahnila Darja Zavadlal, Rozina in Pepina z Marico Bunc in Majdo Cotič in naš gasilec Pepi, ki ga zmore odigrati samo Erna Stantič. Dobro uro smeha so nam s svojo izvirnostjo in bujno domišljijo privoščile v dneh, ko nam zmanjkuje priložnosti za smeh. Tudi za to hvala in hvala vsem, ki ste v skrinjico prostovoljnih prispevkov dali svoj dar, pa če je bil še tako skromen, bil je. Na prireditvi smo zbrali 414,30 evrov, na prošnje za sponzorstvo oziroma prispevek za sklad Iz odprtih rok pri območnem združenju Rdečega križa Sežana (TRR SI561010 0003 5016 316 za namen komenska šola, sklic 00100) so doslej prispevali: Letrika Komen, Agrooskrba Sežana in Gostilna Špacapan Komen. Njihov prispevek znaša 240 evrov. Denar bomo namenili staršem otrok, ki prihajajo iz socialno šibkih sredin in jim šolske potrebščine ali šola v naravi pomenijo prevelik izdatek iz družinskega proračuna. Ne pozabimo, tudi v komenski Kras je globoko zarezala recesija z izgubo delovnih mest v našem, nekoč daleč znanim Aluminijem. Da smo s prispevki uspeli, gre zahvala tistim, ki ste prišli ali ki ste denar nakazali, pogrešali pa smo občinske svetnice in svetnike, delavce občinske uprave in člane raznih komisij in naših družbenih ustanov. Ne nazadnje smo prireditev namenili otrokom, v katerih vidimo našo prihodnost, a jih vzgajajo tudi učitelji, ki jih na večini prireditev ne srečamo. Škoda, kajti nekoč je veljalo, da je bil učitelj tisti vzornik učencu, ki ga je zmogel zvabiti k najvišjim ciljem. In solidarnost, humanost in kultura – hrana za dušo sodijo k tem ciljem. Pohvaliti moram našo občino, ki nam je dala dvorano, ne da bi zaračunala najemnino, in nam krila stroške obveščanja. Vabila nam je brezplačno oskrbel Dušan Luin. Ni jih bilo malo, kar 900 smo jih dali v nabiralnike. Da smo se v dvorani dobro slišali, je poskrbel Aleks Štrekelj iz Gorjanskega in da je z odra in ob vhodu seglo v naša srca igrivo otroštvo, so poskrbele Tanja Strnad, Erika Žiberna in Iris Žvanut. Njim in prostovoljkam RK hvala. Pa da ne pozabim. Z nami je bil župan Danijel Božič in ravnateljica Osnovne šole Komen, gospa Nives Cek. Iz Sežane nas je s svojo prisotnostjo nagradila sekretarka OZ RKS Dora Sedmak.

Besedilo: Ana Godnik

Komensko Cirje buri duhove

Mladi iz Komna res nimajo srečne roke, da bi si našli kotiček za zabavo, kjer ne bi nikogar vznemirjali. Ko so se srečevali v stari šoli, smo negodovali. Ko so se preselili v Paradiso, se nismo mogli sprijazniti, da je bilo za njimi toliko navlake tudi okrog cerkve. Zaživel je bife na Brdu. In tukaj sta še nedolgo tega Danijela in Alenka tu in tam organizirali kako žurko in tako ukradli spanec prebivalcem Divč in tistim na Brdu, ki živijo v višjih hišah, mi v pritličju, pa čeprav samo čez cesto, tega razbijanja nismo slišali. Pravzaprav pogosto ni bila moteča glasba, bolj podivjano so se po žurki obnašali tisti mladi, ki so pregloboko pogledali v kozarec in so svojo moč in objestnost razkazovali z izruvanjem prometnih znakov, uničevanjem klopi, ki jih je vaška skupnost razporedila ob poteh. Tudi zabojnikov za odpadke so se lotili in kalili nočni mir z divjanjem z avtomobili in motorji ter s kričanjem po vasi. Večkrat smo jih dobili zjutraj kar v njihovih avtomobilih, v katerih so prespali noč. In se je zgodilo Cirje s kar nekaj najemniki, ki so poskušali zvabiti različne glasbene skupine in uspeli z udeležbo mladih, morda tudi v finančnem smislu, niso pa uspeli s tistim vzorcem obnašanja obiskovalcev, ki ga prebivalci Komna, posebej pa Divč, pričakujejo od njih. Letos je Špela prevzela to ranljivo točko za zabavo mladih. Temeljito je prevetrila barako, skrbno očedila okolico in lokal poimenovala Baraka. Ker je sama mlada, ve, kaj mlade privabi in je temu primerno v tem kratkem času organizirala nekaj različnih partijev. Za pripravo na življenje Barake si je privoščila meritve dovoljenih glasnosti in hrupa, kar je seveda drago plačala. Meritve je upoštevala in so se razvnele zabave, a Špela je s svojimi sodelavci vsakokrat čistila Barako in njeno okolico. To čistko je morala pogosto podaljšati vse do komenskega placa, pa mimo pokopališča, kar kaže na izprijenost naše mladine. Menim, da vsem tem grozljivkam, pa tudi motenju nočnega miru ne botruje Špela, tudi ne njene žurke, temveč razdvojenost in brezciljnost sodobnega mladega človeka. Mi vsi smo krivi, da se mladi ne znajo zdravo zabavati, da se opijajo, da segajo po drogah, da ne poznajo dneva in lepot s soncem obsijane narave, temveč segajo le po nočeh in njihovih omamah. Ti mladi, ki prihajajo k Špeli v Barako, imajo starše, imajo svoje gnezdece življenja in v njem je dovolj topline, ki bi mogla Špeli in Cirju prinesti zdrav sloves zdravega zabavišča mladih. In kot družba, kaj smo storili, da bi mladim odprli tista vrata, za katerimi bi našli prostore, v katerih bi se samopotrjevali, v katerih bi ustvarjali in se ekonomsko osamosvojili? Še tisto, kar je zdravega živelo na Komenskem, smo jim ukradli, pa jim tega ne priznamo. Naš izgovor je, da je kriza v svetu pokopala naša delovna mesta!
Trditev v razmislek!
In kako naprej z našim Cirjem, ki naj bi nekaterim dalo spati?
Sama sem bila nekoč mlada in vem, da smo se na primer na našem izletu v našem biseru turizma takratne Jugoslavije, v Dubrovniku, kar nekaj noči zaporedoma zabavali. Bili smo več kot glasni v stisnjenih ulicah, kjer je bil za vsakimi vrati lokal in nad njim stanovalci. Takrat so se mi zdeli še bolj stari od nas, ki smo sedaj odrasli, toda glejte, »potrpeli« so v tistem času, ko je bil turizem na višku. Zavedali so se, da od tega živijo, žal, pogosto tudi ob neprespanih nočeh.
Morda bi našemu Cirju ponudili roko tudi tako, da bi tu in tam organizirali nočni obhod redarske službe, ki bi utišala tiste, ki dolgo v noč do jutra ne morejo ukrotiti svoje podivjanosti. Eno je zabava, drugo je jeza nad vsem, kar noč tako nekontrolirano vzdrami.

Besedilo: Ana Godnik

Četa Ognjenega ruja na Taborniškem feštivalu

Taborniki Čete Ognjenega ruja iz Komna smo se v soboto, 12. aprila 2014, udeležili Taborniškega feštivala. Prireditev, ki jo je organizirala Mestna zveza tabornikov Ljubljana, je potekala v Parku Tivoli že osemnajsto leto zapored.
Taborniki smo se dobili na Prešernovem trgu v Ljubljani in se po pozdravu organizatorjev skupaj odpravili do Tivolija, kjer so se odvijale delavnice. Imeli smo priložnost, da smo se na delavnicah pomerili v lokostrelstvu, scoutballu, orientaciji po Tivoliju, hoji po traku in spustu s kanuji po Ljubljanici. Predstavili so se nam tudi gasilci, policisti, Slovenska vojska, Zavod za gozdove Slovenije, Živalski vrt Ljubljana in nekatera društva.
Sobotno druženje smo končali s kepico sladoleda na Prešernovem trgu in se domov vrnili polni prijetnih izkušenj in prepričani, da se Taborniškega feštivala prihodnje leto zopet udeležimo.
Taborniški pozdrav Z D R A V O!

Besedilo: Kaja Mezinec

Postni večeri v Komnu

Tudi letošnji postni čas smo v naših župnijah začeli v znamenju že tradicionalnih sobotnih postnih večerov. Gost prvega večera (8. 3. 2014) je bil priznani onkolog dr. Erik Brecelj. Spregovoril nam je na temo Resnica v medicini. V nabito polni dvorani župnišča smo prisotni z zanimanjem prisluhnili, s kakšnimi težavami se danes spopada medicina; od čisto strokovnih s področja medicine do čisto političnih s področja korupcije. Ker je bila tema zanimiva, bi lahko z njo nadaljevali, saj nam je ta večer zmanjkalo časa, da bi stvarem prišli do dna.

Na drugi postni večer (15. 3. 2014) z naslovom Ne samo od kruha nam je spregovoril dr. Hubert Požarnik. Na predavanju se je spraševal, kaj pomeni biti srečen, kaj nas osrečuje in ugotovil je, da je danes zelo malo ljudi resnično srečnih. To pa zato, ker ljudje hlepimo po stvareh, ki nas ne osrečujejo. Pozabljamo na duhovno plat, ker smo preveč zaslepljeni z materialnimi dobrinami. Vsi želimo spremembe, ki pa se ne zgodijo kar same od sebe.
In kar je najbolj zanimivo. Oba gosta sta večer zaključila s podobno mislijo oziroma trditvijo: »Če hočemo nekaj spremeniti, moramo to storiti najprej pri sebi.« In če nas bo veliko takih, bomo mogoče uspeli spremeniti stvari, ki nas motijo in za katere vemo, da niso dobre ne za nas ne za naše zanamce. Dobra popotnica za letošnji postni čas!

Besedilo: SŠ

Blagoslov slik svetega Mohorja in Fortunata in svetega Janeza Pavla II.

Na nedeljo Božjega usmiljenja smo v župniji Gorjansko, natančneje na cerkvi svetega Andreja, odkrili sliki svetega Janeza Pavla II. in svetega Mohorja in Fortunata. Sliki je na pročelje cerkve naslikala slikarka Maša Bersan Mašuk, blagoslovil pa ju je domači župnik, gospod Peter Černigoj. Ob tej priložnosti so učenci 6. razreda pripravili igrico o življenju svetega Janeza Pavla II. in z njo vsem prisotnim pri sveti maši prikazali ključne dogodke iz njegovega svetniškega življenja. Praznovanje ob blagoslovu slik se je nato nadaljevalo še s pogostitvijo pred cerkvijo ter praznikom prvega svetega obhajila v Komnu.

Besedilo in foto: Nina Mezinec

100-letnica rojstva narodnega heroja Antona Šibelja - Stjenka

Pred spominsko ploščo na rojstni hiši narodnega heroja Antona Šibelja - Stjenka v Tomačevici so se prav ob njegovi 100-letnici rojstva, tj. 21. aprila, v deževnem vremenu poleg številnih praporščakov zbrali številni borci in zagovorniki vrednot NOB z namenom, da se poklonijo spominu na domačina, ki je umrl 1. aprila 1945 v Trnovskem gozdu in je bil leta 1949 proglašen za narodnega heroja. Med zbranimi je bila tudi sežanska poslanka dr. Ljubica Jelušič. Spomin na narodnega heroja Antona Šibelja - Stjenka in njegovo življenjsko pot je orisal slavnostni govornik zgodovinar dr. Branko Marušič, član sveta Združenja zveze borcev Slovenije. Komenski župan Danijel Božič pa je podelil spominska darila trem še živečim Stjenkovim borcem. Darila so prejeli: Albert in Srečko Kukanja ter Albert Gregolet iz Doberdoba. V kulturnem programu je zadonela partizanska pesem in glasba, ki so jo zaigrali člani kvinteta trobil komenske godbe, medtem ko so učenci Osnovne šole Komen recitirali Kosovelovo poezijo. Uroš Simčič, ki je prireditev povezoval, je recitiral pesem domačega pesnika Jožefa Copiča z naslovom Junakom Antona Šibelja - Stjenka. Partizanske enote so izstrelile častne strele, prireditev pa so zaključili s pesmijo Vstajenje Primorske.

Stjenka je bil rojen 21. aprila 1914 v Tomačevici v času, ko se je svet pripravljal na veliki vojni spopad in vojna je posegla tudi v življenje kmečke družine Šibeljevih v Tomačevici. Oče Anton je bil vpoklican in je kmalu na bojišču umrl, mati Leopolda pa je skrbela za številno družino, ki je morala zaradi bližine bojišča oditi v begunstvo in se nato vrnila na opustošeno domačijo. »Stjenka se je v Trstu izučil za ključavničarja, delal v ladjedelnici v Miljah, se vključil v delavsko gibanje in tajno tigrovsko organizacijo. Postal je član italijanske komunistične stranke. Vključi se v Osvobodilno fronto, vpoklican je bil v posebne bataljone italijanske vojske, a se je 26. junija 1942 priključil partizanom Vipavske čete,« je Marušič opisal začetek Stjenkovega partizanskega boja, v katerem je prevzemal številne funkcije in odgovorne naloge. Govornik je prikazal kompleksnost in zapletenost NOB na Primorskem in mejna vprašanja, ki so se reševala še dolgo po končani vojni.

Po vrnitvi iz Trsta se je Stjenka vrnil med partizanske borce, se boril v južnoprimorskem odredu, kasnejši Gregorčičevi brigadi, organiziral novo kraško četo, deloval kot komandant enega izmed bataljonov Kosovelove brigade. Decembra 1943 je postal namestnik komandanta znova ustanovljenega južnoprimorskega odreda. V tej vlogi je s tretjim bataljonom odreda 2. februarja 1944 izpeljal uspešen napad na nemško kolono na Rovni, na cesti med današnjim Branikom in Komnom. Bil je komandant Kosovelove brigade, poveljnik JPO, vodja orožarskih delavnic IX. korpusa, dodeljen mu je čin majorja. Med zadnjo nemško ofenzivo, konec marca 1945, preden naj bi ponovno prevzel poveljstvo Kosovelove brigade, je v boju padel. 1. aprila 1945, le mesec dni pred osvoboditvijo Trsta in Gorice, ga je zadela krogla nemškega ostrostrelca nad Gačnikom, med Vojskim in Gorenjo Trebušo v Trnovskem gozdu.
Stjenka je bil 1949 razglašen za narodnega heroja, na njegovi rojstni hiši so postavili spominsko ploščo. Po njem je poimenovana osnovna šola v Komnu (1974), ki je leta 1976 dobila njegov kip. Po njem je poimenovana tudi planinska koča na Trstelju. Spominski kamen z njegovim imenom je na skupnem partizanskem grobišču na Vojščici na Vojskarski planoti, njegovo ime je vklesano na spomenik padlim v Tomačevici. Med zagovorniki vrednot NOB in vsemi dobro mislečimi je Stjenka vselej v mislih in besedah ob vsakoletni proslavi v spomin na partizanski napad v Dovcah.

Slavnostni govornik dr. Marušič se je dotaknil problema Stjenkovega spopada v Dovcah in njegovih posledic, ko so bile požgane vasi, njihovi prebivalci pa odpeljani v internacijo. Dotaknil se je Dovc, za nekatere primorskih Dražgoš, domobranskega spomenika v Grahovem ter napisa Tito na Sabotinu.

Besedilo in foto: Olga Knez

Mladinski pevski zbor OŠ Komen pel ob Vrbskem jezeru v Avstriji

Na povabilo organizatorjev preurejenega cestišča v mondeni Vrbi ob Vrbskem jezeru je v nedeljo, 4. maja 2014, na otvoritveni slovesnosti nastopil tudi Mladinski pevski zbor komenske osnovne šole. V sončnem vremenu je opoldanska prireditev privabila množico obiskovalcev, prisostvovali pa so ji tudi visoki gostje z deželnim glavarjem gospodom Petrom Kaiserjem na čelu. Otvoritev asfaltne preproge je potekala v sproščenem in zabavnem duhu, v njej so aktivno sodelovali zaslužni posamezniki, ki so finančno podprli projekt, pridobitev pa so blagoslovili tudi predstavniki cerkve.

Nastop MPZ OŠ Komen je za učence pomenil posebno čast in s ponosom so odpeli dve pesmi. Do odhoda proti Krasu so se sprehodili ob jezeru ter z občudovanjem opazovali lepoto narave in urejenost kraja. (fotografija 2)
Če jih je ob sobotnem ogledu Salzburga spremljal dež in zares hladno vreme, so v nedeljskem sprehodu uživali v kratkih rokavih. Ogled glavnih znamenitosti Mozartovega mesta so zaključili s skupinskim fotografiranjem pred rojstno hišo velikana glasbe. (fotografija 1)

Besedilo: Nives Cek, ravnateljica

Planinci Osnovne šole Komen

Na Osnovni šoli Komen deluje planinski krožek. Pohode organiziramo enkrat mesečno in spoznavamo hribe v naši bližnji in daljni okolici. Pohvalimo se lahko, da smo osvojili že vrhove Grmade, Svete Katarine, Trstelja, Rabotnice, Svetega Lenarta in še bi lahko naštevali.
V marcu smo imeli pohod na Čaven (1242 m). Pridružili smo se mladim planincem iz Divače in Dutovelj. Start pohoda je bil na Predmeji pri gozdarski hiši, nadaljevali smo po gozdu do razgledišča na Beverci in se vzpenjali do koče Antona Bavčarja na Čavnu. Tu smo se okrepčali, pogreli in dobili žig v naše planinske dnevnike.

Na poti do koče smo se razveselili snega, saj smo se lahko kepali in igrali.
Ob vrnitvi na izhodišče pohoda smo bili veseli in ponosni, saj nam je uspelo osvojiti naš prvi skupni tisočak. Bravo mi!
Naše urice pri planinskem krožku si popestrimo tudi z zanimivimi dejavnostmi. Ena izmed njih je spoznavanje športnega plezanja. Zato smo se preizkušali na plezalni steni v Svetem. Res je bilo zanimivo in čas nam je prehitro minil.

Besedilo: Marija Saksida
Foto: Jordan Saksida

Robotika v osnovni šoli

V lanskem šolskem letu so lahko učenci na Osnovni šoli Komen prvič obiskovali izbirni predmet ***robotika v tehniki***. Takrat so se iz gole radovednosti odločili, da sodelujejo na tekmovanju RoboCupJunior Reševanje A in za popolne začetnike dosegli neverjeten uspeh, saj so bili na regijskem tekmovanju prvi, na državnem pa celo tretji. Kot posledico te uvrstitve je komenska šola letos marca presenečena dobila ponudbo, da bi se lahko udeležili svetovnega prvenstva v robotiki v Braziliji. Žal so vsi lanski tekmovalci že v srednjih šolah, denarja za ta namen pa tudi ni … Tudi letos so učenci, ki jih zanima robotika, obiskovali izbirni predmet oziroma interesno dejavnost in so se opogumljeni z lanskim uspehom še bolj intenzivno pripravljali. Tekmovanje je sestavljeno iz dveh delov. V prvem delu mora robot slediti črni črti, ki ima lahko presledke in križišča, hkrati pa prevoziti manjše in obvoziti večje ovire. V drugem delu mora robot najti objekt in ga prenesti na določeno območje. Učenci so si pripravili približek tekmovalne steze, nato pa kar nekaj mesecev izdelovali, popravljali in ustrezno programirali svoje robote.

Že aprila se je na regijskem tekmovanju v Portorožu pokazalo, da delovanje robotov ni odvisno samo od znanja, pač pa tudi od sreče, saj so šestošolci, ki so tekmovali z dvema robotoma s skoraj enakima programoma, dosegli zelo različni uvrstitvi. Vseeno

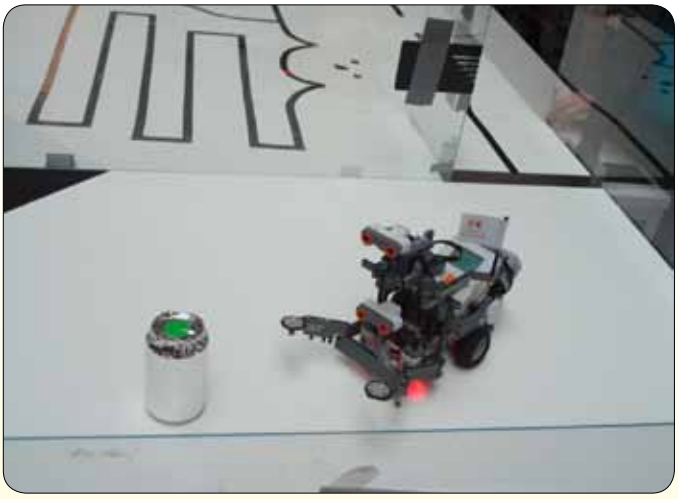

je ena ekipa (Lenart Kobal, Enej Rener, Samo Čigon, Tine Fabiani in Andrej Hočevar) osvojila prvo mesto, druga (Tilen Komel, Žan Spačal in Petja Spačal) pa tretje mesto.

O zagnanosti mladih tekmovalcev priča tudi dejstvo, da so bili pripravljeni med pripravami v šoli preživeti veliko svojega prostega časa, ter dejstvo, da je učenec Lenart Kobal robota svoje ekipe med prvomajskimi počitnicami odnesel celo domov in ga tam izpopolnjeval.

Na državnem tekmovanju v Mariboru se je še enkrat izkazalo, da so roboti zelo muhasta bitja, saj lahko isto progo enkrat izpeljejo brez težav, drugič pa je sploh ne. Končni izkupiček zbranih točk je bil letos sicer večji kot lani, ob večji konkurenci pa uvrstitev na štirinajsto mesto za Lenarta Kobala, Eneja Renerja, Sama Čigona, Tineta Fabianija in Andreja Hočevarja ter na osemnajsto mesto za Tilna Komela, Žana Spačala in Petjo Spačala, Bora Križaja in Dominika Uršiča.

Po tekmovanju je najbolj razveseljujoče to, da mladi navdušenci za robotiko že načrtujejo, kako bodo robota za naslednje leto še izboljšali. Iskrene čestitke!

Besedilo: Lucija Filipčič Križaj

Uspeh mladih komenskih raziskovalcev

Osvojene zlate sovice na državnem tekmovanju Mladih raziskovalcev Slovenije

Učenci devetega razreda Lenart Žežlina, Tadej Uršič in Aleks Birsa Jogan so že drugo leto zapored raziskovali neznana področja matematike. Letos so se posvetili različnim oblikam zrcaljenja. Zrcaljenje čez točko in premico so spoznali pri pouku že v sedmem razredu, zrcaljenje čez krožnico so zasledili v literaturi, zrcaljenje čez trikotnik in kvadrat pa je njihovo lastno odkritje, saj so ga definirali kar sami.

Da so bili v raziskovalno nalogo pripravljeni vložili veliko truda, priča že število juter, ko so se še pred začetkom pouka zbirali v matematični učilnici. Raziskovanje je bilo zelo zahtevno, saj je bilo za dokazovanje vseh ugotovitev potrebno veliko znanja in matematične spretnosti. Najbolj zabaven del je bilo pripravljanje animacij s programom Geogebra.

Vsa svoja dognanja so raziskovalci strnili v raziskovalni nalogi z naslovom Kako lahko zrcalimo, ki so jo aprila predstavili na regij-

skem tekmovanju mladih raziskovalcev v Kopru. Za vse vloženo delo so bili nagrajeni s priznanjem za najboljšo raziskovalno nalogo v kategoriji osnovnih šol in z uvrstitvijo na državno tekmovanje, ki je potekalo maja v Murski Soboti. Tam so še enkrat odlično predstavili svoje ugotovitve in suvereno odgovarjali na vprašanja ocenjevalne komisije, za kar so zasluženo osvojili zlato priznanje. Še posebej navdušujoče je dejstvo, da so jim ocenjevalci za raziskovalno nalogo tako na regijskem kot na državnem tekmovanju podelili vseh sto možnih točk.
Ker je bilo to njihovo zadnje osnovnošolsko tekmovanje, jim iskreno čestitam in želim, da bi z raziskovanjem uspešno nadaljevali tudi v srednji šoli.

Besedilo: Lucija Filipčič Križaj

Prihod pomladi

Konec zime in prihod pomladi smo obeležili tudi na OŠ Komen. V pustnem duhu smo zimo odganjali že konec februarja, ko je na podružnični šoli v Štanjelu potekala pustna delavnica. Učencem so se na delavnici pridružili člani Društva Vezi in SVZ Dutovlje. V prijetnem in veselem vzdušju smo ustvarjali pustne maske iz mavca in gline.
Tudi pustni torek smo preživeli malce drugače kot običajno. Podali smo se na pustno povorko po Komnu in svoje izvirne maske ob glasbeni spremljavi harmonik pokazali vaščanom.
Novost pa predstavlja spuščanje gregorčkov v vodo. Gregorjevo je včasih predstavljalo prvi spomladanski dan. Po starih šegah je večer prej sv. Gregor »luč v vodo vrgel« in s tem naznanil prihod pomladi. Pri nas gre za nepoznan običaj, na Gorenjskem pa je ohranjen, saj otroci izdelajo barčice in hišice, ki jim dodajo svečko, in jih spuščajo v vodo.
Odločili smo se, da s spuščanjem gregorčkov v vodo popestrimo zadnje zimske dni tudi na Krasu. Učenke in učenci so se 12. marca zvečer v zelo velikem številu zbrali pred šolo v Štanjelu ter z lično izdelanimi gregorčki iz različnih materialov v soju žepnih svetilk krenili na krajši nočni pohod. Pot so zaključili v Ferrarijevem vrtu, kjer so otroci po krajšem programu v spremstvu svojih staršev svoje gregorčke položili v vodo.
Nad čarobnostjo lučk na vodni gladini smo bili vsi očarani in proti šoli smo se vrnili z mislijo, da moramo ta dogodek prihodnje leto ponoviti in ga negovati kot dobro izkušnjo s ciljem ohranjanja te pomladanske šege ter prijetnega druženja vseh sodelujočih pri vzgoji naših otrok.

Pustna povorka

Spuščanje gregorčkov v vodo

Besedilo: Dunja Peric in Tjaša Mezinec
Foto: arhiv OŠ Komen

Prijetno sodelovanje

Na podružnični šoli v Štanjelu je sodelovanje z Društvom Vezi in VDC Dutovlje postalo že nekakšna zvezda stalnica. Naj omenimo dva majska dogodka, ki sta to sodelovanje še nadgradila.
Učenci podružnične šole v Štanjelu so si zadali prav posebno nalogo, to je, da bi pred šolo uredili skalnjak v obliki metulja. Ker pa je to precej zahtevno delo, so k sodelovanju povabili člane Društva Vezi iz Štanjela.
Naloga niti ni bila tako enostavna, saj je bilo potrebno zemljo najprej prekopati in očistiti.
Pomoč pri tem najzahtevnejšemu opravilu nam je ponudil eden od očetov in nam strojno prekopal in zrahljal zemljo, za kar smo mu iskreno hvaležni. Nadaljevali smo tako, da smo z večjimi kamni oblikovali metulja. Šele nato je prišel na vrsto najzabavnejši del. Nasuti je bilo potrebno dodatno zemljo in lubje ter posaditi različne kraške avtohtone rastline, ki pa jih je bilo potrebno pred tem še nabrati. Vse v pravilnem vrstnem redu in po točno določenih oblikah. Samo tako je lahko skalnjak v obliki metulja zaživel v pravi podobi. Udeleženci so si bili enotni, da jim drug brez drugega ne bi uspelo, in odločili so se, da bodo skupaj pristopili k še kakšnemu podobnemu izzivu.

Tudi učenke in učenci 1. in 2. razreda štanjelskega oddelka podaljšanega bivanja niso sedeli križem rok. Skupaj z mentorico Alenko Kajtna so se odzvali povabilu gospe Urške Sorta Kovač in

sodelovali pri projektu Dobri škrat 2014. Skupaj s SVZ Dutovlje in Dislocirano enoto Sežana so izdelovali lesene in reciklirane škratke z namenom, da nekaj pripomorejo k destigmatizaciji oseb s težavami v duševnem zdravju in razvoju. Prijetno vzdušje, kjer smeha in zabave ni manjkalo, je delavnico naredilo še bolj posebno. Otroci so bili veseli tako zaradi lično izdelanih škratkov kot tudi zaradi dejstva, da so na tak način vsi skupaj prispevali svoj delež za boljši jutri pomoči potrebnim.

Besedilo: Dunja Peric in Alenka Kajtna
Foto: arhiv OŠ Komen

Urejanje skalnjaka pred šolo

Utrinek z delavnice Dobri škrat 2014

Burjica

Pohod po Svetem

Ob zaključku šolskega leta smo se vsi iz Vrtca Komen odpravili na pohod po Svetem. Zbrali smo se na »brjarji«, kjer nam je eden izmed najstarejših vaščanov Franc Jazbec namenil nekaj besed o tej kraški vasi. Ob njem nam je na harmoniko prijetno igral njegov vnuk Marko Jazbec.
Med pohodom smo si ogledali vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne, ustavili smo se ob vaškem kalu, kjer so nekoč napajali živino pred in po paši. Ogledali smo si tudi kal Miklavž, ki je nekoliko odmaknjen od vasi. Tam so se otroci v starih časih učili plavati. Otroci iz starejših skupin pa so se sprehodili po nekoliko daljši pastirski poti in spotoma pokukali v pastirsko hiško. Nato

nam je Nataša Jazbec ob ogledu cerkve sv. Tilna povedala tudi nekaj znamenitosti o njeni edinstveni arhitekturi.
Srečanje smo zaključili z druženjem pod 500 let staro lipo, ob toplem čaju in prigrizkih. Otroci so nam skupaj s starši pripravili prijetno presenečenje in ob tej priložnosti se jim lepo zahvaljujemo.

Besedilo: Karmen Antonič

Dramatizacija Mojce Pokrajculje

Skozi celo leta nas že spremlja projekt bralne pismenosti, v sklopu katerega smo pri Žabicah izpeljali dramatizacijo koroške ljudske pravljice Mojca Pokrajculja. Skupaj smo načrtovali celoten proces priprave predstave: kaj vse je potrebno vedeti o pravljici, kakšne rekvizite potrebujemo in na koncu tudi, komu bomo igrico zaigrali. Otroci so bili zelo aktivni pri celotnem ustvarjalnem procesu: pri pripravi rekvizitov, kostumov in pri pripravi scene ter pri samem besedilu. Zgodbo smo skupaj prebirali, se o njej pogovarjali, jo poslušali na zgoščenki, jo skupaj obnavljali, se igrali igro vlog in tako počasi oblikovali predstavo. Vloge smo menjevali, da se je, če se je le dalo, vsak otrok preizkusil v vseh vlogah. Otroci so ob tem zelo uživali in tudi tisti, ki so bili sprva nekoliko sramežljivi, so proti koncu vedno pogumneje nastopali. Predstavo smo najprej zaigrali sosednjima skupinama, čez nekaj dni pa še našim staršem, ki so bili zelo veseli našega presenečenja. Naša zgodba o Mojci Pokrajculji se namreč ne konča ravno običajno. Če vas zanima, kako se konča, nas obiščite v Štanjelu.

Besedilo: Mateja Štoka
Foto: arhiv Vrtca Štanjel

Otvoritev igrišča v Štanjelu

Končno smo tudi v Štanjelu dočakali novo igrišče. Obnova letega se je začela že v lanskem šolskem letu, ko so nam uredili peščene površine in nanje postavili nova igrala, poleg pa postavili leseno hišico, v katero lahko pospravimo vse pripomočke za delo in igro na igrišču. V letošnjem letu so nam dokončno uredili in povečali peskovnik, ki smo se ga zelo veselili. Igrišče smo uporabljali že celo leto in nestrpno pričakovali dokončno ureditev. Ta dogodek smo obeležili s čisto pravim odprtjem, in sicer v sredo, 8. aprila 2014, v dopoldanskem času. Odprtja se je udeležilo kar nekaj staršev, starih staršev, predstavnica Občine Komen, gospa Polona Makovec, ter ravnateljica Vrtca Sežana, gospa Radica Slavkovič, in pomočnice ravnateljice. Na odprtju smo se vse tri skupine predstavile s kratkim kulturnim programom, zatem smo se osvežili in okrepčali s sokom in suhim sadjem. Igrišče smo tako uradno predali svojemu namenu in sedaj skupaj uživamo na varnejšem, lepšem in uporabnejšem igrišču. Za posluh, pomoč in denarna sredstva se zahvaljujemo Vrtcu Sežana, gospe ravnateljici, Občini Komen ter mamici dečka iz našega vrtca, ki nam je pomagala pri urejanju zasaditev.

Besedilo: Mateja Štoka
Foto: arhiv Vrtca Štanjel

Pust veselih ust

Največje veselje, rajanje in smeh nam prinaša pustni čas in tudi letos je bilo tako. Veliko smo rajali, plesali, peli, se šemili, oblačili kostume, maske, poslikavali obraze, izdelovali različne inštrumente in ustvarjali na to temo. Na pustni torek v vrtec ni bilo ne otrok ne nas vzgojiteljic. V vrtec so prišle maškare in se odpravile na pustni sprevod po Štanjelu. Pust smo zaključili v sredo, ko nas je obiskal Vasja Drajne, tata deklice iz skupine Palčkov, ki nam je

pripravil čisto pravi gusarski dan. Našemil nas je v gusarje in nas s slikanico ***Kapitan Volkec in morska pošast*** popeljal na gusarsko pustolovščino. Za obisk se mu prav lepo zahvaljujemo.

Besedilo: Mateja Bežek Kosmač
Foto: arhiv Vrtca Štanjel

Z mavrico v pomlad

V petek, 21. marca 2014, smo v Vrtcu Štanjel praznovali prvi pomladni dan. V vrtec smo prišli oblečeni v pomladne barve (rumene, zelene). Otroke smo popeljali v pravljični svet s slikanico ***Mali Pip in mavrica želja.*** Po branju in ogledu slikanice smo se zbrali na travniku v bližini vrtca, kjer smo izvajali in se igrali različ-

ne gibalne in rajalne igre. Ob zaključku smo se pogostili s sokom in slanim pecivom.

Besedilo: Silvana Lozej in Denis Lemut
Foto: arhiv Vrtca Štanjel

Poletje z Medobčinskim društvom prijateljev mladine Sežana 2014

Datumi letovanj:

* 5-dnevno letovanje v Kranjski Gori za predšolske otroke vseh enot Vrtca Sežana, ki letos vstopajo v osnovno šolo:
- od 14. 6. 2014 do 30. 6. 2014
V kateri izmeni bo letoval vaš otrok, boste pisno obveščeni.

* 8-dnevno letovanje za otroke od 1. do 5. razreda v Otroškem centru Pacug pri Strunjanu:
- od 19. 7. 2014 do 26. 7. 2014

* 8-dnevno letovanje za predšolske otroke (generacija, ki letos vstopa v 1. razred) in za otroke od 1. do 3. razreda v Otroškem centru Pacug pri Strunjanu:
- od 17. 8. 2014 do 24. 8. 2014

* 10-dnevno letovanje za otroke in mladostnike od 6. razreda dalje v Materadi pri Poreču:
- od 25. 7. 2014 do 3. 8. 2014
Regres lahko uveljavljajo tudi mladostniki do 18. leta starosti.

Pri vseh 8-dnevnih in 10-dnevnih terminih je mogoče uveljavljati zdravstveni regres za letovanje otrok in mladostnikov, ki so bili med šolskim letom večkrat bolni ali imajo pogostne zdravstvene težave.
V primeru drugih razlogov ali potreb po uveljavljanju finančnih olajšav starše prosimo, da nam posredujete pisne prošnje.

Brezplačno počitniško varstvo od 30. 6. 2014 do 18. 7. 2014.
Vabimo vas, da otroke od 1. do 5. razreda vpišete v celodnevno počitniško varstvo v mesecu juliju.

Da bomo lahko pravočasno poskrbeli za organizacijo in izvajanje programa letovanj in počitniškega varstva, vas prosimo, da izpolnite prijavnico, ki jo bo vsak otrok prejel v osnovni šoli.
Informacije in prijavnice o vseh programih dobite na sedežu Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana ali na telefonskih številkah 05 7341486, 05 7301340 ali na spletni strani www.mdpm.si.

Besedilo: Ana Pangos

Poletje 2014 z Medobčinskim društvom prijateljev mladine Sežana

V veselje otrok se hitro približuje konec šolskega leta. Z vsakimi šolskimi počitnicami pa se starši otrok srečujejo s težavo, komu zaupati otroke. Le redki imajo toliko dopusta, kot imajo osnovnošolci šole prostih dni. V težavah so predvsem družine, ki imajo babice in dedke še v službah, zasedene z več vnuki ali pa ko stari starši bivajo predaleč za vsakodnevno pomoč z varstvom.
Starši seveda skušajo z otroki preživeti čim več dopusta, a ko ga zmanjka, je dobro vedeti, kje otroka čaka primerno varstvo, topel obrok, igra, druženje z vrstniki, dovolj gibanja na svežem zraku v varni družbi prijaznih vzgojiteljev. Otroci si vsekakor zaslužijo brezskrbne počitnice s pravo mero uživanja, počitniških vragolij, brezdelja, zabave, rekreacije, lepih doživetij in ravno toliko aktivnosti, da so zvečer prijetno utrujeni in zaspijo med pripovedovanjem o novih podvigih in dosežkih tistega dne …
Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana tudi letos organizira pestro počitniško ponudbo, ki se bo začela z brezplačnim počitniškim varstvom od 30. 6. 2014 do 18. 7. 2014, vsak delavnik od 7.00 do 15.30 ure v stari telovadnici v Sežani (Bazoviška ulica 9), od koder je par korakov do knjižnice, botaničnega vrta, starega dela Sežane, okoliških hribov ter še do drugih kotičkov, vrednih ogleda. Na delavnicah bodo otroci po želji pokazali svojo umetniško nadarjenost ali se pomerili v športnih in zabavnih igrah, seveda brez kopalk tudi ne bo šlo. V bližnjem Gostišču Šmuc nas bodo gotovo spet razvajali z dobro izbrano in odlično pripravljeno hrano. Več časa kot prejšnja poletja bomo preživeli v naravi, se z avtobusom odpravili na ogled do bližnjih kmetij, kjer bodo otroci spoznavali podeželsko tradicijo, kmečka dela in kako je treba skrbeti za živali, da si po napornem delu lahko privoščimo doma izdelan domač sir, mleko, meso, zelenjavo in sadje.
Ker večdnevne aktivne počitnice brez prisotnosti staršev v prijetnem okolju in v varni družbi vzgojiteljev spodbudno vplivajo na zdrav razvoj odraščajoče mladine v samostojne in odgovorne posameznike, vsem otrokom nudimo večdnevna letovanja. Mali šolarji bodo najprej letovali v Kranjski Gori od 14. 6. do 30. 6. 2014. Male šolarje, osnovnošolce in mladostnike pa vabimo tudi na morje, v Pacug in Poreč. Otroke od 1. do 5. razreda v Pacug pri Strunjanu od 19. 7. 2014 do 26. 7. 2014; male šolarje, ki letos vstopajo v 1. razred in osnovnošolce od 1. do 3. razreda v Pacug od 17. 8. 2014 do 24. 8. 2014; otroke in mladostnike od 6. razreda dalje v Materado pri Poreču od 25. 7. 2014 do 3. 8. 2014.
Zdravstveni regres lahko uveljavljajo otroci in mladostniki do polnoletnosti, ki bodo letovali v izmenah ob morju. Zdravstveno letovanje priporočamo otrokom, ki so bili hospitalizirani, večkrat bolni, imajo alergije, težave z dihali in kožo ter vse, ki so napoteni k ortopedu. Ob prijavi je potreben posvet z zdravnico, prim. dr. Jožico Mugoša, spec. šol. med., ki opravlja preventivne zdravstvene preglede v šolskem dispanzerju v Zdravstvenem domu Sežana, Partizanska 24, Sežana. Svoj obisk lahko predhodno najavite na telefonsko številko 05/7311422.
Informacije o vseh programih in prijavnice dobite na sedežu Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana ali na telefonskih številkah 05 7341486, 05 7301340 ali www.mdpm.si.

Besedilo: Ana Pangos
Foto: Enet Jogan

Pohod v kresno noč

Društvo Kraški slavček vabi na **Pohod v kresno noč** v **torek, 24. junija 2014, ob 19. uri izpred dvorane v Kobjeglavi.** Pohod bo organiziran po 8 km dolgi, nezahtevni krožni poti po kraški gmajni. Ob poti bomo lahko uživali ob cvetočih travnikih, ob kraškem ruju, si prečistili pljuča z vonjem kraških borov. Pohod bomo zaključili približno ob 21.30 pri **Čotnem** kalu v Kobjeglavi, kjer bomo prižgali kres in se ob njegovi toploti in svetlobi družili pozno v poletno noč (udeležba na lastno odgovornost, informacije Erika Rojc, telefon 040 277 377).

Vesna Grmek (za društvo Kraški slavček Kobjeglava - Tupelče)

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945, Krajevna organizacija Komen, v juniju ob občinskem prazniku in ob dnevu državnosti organizira

tradicionalni pohod, in sicer v sredo, 25. junija 2014.

Ob 16. uri se dobimo na komenskem placu, od koder bomo krenili proti vasem Divči, Mali Dol in Tomačevica, potem pa se bomo po krožni poti vrnili v Komen.
Ob 18. uri bo srečanje pohodnikov in izgnancev na dvorišču Gasilskega doma Komen, v primeru slabega vremena pa v domu.
Srečanje bomo obogatili s kulturnim programom in druženjem, ki nam ga bodo podarili:
- skupina ljubiteljev narodnih in ljudskih pesmi,
- akademski igralec Sergej Ferrari,
- naša pevka Damjana Godnič in
- kratko komično presenečenje.

Prispevek za pohod in srečanje znaša 2 EUR.

Želimo, da bi postal naš pohod množična manifestacija, s katero bi izrazili našo veliko željo: Naj se izgnanstvo in z njim vojna nikoli več ne prikradeta v naše življenje.
Pričakujemo Vas!

Sabina Godnič, predsednica KO Komen

Poletna avtobusna povezava med Štanjelom in Devinom

Tudi letos poleti ob koncu tednov ter ob praznikih v času šolskih počitnic bo vzpostavljena avtobusna povezava med dvema gradovoma, med Štanjelom in Devinom, in sicer od srede, 25. junija 2014, dalje.
Občini Komen in Devin - Nabrežina sta nam pod pokroviteljstvom Zadružne kraške banke ponovno omogočili, da po ugodni ceni spoznavamo znamenitosti komenskega in tržaškega Krasa, njuno naravno in kulturno dediščino. Obiskovalci Štanjela bodo lahko po znižani ceni obiskali Galerijo Lojzeta Spacala in staro romansko kraško hišo, v kateri se nahaja etnološka zbirka kraških pripomočkov. Možna bosta tudi ogled in spoznavanje ostalih vasi, ki s svojo značilno kraško arhitekturo ponujajo marsikaj zanimivega. V Turistično informacijskem centru v Štanjelu bomo našim obiskovalcem z veseljem priskočili na pomoč in jim postregli z najrazličnejšimi informacijami o ponudbi v Občini Komen. Popeljemo pa vas lahko tudi na vodeni ogled po Štanjelu in tako skupaj občudujemo že prej omenjeno staro romansko kraško hišo, strjene štanjelske ulice, kobdiljski stolp, cerkev svetega Danijela in seveda edinstven Ferrarijev vrt. Marsikdo pa bo avtobusno povezavo izkoristil prav za to, da privarčuje in se po ugodni ceni popelje na poletno kopanje v Sesljanski zaliv oziroma obišče devinski grad.
Želimo si, da bi se ljudje omenjene avtobusne povezave čim bolj posluževali in da bi se vedno več obiskovalcev odločilo za tovrsten način obiska in raziskovanja lepot Krasa.

TIC Štanjel

Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa skupaj s sodelujočimi partnerji objavlja

Razpis za izbor kraljice terana 2014

Kraljica terana je oseba, izbrana s strani Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa. Ima znanje s področja vinogradništva, vinarstva, vinske kulture, poznavanja Krasa in javnega nastopanja.

Naloga kraljice terana je promoviranje terana PTP in vin z območja Vinorodnega okoliša Kras in Krasa nasploh.
Pogoji:
- kandidatka mora biti polnoletna,
- živi na vinogradniški kmetiji Vinorodnega okoliša Kras ali na območju vinorodnega predela Krasa v Italiji (poznavanje slovenskega jezika),
- poznavanje vinogradništva in vinarstva s poudarkom na teranu in poznavanje Krasa.

Na vseh javnih prireditvah kraljica nastopa s krono, lento, v kraljičini obleki, govori v imenu Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa in v poslanstvu terana PTP.

Kraljica terana se pridružuje prireditvam, na katerih sodeluje Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa po dogovoru s predsednikom društva (Praznik terana in pršuta, občinski prazniki, sejmi Gornja Radgona, Celje, Ljubljana in večji nastopi vinarjev Krasa – približno 10 v letu).

Prijave do 15. julija 2014!
Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa, Sejmiška 1a, Sežana, GSM 00386 41 349 198, 00386 31 323 191, stok.david@gmail.com

Izbor kraljice je tajen – le pred strokovno komisijo!

Kras je teran in teran je Kras in kraljica je oboje!

Ne zamudite zanimive izkušnje, prijavite se!

Predsednik društva David Štok

Mali kraški bienale

V Volčjem Gradu smo povezani s kamnom. Ta material se pojavlja povsod, saj je bil dostopen in kraški človek ga je znal od vedno spretno izrabljati, oblikovati in tudi častiti. Letos prvič organiziramo Mali kraški bienale, delavnico oblikovalcev kamna, saj bi radi obogatili kulturni utrip vasi, kamen še bolj približali ljudem in med seboj povezali vse, ki se ukvarjajo s tem čudovitim materialom.

Začetek delavnice bo v torek, 17. junija 2014, ob 10. uri. Le-ta bo trajala do sobote, 21. junija 2014, ko bomo zvečer razstavili narejene izdelke in tako slavnostno odprli 1. Mali kraški bienale.

Na delavnici bo sodelovalo deset udeležencev, ki so polnoletni, imajo že izkušnje z obdelavo kamna in imajo tudi svoje orodje. Mali kraški bienale udeležencem delavnice nudi prenočišča, hrano, pijačo, delovno okolje, surovino in mentorsko pomoč.
Ob delu pa si bomo privoščili tudi voden pohod Po poti kamna, obisk marmorjevih kamnolomov v Lipici, obisk zamejske vasi Nabrežina, predavanje na temo kraške kulinarike, oglede filmov na temo kamna in še bi lahko naštevali.
Tako ste vsi, ki vas zanima kraški kamen, v juniju vabljeni v Volčji Grad.
Več informacij o prireditvi lahko najdete na facebook strani dogodka in na internetni strani www.volcjigrad.com.
Vabljeni!

Besedilo: Matej Štolfa

Festival sivke na Krasu

Tradicionalni Festival sivke na Krasu bo letos praznoval že 5. obletnico. V Ivanjem Gradu pri Komnu bo v soboto, 28. junija 2014, in nedeljo, 29. junija 2014, v okviru festivala potekala ročna in strojna žetev sivke s spremljajočim programom, ki bo obsegal razne delavnice (o hidrolatih, o izdelavi trdega mila, o izdelavi šopkov, pletenic in venčkov ...). Prikazali vam bomo oblikovanje v steklu, železu in kamnu, ogledali si boste parno destilacijo, s katero pridobivamo eterično olje sivke in hidrolat, obiskali boste sivkino tržnico in razna predavanja (Aromaterapija, Kraška kulturna dediščina, Sivka na Krasu ...). V soboto zgodaj popoldne nas bo obiskala volovska vprega z žanjicami iz Merč, ki nam bodo pokazale, kako se je želo po starem, obiskovalci pa si bodo na eni od njiv lahko sami utrgali šopek te dišeče rastline. Tako kot lani vam bomo postregli z odlično hrano, okrepčali pa se boste lahko z okusnim sivkinim sladoledom. Na informacijskem pultu bodo na voljo informacije o kraških zanimivostih in prenočiščih v okolici.

Natančen program bo objavljen na naši facebook strani (www.facebook.com/FestivalSivke). Dobimo se torej v soboto, 28. junija 2014, ob 10. uri na Krasu.

Besedilo: Jure Medvedšek

Spletna stran stanjel.eu

Ob finančni pomoči Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja je Občina Komen med letoma 2012 in 2013 izpeljala projekt Ureditev celostne podobe Štanjela in označitev ter oživitev turističnih poti po Štanjelu in Kobdilju, ki je preko LAS-a Zgornje Vipavske doline in komenskega Krasa sofinanciran s sredstvi 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 (LEADER).
V okviru projekta so bile predvidene in izpeljane naslednje dejavnosti: celostna grafična podoba za Štanjel s Kobdiljem, izdelava turističnopromocijskega gradiva (trganka in brošura) v petih jezikih, izdelava ter postavitev pojasnjevalnih in usmerjevalnih tabel z namenom označitve ter oživitve turističnih poti po Štanjelu in po Kobdilju in nova spletna stran Štanjela s Kobdiljem v petih jezikih. Spletna stran stanjel.eu je prva spletna stran, ki je namenjena turistični promociji Štanjela s Kobdiljem. Seveda pa se bodo trenutne vsebine še dopolnjevale.
Namen spletne strani je, da bi le-ta postala osrednja turistično-promocijska točka, na kateri se bodo predstavile vse vasi in vsi ponudniki Občine Komen – poleg vseh drugih zanimivosti v Občini Komen in na širšem področju Krasa. V okviru drugega projekta LAS-a Zgornje Vipavske doline in komenskega Krasa bomo v naslednjih mesecih izdelali in označili mrežo pohodniških in kolesarskih poti. Vsebina le-teh bo prav tako vidna na spletni strani stanjel.eu.

Z dokončanjem že omenjenega projekta se bodo vsebine spletne strani postopoma dopolnjevale, veseli pa bomo tudi vaših predlogov in informacij o dogodkih društev.
Vabljeni na novo spletno stran stanjel.eu in v naš Turistično informacijski center v Štanjelu, kjer lahko dobite najnovejše prospekte in trganko Štanjela, ter seveda na sprehod po na novo označenih poteh po Štanjelu in Kobdilju.

TIC Štanjel

20-letnica skupine Kalamari

Z avtorskimi skladbami so se Kalamari preizkusili po dobrem letu preigravanja skladb tujih izvajalcev. Izdali so ploščo z naslovom ***Dobra vila***, vendar jih je širša Slovenija spoznala šele po drugi zgoščenki z naslovom ***S tabo držim***, na kateri je bila tudi skladba ***Angelca***, ki je postala pravi hit. Občinstvo jo je vzelo za svojo in postala je nepogrešljiva na takih in drugačnih veselicah vse do danes.

Prvi pravi uspeh so Kalamari poželi z njihovo tretjo zgoščenko, ko so z naslovno skladbo ***V vetru rdečih zastav*** nastopili na Slovenski popevki, kjer so zasedli drugo mesto in si hkrati prislužili nagrado za besedilo.

Pojavljali so se na vseh mogočih festivalih, kjer so navadno zasedli kar visoke uvrstitve, za skladbe ***Kup besed, Zadnja šansa in Preden zaspi*** pa so bili tudi nagrajeni.

Leta 2010 so prepričljivo zmagali na izboru za Emo in skupaj z ansamblom Roka Žlindre s skladbo ***Narodnozabavni rock*** zastopali Slovenijo na Evroviziji v Oslu.

Kalamari, ki so bili na začetku trio, kasneje vrsto let kvartet, zadnja leta delujejo kot kvintet. Poleg ustanovnih članov, Pepija Ježa in Matjaža Švaglja, so v skupini še trije izvrstni glasbeniki z dolgoletnimi glasbenimi izkušnjami: Franci Čelhar (Prizma, Srce …), Bogdan Turnšek - Poly (Avia band, Stacatto …) in basist Uroš Trebižan (Katrinas, Rok Golob ...).

Kalamari bodo v **nedeljo, 29. junija 2014, v Štanjelu** obeležili 20-letnico neprekinjenega delovanja. Koncert bo v celoti posnela RTV Slovenija in ga predvajala v dveh enournih oddajah. Dogodek bodo popestrili glasbeni gostje, s katerimi so Kalamari v vseh teh letih sodelovali: Tinkara Kovač, Drago Mislej - Mef, Slavko Ivančič in Klapa Solinar ter legendarna skupina Prizma.

Besedilo: skupina Kalamari

Pota Malavi 2014

V letošnjem avgustu se skupina osmih prostovoljcev iz cele Slovenije odpravlja v Malavi, v državo na jugovzhodu Afrike. Delujemo v okviru projekta Pota, ki je program mednarodnega skupinskega prostovoljstva in je podprt s strani MIC-a (Mladinskega informacijskega centra) v Ljubljani. V Malaviju bomo nastanjeni v misijonu, ki deluje pod okriljem slovenskega jezuita, patra Stanka Rozmana. Malavi je država, ki se sooča z vsesplošno revščino, gospodarstvo je v krizi, otroci ne hodijo v šole, ker starši nimajo dovolj denarja. Razširjen je tudi aids, ki vsako leto pusti veliko osirotelih otrok.

Naš projekt smo poimenovali Zgradimo dom za ravnatelja v Malaviju. Zbiramo sredstva, ki jih bomo nato odnesli v Malavi in tam nakupili opeke za hišo malavijskega ravnatelja. Le-ta se vsak dan s kolesom vozi v 15 km oddaljeno šolo. Ko je lepo vreme, to še gre, v dežju pa nastane problem. Zgradili mu bomo hišo v bližini šole v mestu Kasungu.

Obenem bomo za osirotele otroke (takrat bodo imeli šolske počitnice) organizirali različne delavnice in dejavnosti, da bodo vsaj malo pozabili na skrbi, ki jih vsakodnevno pestijo. tudi Na pomoč bomo priskočili tudi v centru PAO, ki skrbi za bolnike z aidsom ter za osirotele otroke.

Denar zbiramo s pomočjo dobrodelnih akcij, s prodajo majic, svečk, raznih izdelkov, sponzorskih sredstev ter z organizacijo dobrodelnih koncertov. Prevoz, vizo, dokumente ... si prostovoljci plačamo sami. Sredstva, ki jih zbiramo, so v 80 odstotkih namenjena gostiteljem, 20 odstotkov pa gre za kritje stroškov cepljenj in zavarovanj.

Predvidoma bomo nazaj v Sloveniji 12. septembra zvečer. Ker pa verjamemo, da lahko skupaj naredimo marsikaj dobrega za otroke, ki nimajo takšnih možnosti, kot jih imamo mi, vas vabimo, da spremljate dogajanje našega projekta na naši facebook strani Pota Malavi 2014 ali pa na našem blogu http://malavi2014.blogspot.si.

Hvaležni bomo za tudi za vsak vaš finančni prispevek, ki ga lahko oddate kateremu od prostovoljcev oziroma ga nakažete na račun Mladinsko informacijskega centra, Ulica Janeza Pavla II. 13, 1000 Ljubljana; številka računa: SI56 6100 0000 7040 316, odprt pri Delavski hranilnici. Kot namen navedite: donacija za program Pota, kot sklic pa navedite 00 616-03 (podpora projektu Pota Malavi 2014).

V imenu Malavija, toplega srca Afrike, že vnaprej iskren »zikomo« (kar po slovensko pomeni hvala)!

Besedilo: Nina Mezinec, koordinatorka projekta Pota Malavi 2014

Delavnica spletanja venčkov svetega Ivana

Na predvečer svetega Ivana, tj. na kresni večer, so včasih obešali venčke na vrata hiš z namenom, da bi le-ti čuvali hišo pred slabim oziroma da bi vanjo prinašali le dobro. Venček je lahko tudi lepo povabilo ali dobrodošlica vsakemu prišleku.
Šega spletanja venčkov svetega Ivana je bila razširjena po Krasu, odkar ljudje pomnijo pa vse do konca druge svetovne vojne. Po vojni je zamrla, ostala je živa le po tistih domovih, kjer so imeli kakšnega Ivana. Ko je Ivan obhajal god, so ga počastili z venčkom svetega Ivana.
V Štanjelu smo na pobudo Goriškega muzeja z domačinko Kristino Rudež pred dobrim desetletjem oživili običaj spletanja venčkov. S tem ohranjamo in širimo običaj, ki je že skoraj zamrl, tako da se izročilo širi naprej; z uporabo naravnih materialov, ki dolgo zdržijo in ohranijo obliko, brez umetnih dodatkov.
Ta stari običaj je vpisan v register žive dediščine, ker je lep in zanimiv in druži ljudi. Vzpostavlja vez z naravo, ko nabiramo cvetje na gmajni in izdelujemo obročke iz šibja. Vzpodbuja ustvarjalnost in kreativnost, vezenje rož v venček tudi pomirja. Venček je lep okras hiši in lepo darilo.
Tudi letos bomo organizirali delavnico spletanja venčkov, in sicer v nedeljo, 22. junija 2014, ob 16. uri na grajskem dvorišču Gradu Štanjel. Vsi, ki se boste delavnice udeležili, prinesite s seboj veliko „ivanjskega" cvetja.
Venčke pa lahko spletate tudi sami doma po spodaj napisanih navodilih.

Če želite sodelovati pri izboru najlepšega venčka svetega Ivana, ga prinesete na grajsko dvorišče Gradu Štanjel na ocenjevanje, ki bo v nedeljo, 22. junija 2014, ob 20. uri.
Naslednji večer pa jih bomo, venčke namreč, po izročilu obesili na vrata hiš.

Vabljeni!

Besedilo: Dušana Švagelj

Teranga 2014

Zavod za mreženje umetnosti Ramatou v sodelovanju z Zavodom za trajnostni razvoj Krasa Pepa s Krasa in Vaško skupnostjo Škrbina letos že drugič prireja mednarodni festival umetnosti Teranga.
Devetdnevna umetniška prireditev se bo odvijala v Škrbini od 12. do 20. julija 2014.
Dogajanje bo razdeljeno na različne sklope, kot so: tečaji afriškega in orientalskega plesa, capoeire, delavnice ilustracije, kreativnega pisanja in slikarstva, okrogle mize, predstavitve, srečanja z umetniki in razstave.
Med drugimi bodo svoja dela razstavljali: Viktor Šest, Rafael Samec, Cveto Vidovič in Ana Hanzel.
Dogodek bodo popestrile stojnice domačih in drugih ponudnikov, obrtnikov ter kuhinje različnih držav sveta.

Večere bomo zaključili z glasbenimi nastopi skupin afriške, brazilske, mediteranske, džez in world glasbe.
Namen in cilj festivala Teranga sta umetniška in kulturna okužba.

Zavod za mreženje umetnosti Ramatou

Postopek izdelave venčka svetega Ivana (Kristina Rudež)

1. Najprej se iz šibja, kateregakoli, da je le prožno in gladko, naredi ogrodje – osnovni krog oziroma obroček, ki se ga zveže z žico (vsaj dvakrat) in se ga na primerni okrogli osnovi posuši, da ohrani svojo obliko (vsaj 14 dni prej).
2. Nabiranje rož na polju, gmajni, ob poteh ... Na teh krajih rastejo rožice sv. Ivana: homuljice – križci sv. Ivana, šentjanževka, ivanjščice … Potrebno jih je nabrati v zadostni količini, ker jih za en venček potrebujemo kar veliko.
3. Priprava prostora za delo: potrebujemo mizo – delovno površino, na kateri sestavljamo šopke iz rožic (za en venček vsaj 40–50 šopkov). Potrebujemo še škarje in vrvico.
4. Postopek dela: iz nabranih rožic oblikujemo majhne šopke in jih polagamo enega zraven drugega na mizo. Ko jih naredimo dovolj (40–50), vzamemo izdelan obroček in vrvico (dolga naj bo vsaj 2 metra). Na enem koncu privežemo vrvico na obroček, potem pa se lotimo pletenja – vezanja šopkov na obroček, tako da ovijamo z vrvico pod cvetjem okrog stebelc navznoter, zategnemo, pridržimo zategnjeno vrvico s prsti, dodamo naslednji šopek, zopet ovijemo vrvico okrog šopka navznoter, pridržimo ... Ko zaključimo krog, iz ostanka vrvice naredimo še zanko za obešanje in s tem je venček končan.

OBČINA KOMEN; TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER ŠTANJEL; Štanjel 1a, 6222 Štanjel
tel.: +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986; e-mail: tic.stanjel@komen.si;

Napovednik prireditev v Občini Komen Junij 2014

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
15. junij NEDELJA	17.00	Podelitev Štrekljeve nagrade	Gorjansko, Štrekljeva domačija	Občina Komen / Komen 86, 6223 Komen Tel.: +386 (0)5 731 04 50 obcina@komen.si
	21.00	Grajsko poletje – gledališka komedija Češpe na figi Marjana Tomšiča (po izvirni komediji Južić in Juća) v izvedbi gledališke skupine KD Brce iz Gabrovice pri Komnu Režija: Minu Kjuder in Sergej Verč	Štanjel, grajsko dvorišče	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Štanjel 138a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net
17. junij TOREK–21. junij SOBOTA	8.00	1. Mali kraški bienale – delavnice o oblikovanju kamna	Volčji Grad	Društvo Debela Griža Volčji Grad 24, 6223 Komen Tel.: +386 (0)31 387 404 mkbienale@gmail.com
21. junij SOBOTA	18.00– 22.00	Poletna muzejska noč Razstavi: Arhitektura domov znanih Slovencev in stalna zbirka grafik Lojzeta Spacala (prost vstop)	Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala	Grad Štanjel / Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)5 769 01 97, gradstanjel@guest.arnes.si
	19.00	Predstavitev knjige Iztoka Ilicha – Varuhi Izročila Knjiga predstavlja življenje in šege na slovenskem in zamejskem Krasu, med drugim tudi tradicijo pletenja svetoivanskih venčkov v Štanjelu in drugod.	Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala	Grad Štanjel / Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)5 769 01 97, gradstanjel@guest.arnes.si
	20.00	Godbe po kraških vaseh –koncert Vipavskih tamburašev (dirigentka: prof. Vlasta Lokar Lavrenčič)	Tomačevica	Pihalni orkester Komen Tel.: +386 (0)41 773 797 pihalniorkesterkomen@gmail.com Občina Komen Komen 86, 6223 Komen Tel.: +386 (0)5 731 04 50 obcina@komen.si
	21.00	Rock večer (koncerti rock skupin)	Gorjansko	RKTŠ društvo Gorjansko Gorjansko 84, 6223 Komen drustvo.gorjansko@gmail.com
22. junij NEDELJA	16.00	Občinski praznik Občine Komen	Gorjansko	Občina Komen Komen 86, 6223 Komen Tel.: +386 (0)5 731 04 50 obcina@komen.si RKTŠ društvo Gorjansko Gorjansko 84, 6223 Komen drustvo.gorjansko@gmail.com
	16.00 20.00	Delavnica spletanja venčkov sv. Ivana Izbor najlepšega venčka	Štanjel, grajsko dvorišče	Grad Štanjel Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)5 769 01 97, gradstanjel@guest.arnes.si
	21.00	Gledališka predstava	Štanjel, grajsko dvorišče	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Štanjel 138a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)31 378 424 hocevar.boris@siol.net
24. junij TOREK	19.00	Pohod v kresno noč – nezahteven pohod, na koncu druženje ob kresu	Kobjeglava, kulturni dom	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67, 6222 Štanjel kraski.slavcek@gmail.com

25. junij SREDA	16.00	Tradicionalni pohod in srečanje izgnancev	Komen	Društvo izgnancev Slovenije 1941–45, Krajevna organizacija Komen Sabina Godnič
28. junij SOBOTA – 29. junij NEDELJA	10.00	5. Festival sivke na Krasu – prikaz žetve, parne destilacije, sivkina tržnica, kulturni program	Ivanji Grad	Ekotera, d. o. o. Tel.: +386 (0)41 387 830 tanja@ekotera.si www.ekotera.si
29. junij NEDELJA	20.00	Koncert ob 20. obletnici skupine Kalamari	Štanjel, grajsko dvorišče	Skupina Kalamari http://www.kalamari.si/

Julij 2014

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
11. julij petek–12. julij SOBOTA		Malonogometni turnir	Brje pri Komnu	Društvo K'munska štjrna Brje Gsm: +386 (0)51 601 414 kristjangregorc@gmail.com
12. julij SOBOTA	20.00	Brska noč z glasbo v živo – v sklopu Brske noči bo tudi malonogometni turnir od 11. do 12. 7. 2014	Brje pri Komnu	Društvo K'munska štjrna Brje Gsm: +386 (0)51 601 414 kristjangregorc@gmail.com
12. julij SOBOTA–20. julij NEDELJA		Teranga – tečaji afriškega in orientalskega plesa, capoeire, delavnice ilustracije in kreativnega pisanja, slikarstva, okrogle mize, predstavitve, srečanja z umetniki in razstave	Škrbina	Zavod za mreženje umetnosti Ramatou Zavod za trajnostni razvoj Krasa – Pepa s Krasa Vaška skupnost Škrbina
31. julij ČETRTEK	18.00	Koncert v sklopu čezmejnega festivala Echos – čezmejni odmevi	Štanjel, Viteška dvorana	Kulturni dom Nova Gorica +386 53 35 40 13 www.kulturnidom-ng.si

Avgust 2014

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
19. avgust TOREK–30. avgust SOBOTA		Solokamp – mednarodno glasbeno srečanje, ki zajema mojstrske tečaje za instrumentaliste in koncerte profesorjev ter udeležencev (traja do 30. avgusta 2014)	Štanjel	Zavod lepih umetnosti UPOL Obala 114, 6320 Portorož Tel.: +386 (0)41 618 373 www.upol.si / info@upol.si
22. avgust PETEK–24. avgust NEDELJA	14.00	Kamnoseška delavnica v Štanjelu – potrebne so predhodne prijave Več informacij na: gradstanjel@guest.arnes.si	Štanjel	Grad Štanjel / Štanjel 1a, 6222 Štanjel Tel.: +386 (0)5 769 01 97, gradstanjel@guest.arnes.si

September 2014

Datum	Ura	Prireditev	Kraj	Organizator/informacije
27. september SOBOTA		Medgeneracijski nogometni turnir	Štanjel	ŠKUD Biser Krasa Štanjel Štanjel 138a, 6222 Štanjel Tel.: +386 31 378 424 hocevar.boris@siol.net
28. september NEDELJA	19.00	Vaška šagra v Kobjeglavi ob prazniku sv. Mihaela	Kobjeglava, kulturni dom	KUTD Kraški slavček Kobjeglava Tupelče Kobjeglava 67, 6222 Štanjel Gsm. +386 (0)31 203 712 (Vesna), kraski.slavcek@gmail.com

Osmice

20. junij PETEK–29. junij NEDELJA		Osmica Pod kostanji Kmetija Kosmina	Brje pri Komnu	Milan Kosmina Brje pri Komnu 15a Tel.: +386(0)5 766 03 90 milan.kosmina@siol.net

Razstave

Datum/odprtje razstave	Razstava	Kraj	Organizator/informacije
Razstava	Razstava Žive Deu Arhitektura domov znanih Slovencev	Grad Štanjel – Galerija Lojzeta Spacala	Občina Komen Komen 86, 6223 Komen Tel.: +386 (0)5 731 04 50 obcina@komen.si
Razstava Kobjeglava in Tupelče skozi čas	Prikaz življenja, zgodovine in dela v vaseh Kobjeglava in Tupelče	Kobjeglava, stara šola	Jožef Abram Tel.: +386 (0)51 355 578
Razstava	Vzporedne poti – Tamara Burmicky, Giorgio Schumann	Grad Štanjel – Viteška dvorana, Kvadratni stolp	Restavracija Grad Štanjel

Predlogi izletov in ogledov v Občini Komen

OBČINA KOMEN; TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER ŠTANJEL; Štanjel 1a, 6222 Štanjel
tel.: +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986; e-mail: tic.stanjel@komen.si;

Štanjel

galerija Lojzeta Spacala

Urnik: torek–petek: 10.00–14.00,
sobota, nedelja: 10.00–18.00,
ponedeljek: zaprto.
Za napovedane skupine po dogovoru.

Vstopnina: 2 evra
Lojze Spacal velja za enega najvidnejših likovnih ustvarjalcev v povojnem slovenskem in italijanskem prostoru ter za svetovno uveljavljenega umetnika, ki je svoj ustvarjali vrh dosegel v grafičnih tehnikah, predvsem v linorezu in lesorezu. Zapisal se je kot umetnik Istre in Krasa, saj je motive črpal iz teh dveh pokrajin in jih preoblikoval v lasten likovni jezik. V Kraški hiši je urejena etnološka zbirka v dveh nadstropjih.

Informacije: Galerija Lojzeta Spacala: +386 (0)5 7690197; e-mail: gradstanjel@guest.arnes.si

Kraška hiša

Kraška hiša odraža značilnosti prvotnih kraških hiš, grajenih v času romanike in gotike. V pritličju je gospodarski del, v prvem nadstropju pa spalni in kuhinjski del. V njej je etnološka razstava. Ogled je možen po dogovoru.
Informacije: Galerija Lojzeta Spacala: +386 (0)5 7690197; e-mail: gradstanjel@guest.arnes.si

Fabianijeva pot

Urejena sprehajalna pot od Ferrarijevega vrta do rojstne hiše arhitekta Maksa Fabianija.
Informacije: TIC Štanjel: +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986; tic.stanjel@komen.si

Volčji Grad

Urejena učna pot – pot kamna

Urejena in označena učna pot po vasi in okoli nje. Spoznali boste značilnosti kraške krajine, kraških naselij ter spoznali posebnosti Volčjega Grada, vasi z izredno bogato kamnoseško dediščino in enim največjih ohranjenih prazgodovinskih gradišč pri nas.
Pot je uredilo Društvo Debela griža, ki organizira turistična vodenja.
Informacije: www.volcjigrad.com, TIC Štanjel: +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986; tic.stanjel@komen.si

Kobjeglava

Razstava Kobjeglava in Tupelče skozi čas

Razstava se nahaja v večnamenskem prostoru v središču Kobjeglave (Kobjeglava 67) blizu cerkve.
Razstava uprizarja zgodovino vasi Kobjeglava in Tupelče vse od rimskih časov do danes ter življenje in delo domačinov.
Ogled je možen po predhodnem dogovoru.
Informacije: Kulturno umetniško in turistično društvo Kraški slavček Kobjeglava -Tupelče: +386 (0)51 355 578 (Jožef Abram).

Pot devetih kalov – tematska krožna pohodna pot
Pot zajema devet starodavnih vodnih virov v okolici vasi Kobjeglava in Tupelče, namenjena pa je spoznavanju in ohranjanju naravne in kulturne dediščine Krasa. V poldrugi uri lahke hoje boste spoznali, kako pomembni so bili kali za preživetje kraških vasi nekoč in kako nanje gledamo danes. Slabih šest kilometrov poti je večinoma speljane po gozdu, v prijetnem zavetju borovcev, manjši del pa vodi po asfaltnih cestah v vasi. Pot je za hojo primerna v vseh letnih časih, najlepša pa je v zgodnjih pomladanskih ali jesenskih dneh, ko se narava obda v čudovite barve.
Vaško društvo organizira vodene oglede poti ter vasi.
Informacije: Društvo Kraški slavček Kobjeglava-Tupelče, Kobjeglava 67, 6222 Štanjel; e-mail: kraski.slavcek@gmail.com, TIC Štanjel +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986

Gorjansko

Spominska soba dr. Karla Štreklja in dogodkov, ki so zaznamovali kraj med 1. svetovno vojno

Spominska soba jezikoslovca, publicista, slavista in narodopisca dr. Karla Štreklja je postavljena v njegovi rojstni hiši (Gorjansko 99). Razstava prikazuje njegovo življenjsko pot ter poleg njegovega najbolj poznanega dela (zbirke slovenskih ljudskih pesmi v štirih knjigah) tudi druge, prav tako pomembne stvaritve. Ob spominu na 150-letnico njegovega rojstva je bil pred rojstno hišo postavljen doprsni kip avtorja Mirsada Begića.
V nadstropju je prikazan slikovni in tekstualni opis dogodkov iz 1. svetovne vojne, ki so usodno zaznamovali Gorjansko kot linijo južnega dela soške fronte.
Ogled je možen po predhodnem dogovoru.
Informacije: Štrekljeva domačija Gorjansko: +386 (0)31 514 663 (Pavel Kosovac)

Avstro-ogrsko vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne

Je največje pokopališče avstro-ogrske vojske na območju soške fronte. Pokopanih je preko 10.000 vojakov.
Možen je samostojni ogled.
Informacije: TIC Štanjel: +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986; tic.stanjel@komen.si

Sveto

Cerkev sv. Tilna

Cerkev spada med najpomembnejše spomenike sakralne arhitekture na Slovenskem. Edinstvena je predvsem zaradi osmerokotne oblike cerkvene ladje iz leta 1576, ki jo pokriva strešna konstrukcija dežnikaste oblike, sloneča na enem samem stebru. Tik ob cerkvi stoji več kot 500 let stara lipa. V središču vasi je avstro-ogrsko vojaško pokopališče iz 1. svetovne vojne.
Vodeni ogled je možen po predhodnem dogovoru.
Informacije: TIC Štanjel +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986, tic.stanjel@komen.si

Dolina reke Branice – Dolanci

Spomenik barona Andreja Čehovina

Andrej Čehovin je bil častnik avstrijske vojske in baron. Bil je eden pomembnejših mož slovenske vojaške zgodovine. Sodeloval je v bojih avstrijske armade v Italiji v revolucionarnih letih 1848 in 1849. Za svoja junaštva je prejel številna priznanja. Leta 1850 mu je cesar Franc Jožef podelil najvišje vojaško priznanje – viteški križ reda Marije Terezije.
Pred njegovo rojstno hišo v Dolancih je postavljen spomenik, delo arhitekta Maksa Fabianija.
Možen je samostojni ogled.
Informacije: Hiša posebne sorte: +386 (0)5 769 00 00; +386 (0)41 728 619; TIC Štanjel: +386 (0)5 769 00 56; +386 (0)41 383 986; tic.stanjel@komen.si

Poletna muzejska noč v Štanjelu

Akcija slovenskih muzejev in galerij bo dvanajsto leto zapored potekala tretjo soboto v juniju. Poletna muzejska noč je največja promocijska akcija slovenskih muzejev in galerij, pridružujejo se ji tudi številni drugi zavodi in ustanove, ki izvajajo programe s področja kulturne dediščine, umetnosti, kulture, zgodovine. Tudi v letošnji akciji, in sicer v soboto, 21. junija 2014, od 18. do 22. ure bo na stežaj odprla vrata Galerija Lojzeta Spacala v Štanjelu. Obiskovalci si bodo lahko brezplačno ogledali razstavi prof. dr. Žive Deu z naslovom Arhitektura domov znanih Slovencev in stalno razstavo grafik Lojzeta Spacala. Ob 19. uri boste lahko prisluhnili predstavitvi knjige Iztoka Ilicha Varuhi izročila. Knjiga predstavlja življenje in šege na slovenskem in zamejskem Krasu, med drugim tradicijo pletenja svetoivanskih venčkov v Štanjelu in drugod.
Vabljeni v Štanjel, da tudi vi doživite Poletno muzejsko noč!

TIC Štanjel

Poletje na Krasu bo pestro

Uvod v letošnje poletje bodo popestrili ulična gledališča iz Slovenije in tujine, Kraška pihalna godba ter plesne skupine, ki bodo 27. junija v okviru festivala Ana Desetnica nastopili pred Kosovelovim domom Sežana. Dogodek, poimenovan Tkanine mesta, pa bo tudi priložnost za predstavitev mladinskih organizacij in drugih programov za mlade za poletne dni. Že devetnajst let se namreč sredi poletja v Sežani dogajajo čudne stvari. Ljudje se prikradejo iz svojih domov, na ustnicah se jim narišejo nasmeški in navadno zaspano mestece nenadoma oživi. Odgovornost za ta skrivnostni pojav bomo letos spet prevzeli člani Kluba študentov Sežana, Mladinski center Podlaga ter Kosovelov dom Sežana, saj se bo Sežana od 4. do 19. julija z našo pomočjo ponovno spremenila v prizorišče festivala Mladifest, ki v letošnjem letu praznuje okroglo 20. obletnico. V sklopu festivalskega programa se bodo predstavili številni glasbeni izvajalci, poskrbljeno bo za dogajanje na gledaliških odrih, odvijale se bodo delavnice za otroke, pa tudi za tiste malo starejše, ki so otroci po srcu, pozabili pa ne bomo niti na športne navdušence.

Večina festivalskega dogajanja bo na voljo brezplačno, za nekatere izmed prireditev pa bo potrebno odšteti le simbolično vsoto, saj festival v takšnem obsegu v prihodnje sicer ne bi preživel. Ker pa Mladifest ni zgolj razgibana množica dogodkov za obiskovalce vseh starosti, temveč tudi priložnost za mlade, da uresničujejo svoje ideje ter obenem pridobijo marsikatero novo izkušnjo, ob tem k soustvarjanju festivala vabimo vse mlade z željo po sodelovanju, prav tako pa ste dobrodošli tisti, ki bi radi zgolj pokukali v zakulisje festivalskega dogajanja.

Prihajajoče poletje obeta pester nabor dogodkov, v katerem bo vsakdo prav gotovo našel nekaj zase. Oglasite se nam lahko na info@mcpodlaga.com, spremljati pa nas je moč tudi preko naše spletne strani ali družabnih omrežij. Se vidimo na Mladifestu!

Spletna stran: www.mladifest.org
Facebook: https://www.facebook.com/mladifestsezana
Twitter: https://twitter.com/Mladifest
Instagram: http://instagram.com/mladifest

To pa še ni vse! Na Krasu bo letos poleti na voljo tudi pester nabor filmov. Kosovelov dom Sežana in Muzej slovenskih filmskih igralcev v Divači pripravljata pester izbor filmov pod skupnim imenom Poletni kino na Krasu. V Sežani bodo na voljo filmi ob sredah (glasbeni filmi), v Divači pa ob petkih (slovenski filmi). Predvajanja bodo brez vstopnine in bodo v amfiteatru Kosovelovega doma in na dvorišču muzeja. V primeru slabega vremena pa bodo predvajanja v dvorani. Za več informacij spremljajte naši spletni strani: www.kosovelovdom.si in http://www.muzej-divaca.si/.

Besedilo: Nina Ukmar, Nina Škrlj
Foto: arhiv skupine Mehki čevlji

Nagradna križanka

TOMAŽ MAHKOVIC | NAŠ GLEDALIŠKI IN FILMSKI IGRALEC | INDIJANSKO VRHNJE OBLAČILO | **Burja** | RJAV MADEŽ NA KOŽI | VAS NA KOČEVSKEM | ENOLIČNOST | VNAŠANJE SEMENA V RODILA | JONSKI JUNAK, SIN EGEJA | MESTO IN PROVINCA V TURČIJI

INTERNET PROTOCOL | MIŠLJENJE SKUPNO VEČ OSEBKOM | NENAMERAVANO DEJANJE

ROŽENA PLOŠČA V USTIH KITA | VOZILO ZA ENEGA | RAPER SHAQU

RAZVOJ ORGANIZMA | MORSKA RIBA

POMOČ: ACEGUA, LOD, ATH, BIOT, JAAN, | VOJNA POŠTA | BEETHOVNOVA 3. SIMFONIJA | IZRAZITO KAZANJE ČUSTEV | ZAČETNIK RODU | DALJŠA PESNITEV | ZLIV VODE | ČAJNA VRTNICA | M. BLIZU TEL AVIVA

DOSLUŽEN VOJAK | DEL STOLA | SLOVENSKI DNEVNIK | VAS V BRKINIH BLIZU ILIRSKE B. | DOLG, OZEK, TANEK KOS BLAGA

KRAJ Z NAVPIČNO STRMINO | BARVNO SLEP ČLOV. | MARJAN PODOBNIK

☺ | SOSEDI ČRKE N | OVRATNA RUTA | NAPIHAN SNEG | OLGA GRAD | IZDAJATELJ | PRIPAD. SIONIZMA

VRSTA GROZDJA IN BELEGA VINA | UDAREC ROKE OB ROKO | LETALSTVO | NAPADALNO ČUSTVO | PROIZVOD ŽAGE

BRAZILSKO MESTO NA MEJI Z URUGVAJEM | Z NJIMI GLEDAMO | SPLETENI LASJE | DAJATEV DRŽAVI | UČENJAŠTVO

RIMSKI HIŠNI BOG | ODMEV, EHO | MIMOS | SMUČ. NA POHORJU | GLAS KOKOŠI | TRNOREPI KUŠČAR | ZEVSOVA LJUBICA | BOJEVNIŠKA PRINCESA XENA | VESOLJNA DUŠA V HINDUIZMU

POZDRAV IZ ILIRSKE BISTRICE | SADEŽ | VEDA O AM. KULTURI | AM. PEVKA (YOKO)

RED BRKATIH RIB | PEVEC PESTNER | MEŠČANSKA BABICA | LASTNOST ISKREGA | PORTUGALSKO MESTO

OKRASNA RASTLINA (ŽLAHTNA ...) | TURŠKI SULTAN | ODSTRANJEVALEC. LAKA | IME ČRKE M | AGITACIJSKA IGRA

GOSPOD V ITALIJANSKEM OKOLJU | MAKARSKA | RUDI ČAČINOVIČ | PREVOZNO SREDSTVO | TUJE ŽENSKO IME | SL. ŽENSKA REVIJA | TUJE ŽENSKO IME

DENARNA ENOTA V NEKATERIH DRŽAVAH SREDNJE IN JUŽNE AMERIKE; PEZO | MAJHNA TRAVA | REDKO ŽENSKO IME | MOČAN VRTINČAST TROPSKI VIHAR

KRATKODLAK PES S PRISEKANIM REPOM | PREJŠ. IME M. KALININ | BORBA | KLASASTA TRAVA (MN.) | AM. HUMOR. (GEORGE) | PODZEMNI HODNIK | PODZEMNA ŽIVAL

BOG V NOVOPLATONIZMU | FR. FIZ. IN ASTRONOM (JEAN BAPTISTE) | BELGIJSKO MESTO; AAT | KARAMBOL

SESEK | NAPRAVA ZA GLEDANJE SKOZI ZID | 2 | CERKVENI PEVSKI ZBOR

KONICA | ŠAHOVSKI VELEMOJSTER EHLVEST | GRŠKI BOG VETROV | ŽOGA IZVEN IGRIŠČA; OUT

GESLO:

Geslo križanke nam na dopisnici pošljite do **petka, 22. avgusta 2014**, na naslov Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen, s pripisom »za nagradno križanko«. Na dopisnico ne pozabite pripisati svojega imena in priimka, naslova ter telefonske številke. Med prispelimi pravilno izpolnjenimi gesli bomo izžrebali tri nagrajence.

Rešitev nagradne križanke Burja marec 2014 (vodoravno): mamon, šik, orangutan, toča, srna, komensko (kurentovanje), korak, copat, sto, buli, mrakoba,pastorek, Uil, ter, Adrabesa, rtina, Keel, na, pianino, Andi, trta, Naš jok, NATO, opoj, ego, voj, overitelj, om, zvezna liga, Jeano, Viva, Nina, furnir, Oroz, Jao, Sabonje, jad, ae, Akram, Sem, obla, Akan, potniška blagajna, revoltiranje, Senada, ses / **Geslo:** Komensko kurentovanje

Žreb je nagrade razdelil takole:

1. nagrada: Jože Adamič iz Tomačevice (knjiga Volčji Grad),
2. nagrada: Jerič Milena iz Komna (glasbeni CD),
3. nagrada: Vesna Černe iz Štanjela (majica).

»Da bo Božja beseda imela streho ...«

»Da bo Božja beseda imela streho …« S temi besedami je svoj finančni dar za obnovo kobjeglavske cerkvene strehe v namenu univerzalnega plačilnega naloga obrazložil dobrotnik iz okolice Sežane. In ker smo si tudi mi, župljani in vaščani Župnije Kobjeglava - Tupelče, že dolgo po tihem želeli, navkljub dejstvu, da časi niso najbolj rožnati za nikogar izmed nas, obnovo dotrajane cerkvene strehe našega farnega zavetnika svetega Mihaela, so se Župnijski pastoralni svet, Župnijski gospodarski svet Župnije Kobjeglava - Tupelče in gospod župnik Anton Požar v oktobru 2013 odločili, da se prižge zelena luč za vsa nujno potrebna obnovitvena dela, ki naj bi potekala pod okriljem in z jasnimi, natančnimi navodili Zavoda za spomeniško varstvo Nova Gorica.
Župljani so bili pisno seznanjeni z vsemi potrebnimi informacijami, hkrati pa naprošeni, da po svojih zmožnostih in po svoji vesti darujejo za obnovo naše Božje hiše, saj so nam naši predniki cerkev, ki kot sakralni, kulturni spomenik krasi in bogati središče naše vasi, zapustili z upanjem, da bomo zanjo skrbeli in jo v dobrem fizičnem stanju predali našim zanamcem. Da bi lahko umetniške vrednosti, kot so poslikave, oltarne slike, oltarji, luči, orgle, klopi itd., ohranili in zaščitili pred propadanjem, bi morali nujno renovirati dotrajano cerkveno streho, ki jo je tekom let že načel zob časa. Tako bo lahko stala in obstala ter tudi v bodoče kljubovala raznim vremenskim in drugim nevšečnostim.
Dela na strehi, ki jih je prevzelo gradbeno podjetje Štolfa, d. o. o., iz Ivanjega Grada, so se tako začela s prihodom toplejših pomladnih dni v mesecu marcu 2014. Staro kamnito, s skrlami prekrito streho je zamenjala naravna opečna kritina, strešniki podjetja Tondach. Ker pa eno delo kliče drugo in ker je bil del zvonika v zelo slabem stanju zaradi odpadanja ometa, smo se odločili, da prisotnost gradbenih delavcev in odra izkoristimo še za to prepotrebno delo. In ker je bil, kot že rečeno, okrog in okrog cerkvene zgradbe že postavljen zidarski oder, se je kot na dlani ponudila ideja, da bi prepleskali še cerkveno zunanjščino. Pri teh delih pa so rokave zavihali kar nekateri, za pomoč vedno pripravljeni domačini in naša cerkev je zasijala v čisto novi preobleki.
In kako smo se oziroma se bomo spoprijeli s tolikšnim finančnim zalogajem? Nekaj sredstev je, hvala Bogu, že varno »pod streho«. Obnovo bomo financirali s t. i. cerkvenim denarjem (darovi nedeljskih nabirk, ofrov …), s prispevkom koprske škofije ter s sredstvi Občine Komen. Vabilu za darovanje so se z zajetnim deležem že odzvali nekateri farani, posamezniki ter dobrotniki naše župnije.
Ko bodo dela dokončno zaključena, pa bodo, tako kot se spodobi, dobila tudi Božji blagoslov, s katerim se bomo vsi skupaj zahvalili za srečno in varno, brez kakršnih koli nezgod izpeljana višinska gradbena dela ter za nove cerkvene pridobitve.

Besedilo: TBG